Αριθ. αυ. 132902

ΝΕΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
Π. Α. Ζ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Διευθυντής Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΤΕΥΧΗ 1 — 52

1891—1892.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπόλιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1892.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ Α΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, τῇ 13 Σεπτεμβρίου 1892. ΑΡΙΘ. 47

ΝΕΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΜΕΣΗ ΤΟΥ "ΛΥΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑκάστου . . . φρ. χρ. 36
Ἐν παντὶ Ἑπαρχίᾳ . . . . . Δηλ. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Δεῦρο καὶ Ἐξωτερικῷ . . . . . φρ. χρ. 20
Ἐν Ῥωσσίᾳ . . . . . Ρουβλ. 25
Ἐκδίδοται τὰ ἔμμηνα.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΔΙΧΕΥ ΤΟΥ "ΛΥΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑκάστου . Δηλ. 4
Ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ » . Δηλ. 1
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας » . φρ. χρ. 25
Αἱ συνδρομαὶ ἐκ μέρους.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων Δύο (2).

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΦΟΥΤΥΡΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Πολιτικὰ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) **Ἡ Ἑλληνικὴ Τάξις** (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—**Ἡ ἰατρικὴ παρὰ Σοφοκλεῖ** (ὑπὸ Κλεοβούλου Κοκκολάτου).—**Περὶ τῶν Ἰδίων Δακτύλων.**—**Γενικαὶ σημειώσεις.**—**Ποικίλα.**—**Τὸ ἐν Λονδίνῳ διεθνὲς συνέδριον τῶν Ἀδιαναλόγων.**—**Σύλλογος τοῦ Διεθνοῦς δικαίου.**—**Ὁ Χριστοφόρος Κολόμβος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι.**—**Τὰ θαυμάσια τοῦ Τηλεφώνου.**—**Ἰατρικὰ** (Θεραπεία τοῦ Καρκίνου.—**Φυσιολογικὰ** (Ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικός).—**Ἡ πρώτη ρυτίς.**—**Ὁ Ἰουλιανὸς** (Διήγημα).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὸ τῆς χολέρας ζήτημα δὲν εἶναι ἐκ τῶν ταχέως ἐξαλειφθησομένων ἀπὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἴσως δὲ καὶ ἐπαπειλεῖ μείζονας διαστάσεις παρὰ τὰ ὑπὸ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων λαμβανόμενα μέτρα καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τοῖς καθ' ἑκάστην ἀναγραφομένοις τηλεγραφήμασιν, ἅπερ ἁπλῆ ἀντιγραφὴ τῶν ἐν ταῖς βιεννάιαις ἐφημερίσιν ἀπαντωσῶν εἰδήσεων τυγχάνουσιν, τὸ νόσημα παρουσιάζεται ὡς ἐν ὑφέσει διατελοῦν, ἀλλά, προσεκτικώτερον ἐξεταζομένων τῶν ἐν τῷ τύπῳ τῶν διαφόρων χωρῶν ἀναγραφομένων περὶ τῆς βροτολοιγοῦ νόσου χρονικῶν, ἀποδείκνυται ὅτι αὕτη ἀπέβαλεν ἐν μέρει τὸν φοβερὸν αὐτῆς χαρακτῆρα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐντάσεως, προσλαμβάνει ὅμως σοβαρωτέρας διαστάσεις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐκτάσεως, ἅτε ἐπισκήπτουσα βαθμηδὸν καὶ εἰς τὰς χώρας, ὅσαι τέως ἀπηλλαγμέναι ἐθεωροῦντο ἀπὸ τοῦ τῆς ἐπιδημίας κινδύνου. Τοὐλάχιστον αἱ ἐν τοῖς κυριωτέροις ὀργάνοις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου ἀναγραφόμεναι πληροφορίαι διαπιστοῦσιν ὅτι ἱκανὰ ἐγένοντο σποραδικὰ κρούσματα χολέρας ἀσιατικῆς ἐν Βελγίῳ, ἐν Ὁλλανδίᾳ, ἐν Ἱσπανίᾳ παρὰ τὰς ἐφαρμοζομένας στενὰς καθάρσεις καὶ τὰ ἰσχύοντα αὐστηρὰ ἀπολυμαντικὰ μέσα, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι τὸ νόσημα ἐξακολουθεῖ ἔτι φέρον κακὸν ὅλως χαρακτῆρα, παρὰ τὰς φωνασκίας τῶν περὶ τὰ χολερικὰ βακτηρίδια ἀσχολουμένων ἐπιστημόνων, καὶ ὅτι ἐπείγουσα ἔτι ἐπιβάλλεται ἀνάγκη εἰς τοὺς ἐπιτετραμμένους τὴν περιῤῥούρησιν τῆς δημοσίας ὑγιεινῆς ὅπως μὴ ἐλαχίστη περὶ τὴν λῆψιν τῶν καταλλήλων προφυλακτικῶν μέσων ἀκηδία ἢ ἡ μικροψυχία περὶ τὸ συγκαλύψαι τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων κατάστασιν τὰ αὐτὰ συνεπαγάγῃ ἀποτελέσματα, οἷα ἡ τῶν ἐν Ἀμβούργῳ ὀλιγωρία, ἡ διὰ μεγάλης καὶ αὐστηρᾶς ἀπειλουμένη τιμωρίας τῆς ἄρσεως δηλονότι τοῦ τέως χαρακτῆρος τῆς πόλεως ταύτης ὡς ἐλευθέρας καὶ συγχωνεύσεως τῆς ἐν αὐτῇ διοικήσεως μετὰ τῆς ἐν Βερολίνῳ κεντρικῆς.

Ἀνομολογητέον οὐχ ἧττον ὅτι σὺν τῇ ἐπιράτῳ νόσῳ μέγας καὶ αὐθις γίνεται λόγος περὶ τῶν πολεμικῶν παρασκευῶν, ὧν τὸ σύνθημα δίδωσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἐν Γερμανίᾳ γινόμενος πάταγος περὶ τὸ νέον στρατιωτικὸν νομοσχέδιον, τὸ σφόδρα ἀνησυχοῦν τὴν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ τῶν Χοχεντσόλερν κοινὴν γνώμην καὶ τὸ δικαίως ἐμβάλλον εἰς ἀπορίαν τοὺς λοιποὺς ἐν Εὐρώπῃ λαούς, βλέποντας ὅτι καὶ οὗτοι ἐξαναγκασθήσονται μετὰ μικρὸν νὰ μιμηθῶσι τοὺς ἐν Γερμανίᾳ καὶ νὰ προβῶσιν εἰς παραπλήσια μέτρα ὅπως μὴ ὑπολειφθῶσιν τοῦ γερμανικοῦ ἐν κρισίμῳ ὥρᾳ. Λυπηρὰ ὄντως ἡ τοιαύτη τῶν πραγμάτων κατάστασις, ἡ προκαλοῦσα τὴν ὑπόκωφον μῆνιν τῶν ὑπηκόων τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, βαρέως στενόντων ὑπὸ τὸ βάρος τηλικούτων στρατιωτικῶν δαπανῶν καὶ μάτην ἐλπιζόντων ἐπὶ τὴν ἐλάττωσιν αὐτῶν πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μαστιζούσης αὐτοὺς οἰκονομικῆς κακεξίας. Ἧς τὸν βαθμὸν παντὸς ἐπιχειρήματος εὐγλωττότερον διετράνωσεν ὁ περὶ τὴν διοργάνωσιν παγκοσμίου ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς τῶν Χοχεντσόλερν αὐτοκρατορίας ἐκθέσεως διαταγμός, ὁ ἀπολήξας εἰς τὴν ὁλοσχερῆ τοῦ σχεδίου ἐγκατάλειψιν. Ὁ καὶ μικρὰν τὴν προσοχὴν συγκεντρῶν περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν ταχέως πείθεται ὅτι ἀπὸ τῆς Σεδόβας καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἀνιδρύσεως τῆς εἰρημένης αὐτοκρατορίας ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς ναπολεοντείου ἐν Σεδὰν αἱ κυβερνήσεις ἐλάχιστα μὲν ἐδαπάνησαν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τοῦ πολιτισμοῦ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ ἐν γένει ἁπάντων τῶν βιοποριστικῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, τοὐναντίον δ' ἀμύθητα ἐθυσίασαν ποσὰ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀνδρῶν, ὡσεὶ προορισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῶν τὰς τύχας αὐτῆς ἡνιόντων εἶναι ἡ ἐξόντωσις αὐτῆς διὰ τῆς ἀλληλοκτονίας. Καὶ ἀληθῶς τὰ ἐντὸς εἰκοσαετίας δαπανηθέντα ποσὰ πρὸς αὔξησιν καὶ συντήρησιν τῶν τε κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν δυνάμεων ἐν τοῖς μεγάλοις εὐρωπαϊκοῖς κράτεσι ὑπερβαίνουσι τὰ 100 ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν, ἀπέναντι τῶν τοιούτων ποσοστὸν μόλις ἀφιερώθη εἰς τὰ τῆς εἰρήνης ἔργα καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παιδείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Εὐ-

λόγως λοιπὸν πάντες οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοί, διαμαρτυρόμενοι κατὰ τῆς πολιτικῆς ταύτης τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, ἀξιοῦσι τὸν περιορισμὸν τοῦ φοβεροῦ δεινοῦ, ἰδίᾳ δ' ὁ γερμανικός, ὅστις παρὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τῆς Γαλλίας πολεμικὴν ἀποζημίωσιν εὑρίσκεται ἐν οἰκτρᾷ οἰκονομικῇ καταστάσει, μὴ ὑπολειπομένῃ κατὰ πολὺ τῆς τοῦ ἰταλικοῦ, μάτην δ' ἀπεκδεχόμενος τὴν βελτίωσιν αὐτῆς βλέπει τοὐναντίον φοβερωτέραν δείνωσιν διὰ τῆς ἀπαιτηθησομένης δαπάνης πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ νέου στρατιωτικοῦ νομοσχεδίου. Τὸ δίκαιον τῶν ἐνστάσεων τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ ἀνομολογεῖται παρὰ πάντων τῶν ἀμερολήπτως τὴν ἐν Γερμανίᾳ κατάστασιν κρινόντων, ἄλλως τε δὲ καὶ αὐτὴ ἡ κυβέρνησις, καθορῶσα τοῦτο, πειρᾶται διὰ πλαγίων μέσων νὰ κατηχήσῃ τὸν λαὸν καὶ νὰ προδιαθέσῃ τὰ πνεύματα κατὰ τρόπον συντελοῦντα εἰς τὴν ἄνευ ἀντιρρήσεων καὶ τροποποιήσεων ἀποδοχὴν τοῦ νέου στρατιωτικοῦ σχεδίου, οὗ ἡ ἐφαρμογὴ συνεπάγεται δαπάνην 150.000,000 μάρκων παρὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν φίλα τῇ κυβερνήσει φρονούντων κύκλων καὶ διατεινομένων ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη ὑπολογίζεται μόλις εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ εἰρημένου ποσοῦ. Πρὸς πλείονα μάλιστα ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγῶνος αὐτῆς ἡ κυβέρνησις εἰσηγήσατο εἰς τὰ οἰκεῖα ὄργανα τὴν δημοσίευσιν λεπτομεροῦς στατιστικῆς τῶν πολεμικῶν δυνάμεων τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Γαλλίας, καὶ οὗτοι τὰ ὄργανα ταῦτα πειρῶνται διὰ πολλῶν ὑπολογισμῶν νὰ καταδείξωσιν ὅτι ὁ τῆς αὐτοκρατορίας στρατὸς ὑπολείπεται λίαν τοῦ τῆς δημοκρατίας, ὡς τεκμηριοῦται ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν πολεμικῶν δυνάμεων ἑκατέρου τῶν κρατῶν τούτων. αἵτινες ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ συμποσοῦνται μετὰ δίετιαν εἰς 4,000,000 καὶ ἐπέκεινα, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ εἰς 3,500,000, καίτοι κατὰ τὰ ἀνεξάρτητα ὄργανα μεγάλως ἐλαττοῦται ἡ διαφορὰ τῶν εἰρημένων ἀριθμῶν. Ταὐτοχρόνως τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα ἀπορίᾳ ἑτέρων ἐπιχειρημάτων προσφεύγουσι καὶ εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ διεξαχθέντα στρατιωτικὰ γυμνάσια πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ τῆς δημοκρατίας προέδρου καὶ πειρῶνται ν' ἀποδείξωσιν ὅτι τὰ ἐν τῇ δημοκρατουμένῃ χώρᾳ διεξαγόμενα, οὐδὲν τὸν ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς εἰρήνης τεκμηριοῦντα, διαπιστοῦσι τὸ φιλοπόλεμον τῶν Γάλλων καὶ τὴν τάσιν τοῦ συμπληρῶσαι τὴν στρατιωτικὴν τῆς χώρας αὐτῶν σύνταξιν ἐπὶ φιλοπολέμοις σκοποῖς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ἀνακτήσασθαι τὰ ἀπολεσθέντα. Παρατηρητέον οὐχ ἧττον ὅτι τὰ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψιν ἐπιχειρήματα ὅλως σαθρὰ καὶ ἀνυπόστατα τυγχάνουσιν, ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀνδρικὴ καὶ ἀκραιφνὴ φιλοπατρίαν ἀπονέουσα προσαλαὶ τοῦ ἐγγόνου τοῦ ὀργανωτοῦ τῆς νίκης ἐν τῇ πόλει, ὅπου Κάρολος ἡ Σφῦρα σωτὴρ τῆς Εὐρώπης ἀνεδείκνυτο. Καὶ ἀληθῶς ὁ τῆς δημοκρατίας πρόεδρος κ. Καρνὼ παρὰ τὰ ἐξελιχθέντα πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ γυμνάσια, παρὰ τὴν πρόποσιν τοῦ δημάρχου τῆς πόλεως ταύτης, ὑπομνήσαντος ἐν ἄλλοις καὶ τὴν γαλλορρωσικὴν συμφωνίαν διὰ τοῦ περὶ Κρονστάδης ὑπαινιγμοῦ, τὴν προσοχὴν αὐτοῦ συνεκέντρωσαν εἰς τὴν εἰρήνην, δι' ἧς, εἶπε, δύνανται νὰ συντελεσθῶσι τὰ σπουδαιότερα τῶν τὴν εὐημερίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν συνεπαγομένων ἔργων. Πρὸ τῆς τοιαύτης δὲ πραγμάτων καταστάσεως ὁ γερμανικὸς λαὸς δὲν καμμύει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εὐτεύθεν ἡ τῶν ἐν Βερολίνῳ ἀνησυχία ἐπὶ τῇ προμηνυομένῃ ἀντιστάσει τῶν ἐν τῇ λευκῇ αἰθούσῃ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν νέων στρατιωτικῶν νομοσχεδίων, ἅπερ ἐπιψηφιζόμενα, ἄμεσον θὰ ἔχωσι συνέπειαν τὴν ἀπομίμησιν τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μεγάλοις στρατιωτικοῖς κράτεσι τῆς Δύσεως.

Ἐκ τῶν κατὰ χώρας δὲ σπουδαιοτέρων ζητημάτων εἶναι τὸ ἰρλανδικὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, οὗτινος μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου ἐπελάβοντο οἱ νέοι τῆς ἀνάσσης ὑπουργοὶ διὰ σοβαρωτάτου μέτρου, τῆς ἄρσεως δηλονότι τοῦ περιστηλτικοῦ νόμου, τοῦ βαρέως τέως ἐπικαθημένου ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν Ἰρλανδῶν πακτωτῶν καὶ λοιπῶν ἀπὸ τοῦ 1887 καὶ τοῦ προκαλέσαντος μυρίας ὅσας διαμαρτυρίας συνεπείᾳ τοῦ δημιουργηθέντος συστήματος, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ αὐτὴ ἡ ἀνακήρυξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου. Δυνάμει τοῦ ρηθέντος νόμου ὁ γενικὸς εἰσαγγελεὺς ἠδύνατο κατὰ τὴν διάπραξιν κακουργήματος νὰ συλλαμβάνῃ τὸν τυχόντα, ἅμα θεωρούμενον ὡς ἔχοντα γνῶσιν τοῦ διαπραχθέντος κακοῦ ὑπὸ οἱουδήτινος γαιοκτήμονος καὶ νὰ τηρῇ ὑπὸ ἀνάκρισιν ἐφόσον ἐβούλετο χρόνον. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἠλπίζετο νὰ περισταλῇ ἡ ἐπὶ τὴν βιαιοπραγίαν τάσις τῶν πακτωτῶν καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν δικαιωμάτων τῶν γαιοκτημόνων, οἵτινες θερμὸν οὕτω καὶ ἰσχυρὸν ἔχοντες προσάπτιν, εὐχερῶς ἠδύναντο νὰ καταπίεζωσι τοὺς τὰς γαίας αὐτῶν ἐκμισθοῦντας καὶ νὰ ἐπιβάλωσι τὴν ἑαυτῶν θέλησιν καὶ τὰς ἀποφάσεις παρὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου. Ὁ γηραιὸς Γλάδστων, ἀποκηρύττων νῦν τὸν νόμον τοῦτον, ἐπανάγει τὴν πρὸ τῆς 19 αὐγούστου τοῦ 1887 ἐπικρατοῦσαν τάξιν πραγμάτων ἐν τῇ ἐντεῦθεν τοῦ πορθμοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου νήσῳ καὶ προκαλεῖ οὕτω τὴν δεινὴν καταφορὰν τῶν συντηρητικῶν, οἵτινες, ἡγουμένου τοῦ τέως ἐπὶ τῆς Ἰρλανδίας ὑπουργοῦ, σταυροφορίαν προπαρασκευάζουσι κατὰ τοῦ ὑπουργείου Γλάδστονος καὶ σκοποῦσι διὰ μακρῶν ν' ἀγορεύσωσι κατὰ τοῦ νέου μέτρου, ὅπως προκατηχήσωσι τὸν τε ἀγγλικὸν λαὸν καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ καὶ παράσχωσιν οὕτω αὐτοῖς ἐπιχειρήματα πρὸς σφοδρὰν καὶ τελεσφόρον καταπολέμησιν τοῦ περὶ Ἰρλανδίας νομοσχεδίου, ἅμα εἰς τὸ κοινοβούλιον ὑποβληθέντος. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἀγῶνες τῶν πολεμίων τοῦ κ. Γλάδστονος ἐπὶ ματαίῳ καταβληθήσονται, διότι ἐν Σκωτίᾳ τοὐλάχιστον ἡ ἄρσις τοῦ εἰρημένου περισταλτικοῦ νόμου εὐάρεστον ἐμποιήσασα ἐντύπωσιν ἀνεπτροῖ τὰς ἐλπίδας τῶν προτευόντων ἐν τῷ μέρει τούτῳ τοῦ Ἡνωμένου βασιλείου κύκλων ἐπὶ τὴν ἐφαρμογὴν διοικητικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ ἐν Σκωτίᾳ, παραπλησίων πρὸς τὰς ἐπιδιωκομένας διὰ τοῦ σχεδίου τῆς διοικητικῆς αὐτονομίας ἐν Ἰρλανδίᾳ. Ὁπωσδήποτε ὅμως ἡ θέσπισις τοῦ περὶ ἄρσεως τοῦ περισταλτικοῦ νόμου μέτρου νέαν παρέσχε ζωὴν εἰς τὸ ἰρλανδικὸν ζήτημα, καὶ πρὸ τῆς νέας σπουδαιότητος αὐτοῦ ἐν δευτέρᾳ ὅλως τίθενται μοῖρα τὰ λοιπά, ἤτοι τὸ ἐργατικὸν καὶ τὸ ἐν Ἀφρικῇ, παρὰ τὰς θρυλουμένας ἥμας περὶ συνενοήσεως τοῦ κ. Γέρς μετὰ τοῦ κ. Ριμπὼ ἐν τῷ προβλήματι τῆς τριπτέας ἐν τῇ εἰρημένῃ ἠπείρῳ πολιτείας ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀνόδῳ τοῦ κ. Γλάδστονος.

Οἱ ἐν Γαλλίᾳ τὴν προσοχὴν ἔχουσιν ἐστραμμένην πρός τε τὰς τελεσθείσας μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὰς ἐν τῷ Πανθέῳ ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι τῆς παρὰ τῆς Συμβατικῆς ἀνακηρύξεως τῆς δημοκρατίας καὶ πρὸς τὴν περιοδείαν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Γαλλίας ἄρχοντος ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας, ὅπου ἐτελέσθησαν μεγάλα στρατιωτικὰ γυμνάσια καὶ ὅπου ἀπηγγέλθησαν θερμότατοι λόγοι, ἐξηνοοῦντες τὴν κραταιωθεῖσαν δύναμιν τῆς Γαλλίας διὰ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐπαγγελλόμενοι τὴν ἐπὶ μᾶλλον ἐνίσχυσιν τῆς εὐημερίας τῆς χώρας καὶ τοῦ λαοῦ αὐτῆς διὰ τῆς καλλιεργείας τῆς εἰρήνης καὶ διὰ τῆς συνενώσεως πάντων

ὑπὸ τὸ λάβαρον τῆς δημοκρατίας, δι' ἧς ἡ κατασυντριβεῖσα κατὰ τὸ ἀπαίσιον ἔτος εὐρωπαϊκὴ δύναμις ἀνέστη ἐν διαστήματι εἰκοσαετίας καὶ ἀνεκτήσατο ἣν κατεῖχεν ἄλλοτε θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν μεγάλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Συνίμα τῶν ἐν Γαλλίᾳ τὴν προσοχὴν ἐπισπῶνται τά τε ἐν Δαχομαίᾳ ἐπισημαίνοντα μεθ' ὅλων τὸν θρίαμβον τοῦ συνταγματάρχου Δύῃ, κατακινήσαντος ἐσχάτως ἔτι ἰσχυρὸν σῶμα Δαχομαίων καὶ διασκορπίσαντος αὐτό, ὡς καὶ τὸ ζήτημα τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, ὅπερ ὄντως ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ἐλάχιστον ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ πλοῖα τῶν ξένων σημαιῶν, τὰ διεξάγοντα τὸ μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς ἐμπόριον τῆς δημοκρατουμένης χώρας.

Οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐξακολουθοῦσιν ταρασσόμενοι τὰ κύκλα αὐτῶν ὑπὸ τὸ ἀπαίσιον φάσμα τῆς οἰκονομικῆς κακεξίας, ἥτις βαθυνοῦν τοιαύτας προσλαμβάνει διαστάσεις, ὥστε σύμπας σχεδὸν ὁ λαὸς τοῦ Ἰταλικοῦ βασιλείου, τὰ μένεα πνέων κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἀναζητεῖ ἄγκυραν σωτηρίας ἐν τῇ ἀποκηρύξει τῆς ἐνεστώσης ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τοῦ κυριωτέρου τούτου αἰτίου τῆς ἀνυποίστου τῶν οἰκονομικῶν καταστάσεως τοῦ βασιλείου, καὶ ἐν τῇ ἐγκαινίᾳ νέας, τεινούσης εἰς ἀνασύνδεσιν τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας ἐμπορικῶν δεσμῶν καὶ πραγμάτωσιν τῶν κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Γενούης ἐκδηλωθεισῶν εὐχῶν. Ἐν τῇ κατὰ τῶν ἰθυνόντων ἀγανακτήσει ὁ λαὸς οὐὲν ὑποχωρεῖ πρὸ οἱουδήτινος ἐπιχειρήματος καὶ ἐντεῦθεν ὁ γινόμενος πάταγος περὶ τὴν ἐν Σικελίᾳ λιμοτείαν τὴν ἀποδιδομένην εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἀνὰ τὴν χερσόνησον οἰκονομικὴν κακεξίαν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τάσιν τῶν εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐχόντων λιμοτικῶν στιφῶν.

Οἱ ἐν Αὐστρίᾳ μεθ' ὅλην τὴν φυλετικὴν διαφωνίαν, ἥς τρανὸν παρέχουσι δεῖγμα καὶ αἱ κατὰ τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου διαμαρτυρίαι τοῦ τσεχικοῦ καὶ αἱ τοῦ Ρουμανικοῦ ἐν Βαρσοβίᾳ κατὰ τοῦ οὐγγρικοῦ ἔχουσι τὸ ζήτημα τοῦ κοινοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου ἐπὶ τῇ ἀναγραφῇ συμπληρωματικῆς δαπάνης, καίπερ ἐλαχίστης συγκριτικῶς πρὸς τὰς ἐν ταῖς λοιπαῖς χώραις τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίᾳ τῇ συμμίχῳ Γερμανίᾳ αἰτουμένας. Τὸ κυριώτερον πρόσκομμα προβάλλουσι τὰ σλαυϊκὰ φῦλα, ἅπερ, κατ' οὐδένα τρόπον ἀνεχόμενα τὴν μετὰ τῆς Γερμανίας συμμαχίαν ἐναντίον τῆς ὁμοφύλου Ρωσίας, προπαρασκευάζονται εἰς σφοδρὰν ἀντίστασιν διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν ἐν ταῖς ἐθνικαῖς ἀντιπροσωπείαις, ἅμα ὑποβληθησομένης τῆς ἐκτάκτου πιστώσεως εἰς αὐτάς.

Καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι δὲ ἔχουσι τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, ὅπερ ὄντως μεγάλην κέκτηται σοβαρότητα, καὶ τὴν μόνην δὲ λύσιν καραδοκεῖ ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ κ. Τρικούπη, καλῶς τὰ τῆς χώρας οἰκονομικὰ μελετήσαντος καὶ ἐγκύψαντος ἤδη εἰς τὰ λιπτέα μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῶν κακῶς κειμένων.

Ἐκ τῶν λοιπῶν τοῦ Αἵμου κρατῶν ἡ Σερβία ἐπισπᾶται τὴν προσοχὴν ἰδίᾳ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου συνεπείᾳ τοῦ ἐκδηλουμένου ἐν τε ταῖς ἐφημερίσι καὶ ἐν ταῖς ἰδιωτικαῖς συνεντεύξεσι διαπληκτισμοῦ τῶν ἡγετῶν τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος πρὸς τοὺς τῶν φιλελεύθερων, τοῦ ἀπειλοῦντος ἐσωτερικὰς περιπλοκάς, ἐὰν μὴ κατισχύσῃ ἡ σύνεσις τοῦ ἀντιβασιλέως κ. Ρίστιτς καὶ ἡ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Ἀβακούμοβιτς.

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἐξῆς οἱ Δωριεῖς, ἀπελαθέντες τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς παραλίας, συνεπυκνώθησαν περὶ τὴν Πίνδον· τὴν πατρίδα αὐτῶν ἀπολέσαντες, ἀπώλοντο καὶ αὐτοὶ ἐν μέσῳ τῶν ὀρεινῶν, τῶν οἰκούντων τὰς ὀπὸ κλιτύας τῆς Πίνδου καὶ τοῦ Ἀίκμονος, καὶ ἀπέβησαν Μακεδόνες κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Ἡροδότου.

Ἀλλὰ συνυφαίζονται αὐθις, ἡ δωρικὴ δὲ φυλή, ὁμοία τοῖς ποταμοῖς τῆς χώρας, οἵτινες ἀπόλλυνται ἐν τῷ ἐδάφει, ἵν' ἀνακύψωσιν ὁρμητικώτεροι καὶ ἐξακολουθήσωσι τὸν ροῦν αὐτῶν ἐξέρχεται τῶν ἀφανῶν τάξεων τῶν ὀρεινῶν κατοίκων, διανοίγει ἑαυτῇ ὁδὸν πρὸς νότον, ὁρμῇ ἐπὶ τῶν Δρυόπων, ἐνιδρυμένων ἐν τῇ σειρᾷ τῆς Οἴτης, καὶ τέλος δωρεύεται ἐν τῷ γονίμῳ μυχῷ, ὃν καταλείπουσι μεταξὺ ἀλλήλων ὁ Παρνασσὸς καὶ ἡ Οἴτη[1]. Ἡ χώρα αὕτη, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας ὁ Πίνδος[2] καὶ ἄλλα ποτάμια ἑνοῦνται πρὸς ἀπαρτισμὸν ποταμοῦ, ὃς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κηφισοῦ ῥέει πρὸς τὴν Βοιωτίαν, παρέμεινε πάντοτε ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Δωριέων. Αὐτόθι κεῖται ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Δωρὶς γνωστῶν ἡμῖν χωρῶν, αὐτόθι δὲ τὸ ὁμοσπονδιακὸν τῶν Δωριέων σύστημα διετηρήθη ἐν ταῖς τέσσαρσι πόλεσι, τῇ Βοιῷ, τῇ Ἐρινεῷ, τῇ Πίνδῳ καὶ τῇ Κυτινίῳ, μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας[3].

Οὕτως ἀπὸ τῶν ὑψηλέδων τῆς Μακεδονίας οἱ Δωριεῖς εἶχον μετοικήσει εἰς τὸ κέντρον τῆς μέσης Ἑλλάδος καὶ εἶχον ἐνιδρυθῆ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ μεταξὺ τοῦ Μαλιακοῦ καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου, οἵτινες καθιστῶσι τὴν μέσην Ἑλλάδα χερσόνησον, κοινωνοῦντες πανταχόθεν πρὸς τοὺς διαφορωτάτους λαούς. Προσθέλοι οἱ λαοὶ οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ζῶσι συνεσταλμένοι ἐν στενῷ χώρῳ, χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσι τὴν ἀνάγκην τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν δικαιωμάτων, οἱ Δωριεῖς δέ, μυηθέντες ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Θεσσαλίας τὰ πεπολιτισμένα ἤθη καὶ οἰκοθεν ἐν αὐτοῖς συγκροτηθέντες, ἦσαν καὶ διὰ τὰς πολλὰς αὐτῶν περιπλανήσεις μάλιστα ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ συνάψωσιν ἀμοιβαίας σχέσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν τῆς ἠπείρου.

Ἀλλὰ τῶν διεθνῶν τούτων σχέσεων εἷς μόνος τύπος ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, ὁ τῆς κοινῆς λατρείας, ἐν ὡρισμένῳ χρόνῳ συναθροιζούσης τινὰς τῶν ὁμόρων λαῶν περὶ ἱερόν τι γενικῶς ἀνεγερσιμένον καὶ ἐπιβαλλούσης πᾶσι τοῖς προσερχομένοις τὴν τήρησιν νόμων τινῶν.

Αἱ δημοτελεῖς αὗται συναθροίσεις ἢ ἀμφικτυονίαι εἰσὶν ἴσα τῇ ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ ἀρχαῖαι ἤ, κρεῖττον εἰπεῖν, εἰσὶν οἱ πρῶτοι τύποι, οἷς περιβάλλεται ἡ γενικὴ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Πράγματι μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῶν πρώτων ἀμφικτυονιῶν ὑπῆρχον μόνον μεμονωμέναι φυλαί, ὧν ἑκάστη ἔζη χάριν ἑαυτῆς, ἔχουσα ἴδια ἤθη καὶ ἰδίους βωμούς, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ξένος ἠδύνατο νὰ θύσῃ. Ὁ πελασγικὸς Ζεὺς ἐθέσπιζε πατριαρχικὴν κοινότητα μόνον μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς αὐτῆς φυλῆς. Εἰς ἵδρυσιν δεσμῶν, συναπτόντων ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ τοὺς ἑλληνικοὺς λαούς, ἦν χρεία λατρείας, προκυψάσης ἐκ προηγουμένου πολιτισμοῦ καὶ κομισθείσης ὑπὸ τῶν μᾶλλον τῶν ἄλλων πεπολιτισμένων φυ-

1) «Ἐντεῦθεν (ἐκ Πίνδου) αὖτις ἐς τὴν Δρυοπίδα μετέβη» (Ἡροδ. Α', 56)».

2) Παραπόταμος τοῦ Κηφισοῦ ἐν Δωρίδι.

3) Περὶ τῆς δωρικῆς ταύτης περὶ τὸν Παρνασσὸν τετραπόλεως ἴδε Στράβ. Θ', 427, περὶ τοῦ «Κοινοῦ τῶν Δωριέων» δὲ, ὑφιστάμενον ἐν Δωρίδι κατὰ τὸν Β' ἔτι μ. Χ. αἰῶνα, ἴδε *Archaeol. Zeitung*, 1855, σ. 37, καὶ Wescher et Foucard, *Inscr. de Delphes*, nº 305.

λῶν. Οὕτως ἐπὶ τοῦ ἀλιπέδου εὑρίσκομεν τὰ ἀρχαιότατα ἀμφικτυονικὰ ἱερά.

Ἡ ἀθηναϊκὴ Ἄρτεμις συνίστατο τὸ ἑνωτικὸν σημεῖον τῶν ἀρχαιοτάτων τῆς Εὐβοίας πόλεων, τῆς Χαλκίδος καὶ τῆς Ἐρετρείας. ὁ καρδωνικὸς Ποσειδῶν ἀποτελεῖ τὸ ὁμοσπονδιακὸν κέντρον ἐν Τήνῳ, Σαμικῷ τῆς Μεσσηνίας καὶ ἐν Καλαυρείᾳ καὶ ἡ Δήμητρα ἀποκρίνεται τὸ αὐτὸ πρόσωπον παρὰ ταῖς ἀχαϊκαῖς φυλαῖς τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου· ἀλλ' ἡ ἀπολλώνιος θρησκεία διὰ τὸ ὕψος τῶν ἠθικῶν αὐτῆς ἰδεῶν καὶ τὴν πνευματικὴν ὑπεροχὴν τῶν θιασωτῶν αὐτῆς ἦν ἡ ἀριστοδιωτάτη παντῶν εἰς τὸ συναγεῖραι περὶ ἑαυτὴν καὶ ἑνοποιῆσαι τοὺς διαφόρους δήμους χώρας τινός.

Ἐν αὐτῇ τῇ Θεσσαλίᾳ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος λατρεία εἶχεν εἰσχωρήσει διὰ τῆς ἀπτῆς πολὺ πρὸ τῆς θεσσαλικῆς εἰσβολῆς. Οἱ Μάγνητες ἔθυον τῷ θεῷ τούτῳ ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Πηλίου, ὁ Ἀπόλλων τῶν Παγασῶν ἀπέδη τοῖς Ἀχαιοῖς θεὸς οἰκογενειακός, οἱ Δωριεῖς εἶχον παρελάβει τὴν αὐτὴν λατρείαν ἐν ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Πηνειοῦ καὶ ἱδρύσει Πυθίου τι ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ Ὀλύμπου. Αὐτοὶ οἱ Θεσσαλοὶ παρὰ τὸ ἄξεστον αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀρνηθῶσι τὸν θεσμὸν αὐτῶν τῷ θεῷ τῶν Τεμπῶν, ὃν ἐκάλουν Ἀπλουνα.

Ἐν τῷ βαθυπέδῳ τοῦ Πηνειοῦ, ἐν ᾧ συνεπικνώθησαν ῥυλαὶ οὗτοι διάφοροι, ὁ Ἀπόλλων ἐξεδήλωσε τὸ πρῶτον τὴν συγκολλητικὴν καὶ ὀργανωτικὴν αὐτοῦ δύναμιν, ὡς πιστοῦται τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἐορτῶν τῶν Τεμπῶν. Αὐτόθι αἱ εὐγενέσταται τῶν ἑλληνικῶν φυλῶν ἐτροφῶσαν διὰ τῆς θρησκείας ταύτης μετὰ προθυμίας ἀναλόγου τῇ δραστηριότητι καὶ ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν. μάλιστα δὲ οἱ Δωριεῖς, οἵτινες ἐπεδόθησαν εἰς αὐτὴν μετὰ πάσης τῆς παραφορᾶς τῆς ἄκρως πρὸς τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα ἐπιρρεποῦς ᾐδίας αὐτῶν, προϊόντες μέχρι τοσούτου, ὥστε τὸν γενάρχην αὐτῶν Δῶρον παρέδοσαν ὡς υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐπίστευσαν ὅτι τὸ ἱστορικὸν αὐτῶν ἔργον ἦν ἡ θεμελίωσις τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ τούτου. Μέχρις ἐκείνου ὁ προηγουμένως ἐν ἐπιτετραμμένος μόναις σχεδὸν ταῖς ναυτικαῖς φυλαῖς προΐκετο [illegible] ἀνοιχθῇ αὐτῷ ἡ ὁδὸς τῆς μεσογείας καὶ νὰ συνῳκίσῃ πρὸς ἀλλάξας αἱ ἐπὶ τῶν ἀκτῶν ἐσπαρμέναι θρησκευτικαὶ ἑστίαι.

Ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τῆς μέσης Ἑλλάδος ἡ σπουδαιοτάτη ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος ἦν ἡ Κρίσα. Κατὰ τὸν ἐπιχώριον ῥύθμον οἱ Κρῆτες εἶχον ἐγείρει τὸν πρῶτον βωμὸν ἐπὶ τῆς θινώδους ἀκτῆς καὶ ἱδρύσει εἶτα ἐπὶ τῶν κρηνοειδῶν προπάδων τοῦ Παρνασσοῦ τὸν ναὸν καὶ τὸ μαντεῖον τοῦ Πύθωνος. Τὰ εὐσεβῆ ταῦτα ἱδρύματα ἀπέβησαν τὸ κέντρον ἱερατικοῦ τινος κρήτους, ὅπερ ἐπὶ ἀλλοτρίας γῆς ἐκυβερνᾶτο κατὰ τοὺς ἰδίους νόμους καὶ διῳκεῖτο ὑπὸ οἰκογενειῶν, καταγομένων ἐκ τῶν κρητῶν ἀποίκων, κράτους ἄλλως ἐκτεθειμένου εἰς πολλὰς ἔχθρας καὶ οὐδεμίαν ἔχοντος ὀχύσιν πρὸς τὰς χώρας τοῦ βορρᾶ, μέχρις οὗ οἱ Δωριεῖς ἐλθόντες ἐγκατέστησαν ἐπὶ τῆς ἑτέρας κλιτύος τοῦ Παρνασσοῦ.

Πᾶν ἆβημα πρὸς τὰ πρόσω ὑπὸ τῆς φυλῆς ταύτης γινόμενον ἦν καὶ μία πρόοδος τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος. Οὗτοι, νικῶντες τοὺς Δρύοπας, ἄγριον φῦλον, ὅπερ κατεῖχε τὴν βορείαν κλιτὺν τοῦ ὄρους, ἐγένοντο δοῦλοι τοῦ Ἀπόλλωνος, ἥτοι ὑποτελεῖς τῷ ναῷ αὐτοῦ. Ὑπ' αὐτῶν ἐκομίσθη ἐκ Θεσσαλίας ἡ ἱδέα δεσμοῦ προξενητεύοντος τοῦ ναοῦ, συναδελφώσεώς τινος τῶν ἀπόλλωνίων φυλῶν, ὑπ' αὐτῶν δὲ ἱδρύθη δεσμὸς τῆς Δελφῶν καὶ Τέμπῶν.

Οἱ Δωριεῖς εἶχον ὑπὲρ τὰς ἄλλας ἑλληνικὰς φυλὰς ἐμφυτόν τινα τάσιν πρὸς θεσμισμόν, τίμησιν καὶ διάδοσιν τακτικῶν θεσμῶν. Οὕτως οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας ἐπιδεκτικὸν τυγχάνει ὅτι ἡ εἰς τὴν μέσην Ἑλλάδα εἰσαγωγὴ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συστήματος τῆς Θεσσαλίας, ὡς καὶ τὸ ἐκ τούτου προκῦψαν, ὁ εὐρὺς σύνδεσμος πασῶν τῶν φυλῶν τῆς αὐτῆς οἰκογενείας ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, εἶναι ἔργον τῆς Δωρικῆς φυλῆς. Ἡν ἡ πρώτη αὐτῆς ἐπιχείρησις, ἐπειδὴ δὲ οἱ Δελφοὶ τῷ νεοτερισμῷ τούτῳ ὀφείλουσι τὸν ἐθνικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, οἱ Δωριεῖς ἐβιάσθησαν νὰ θεωρῶνται ὡς νέοι τῶν Δελφῶν ἱδρυταί, καὶ ἀντικοιόνται ἐφεξῆς τὸ δικαίωμα εἰδικῆς τινος προστασίας ἐπὶ τοῦ ἱερατικοῦ κράτους.

Τότε πρὸς σύναψιν τῶν ναῶν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ προαγωγὴν τῆς θρησκευτικῆς κινήσεως ἐχαράχθη διὰ τῆς Δωρίδος καὶ τῆς Θεσσαλίας ἱερὰ ὁδὸς ἀπὸ τῶν Δελφῶν εἰς τὸν Ὄλυμπον, αἱ παμπαὶ δέ, αἵτινες κατ' ἔτος διήλαυνον τὴν ὁδὸν ταύτην, ὅπως ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Πηνειοῦ δρέψωνται τὴν ἱερὰν δάφνην, ἐζωπύρουν τὴν ἀνάμνησιν τῶν διὰ τῆς ἀνοίξεως τῆς μεγάλης ταύτης ἀρτιρίας κοιμιθέντων τῇ χώρᾳ ἀγαθῶν. Ἡ τῶν Θεσσαλικῶν ἱερῶν ἀνάμνησις καὶ ἡ μίμησις τῆς ἐν αὐτοῖς τελουμένης λατρείας διεγινώσκοντο ἐν πλείστοις ἐθίμοις, ἐν τοῖς παλαιοῖς δὲ μύθοις τὰ Τέμπη ἐθεωροῦντο ὡς ἡ πατρὶς τοῦ θεοῦ τῶν Δελφῶν.

Ἐν τούτοις οἱ πολιτικοὶ θεσμοὶ τῆς ἀμφικτυονίας δὲν ἐξῆλθον τῶν Δελφῶν· ὑπέστησαν σειρὰν μεταμορφώσεων καὶ ἀναπτύξεων πρὶν ἢ οἱ Δελφοὶ ἀποβῶσι τὸ κέντρον αὐτῆς. Εἶναι τοῦτο γεγονός, ὅπερ ἐμφαίνει ἤδη τὸ σύμπλεγμα τῶν τεσσάρων θεσσαλικῶν λαῶν διότι ἐπὶ τέλους ἀπαράδεκτον ἀποδείνει ὅτι οὗτοι ἀπῆλθον πρὸς νότον τοῦ Παρνασσοῦ εἰς ζήτησιν τοῦ πρώτου αὐτῶν σημείου προσεγγίσεως. Πᾶσαι αἱ ἀμφικτυονίαι ἐστίαν αὐτῶν ἔχουσι μικράν τινα συνάθροισιν παρακειμένων δήμων, τοῦτον δ' ἕνεκεν αἱ διάφοροι ὁμάδες τῶν λαῶν, αἵτινες κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐποχὴν μετέχουσι τῆς συμπολιτείας, ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν νὰ μαντεύσωμεν τὰς ᾠδάς, ὧν ἄνευ αὕτη διῆλθε πρὸ τῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐμφανίσεως αὐτῆς.

Ἡ μάλιστα πρὸς βορρᾶν ἀπέχουσα καὶ μάλιστα ἐκτεταμένη ὁμάς εἶναι ἡ **θεσσαλική**. Ἡ Θεσσαλία, γόνιμος καὶ ὑπὸ καλῶν μεθορίων περιβαλλομένη, ἦν ὡς ἐπίτιδες γενομένη πρὸς συγχώνευσιν τῶν φυλῶν, ἃς ἐνέκλεισε, καὶ σχηματισμὸν ἐκ διαφόρων ἑνὸς μόνου λαοῦ. Οὗτο τῷ θεσσαλικῷ Ὀλύμπῳ συνάπτονται αἱ ἀρχαιότατα περὶ τῶν ἐθνικῶν θεσμῶν ἀναμνήσεις· κατοικηταὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ πυθικοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἦν ἐπὶ τῆς Ὀδσσῆς τὸ **Ὀμόλιον**, ὁ τόπος τῆς συναθροίσεως τῶν ὁμόρων φυλῶν. αἵτινες ἦσαν συνωκισμέναι πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἑνότητος αὐτῶν ἀπέναντι πασῶν τῶν ξένων φυλῶν. Ὅτε οἱ Θεσσαλοὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν, ἐπειράθησαν νὰ ὑπαγάγωσιν αὐτὴν πᾶσαν, μόνον ὅμως πρὸς τοὺς πεδινοὺς Αἰολεῖς κατάρθωσαν τοῦτο· αἱ ἄλλαι φυλαὶ ὑπεχώρησαν, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ προέβαλον ἀντίστασιν, ἣν οἱ ἐπιδρομεῖς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συντρίψωσιν. Οἱ Θεσσαλοὶ λοιπὸν ἀναγάσθησαν νὰ καταλίπωσιν αὐτοῖς τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν καὶ ἔκτοτε ἐπεζήτησαν νὰ παγιώσωσι τὴν ἐν τῇ χώρᾳ θέσιν αὐτῶν, ἀποδεχόμενοι τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ προσχωροῦντες εἰς τὴν ἀρχαίαν συμπολιτείαν. Οὕτως ἡ ἀρχικὴ συναδελφωσις μεῖζον ἢ συμπολιτεία τῶν λαῶν, ἥτις ἐξεπροσώπει τὴν Θεσσαλίαν ἐν τῇ δελφικῇ ἀμφικτυονίᾳ. Ἡ ὁμὰς αὕτη πρὸς τοῖς ἐπιδρομεῦσι Θεσσαλοῖς περιλαμβάνει τὰς ἰθαγενεῖς φυλάς, τὰς ἐκ Περραιβίας ὁλκεὸς ἐξελθούσας μετὰ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν, ἥτοι τοὺς θούς, περὶ τὸν Ὄλυμπον οἰκοῦντας, τοὺς Μάγνητας, κεχαρακωμένους ἐν τῇ ὀρεινῇ χερσονήσῳ αὐτῶν, καὶ μεσημβρινώτερον τοὺς Φθιώτας, ἐνιδρυμένους μεταξὺ τῶν ὀρέων καὶ τῆς θαλάσσης.

1) Αἰλιαν., Ποικ. ἱστ. Γ', 1.

2) Αἱ θρησκευτικαὶ σύνοδοι καὶ πανηγύρεις μετασχηματίζονται εἰς παγίους συνοδέσμους, περιλαμβάνοντας τὰ πλησίον φῦλα, τοὺς ἄλλως λεγομένους περικτίονας καὶ ἀμφικτίονας, εἰς Ἀμφικτυονίας, ὁριζομένας διὰ περιληπτικῶν ὀνομάτων (Πρβλ. *dini ieei popolares*), λαμβανομένων κατὰ συνθήκην ἄλως, ὡς τὸ τῶν Γραικῶν, γινομένων ὁραδύτερον Ἑλλήνων. Οὕτως ἐν τῷ χρονικῷ τῶν Παρίων μαρμάρων (στίχ. 8—14) ἀναγινώσκεται: «(1258) Ἀμφικτύων Δευκαλίωνος—συνῆγε τοὺς περὶ τὸν ὄρον οἰκοῦντας καὶ ὠνόμασεν Ἀμφικτύονας. (1257) Ἕλλην ὁ Δευκαλίωνος Φθιώτιδος ἐβασίλευσε καὶ Ἕλληνες ὠνομάσθησαν, τὸ πρότερον Γραικοὶ καλούμενοι».

3) Αἱ τρεῖς ὁμάδες συνέκειντο ὧδε: 1) Οἱ Οἰταῖοι ἐν Ἀνθήλῃ (Ἡροδ. Ζ', 200) περὶ Δήμητρα τὴν Ἀμφικτυονίδα περιελάμβανον τοὺς Μαλιεῖς, Αἰνιᾶνας, Δόλοπας καὶ Λοκρούς. 2) Αἱ θετσαλικαὶ φυλαὶ συνίσταντο ἐκ τῶν Θεσσαλῶν, τῶν Περραιβῶν, τῶν Μαγνήτων, τῶν Ἀχαιῶν. ἔχουσαι τὸ κέντρον αὐτῶν ἐν τοῖς τέμπεσι. 3) Αἱ φυλαὶ τοῦ Παρνασσοῦ, περιλαμβάνουσαι τοὺς Φωκεῖς, τοὺς Βοιωτοὺς, τοὺς Δωριεῖς καὶ τοὺς Ἴωνας, ἔχουσαι τὸ κέντρον αὐτῶν ἐν Δελφοῖς. Ὁ συνδυασμὸς τῶν θρησκευτικῶν τούτων ἕξεων καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς δελφικῆς ἀμφικτυονίας ἐγένετο κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Θερμοπύλαις παρασδεδεγμένου συστήματος (Σχολ. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1087). Ὁ κατάλογος τῶν λαῶν προκύπτει ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δύο κειμένων, Παυσαν., Γ', 8. Αἰσχύν., Περὶ παραπρεσβ., 112. Περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς ψηφοφορίας ἴδε Sauppe, *De amphictyonia delphica*, 1873. *Bursians Jahresbericht*, 1873, σ. 1226 1380.

Οἱ ἀγῶνες οὗτοι εἶχον ὡς αὐτοὺς ὁρίσει τὰς μεταναστάσεις, ἐξ ὧν προέκυψεν ἡ ἐπέκτασις τῆς θεσσαλικῆς ἀμφικτυονίας πέραν τῶν ὁρίων τῆς χώρας, τὰς μεταναστάσεις τῶν Αἰολέων καὶ Δωριέων.

Ὅτε μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῶν Δρυόπων οἱ Δωριεῖς εἰσχώρησαν τὸ πρῶτον εἰς τὸν κύκλον τῶν περὶ τὴν Οἴτην οἰκούντων λαῶν, οὗτοι ἐκουσίως ἢ βίᾳ ἐπεζήτησαν τὴν φιλίαν τοῦ φιλοπολέμου τούτου λαοῦ. Τοῦτο κυρίως ἔπραξαν οἱ Μαλιεῖς, οἵτινες ᾤκουν μεταξὺ τοῦ Σπερχειοῦ καὶ τῆς θαλάσσης καὶ ὑπόδιῃρούντο εἰς τρεῖς ὁμάδας, τοὺς Τραχίνιους, οὕτω καλουμένους ἐκ τῆς ἀρχαίας πρωτευούσης αὐτῶν Τραχῖνος, κειμένης κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν στενοπορίων, τῶν διὰ τῆς Οἴτης ἀγουσῶν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Δωρίδα, τοὺς Ἱερεῖς ἐνιδρυμένους περὶ τὰς Θερμοπύλας, καὶ τοὺς Παραλίους[1]. Οἱ Μαλιεῖς καὶ Δωριεῖς ἐνοῦτο πρὸς ἀλλήλους οὕτω στενὴν συμμαχίαν, ὥστε βραδύτερον ἡ Τραχὶς ἐθεωρήθη ὡς ἴδρυμα τοῦ δωρίου Ἡρακλέους[2]. Ὅτε οἱ Μαλιεῖς εἰσῆλθον εἰς τὴν πυθικὴν ἀμφικτυονίαν, ἡ ἰδία πανήγυρις, ἥτις ἦνου αὐτοὺς περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος, παρέμεινεν ἐν πλήρει ἰσχύι καὶ ἀπέβη τὸ δεύτερον θρησκευτικὸν κέντρον τῆς μεγάλης συμπολιτείας. Οὕτω συνεκροτήθη ἡ δευτέρα ἀμφικτυονικὴ ὁμὰς ἢ ἡ Οἰταία συμπολιτεία. Αὕτη περιελάμβανε τοὺς ὑπὲρ τὴν Θερμοπύλας ἐπὶ τῆς κλιτύος τῆς Οἴτης ἐνιδρυμένους λαούς, τοὺς Μαλιεῖς, τοὺς Δόλοπας καὶ τοὺς Λοκρούς, οἷς συνετάσσοντο ὡς τετάρτη φυλὴ οἱ Αἰνιᾶνες. Οὗτοι ἦσαν φῦλον, ὅπερ, ἀπωθεῖν ὡς οἱ Δωριεῖς ὑπὸ τῆς θεσσαλικῆς εἰσβολῆς, εἶχε καταλίπει τὴν ἀρκτικὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐνιδρυθὲν μεσημβρινώτερον ἐν τῇ ἄνω κοιλάδι τοῦ Σπερχειοῦ.

Τέλος ἡ τρίτη ὁμὰς περιλαμβάνει τὰς φυλὰς τῆς μέσης Ἑλλάδος, αἷς πλησιαίτατον κέντρον ἦσαν οἱ Δελφοί. Πιθανώτατον εἶναι ὅτι αὐτοὶ οὗτοι ἀρχαιότατα προϋπῆρχεν ἀρχαία τις συμπολιτεία, ἥτις ἁπλουστάτα συνεσωματώθη τῇ μεγάλῃ διεθνεῖ ὁμοσπονδίᾳ. Αὐτὴ ἡ ἐρισμοσδελφικὴ πολιτεία φαίνεται οὐδὲν ἀρχικῶς ἀνεξάρτητον μέλος ὁμηρίου συνοδέσμου, διότι Στρόφιος ὁ ἐκ Κρίσης ᾄδεται ὡς ἰδρυτὴς τῆς πυθικῆς ἀμφικτυονίας[1]. Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων μετεβλήθη. Ἡ Κρίσα ἀπώλεσε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς· ὁ ναὸς τοῦ πυθίου Ἀπόλλωνος ἐπέχθη ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ὁμοσπονδιακῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ τρίτῃ δὲ ταύτῃ ὁμάδι ἡ τῇ Παρνασσῷ συμπολιτεία κατέλαβε θέσιν παρὰ τοῖς Φωκεῦσι, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς πρὸς νότον γείτοσιν αὐτῶν Ἴωσιν ἡ φυλὴ τῶν Δωριέων. Πάντα ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ταύτης ἡ μετάθεσις παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν κίνησιν, ἥτις προσήγγισε τὰς τρεῖς ὁμοσπονδίας τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος καὶ ἴδρυσεν εὐρεῖαν ἀλληλεγγύην τῶν ἑλληνικῶν λαῶν.

Οἱ νόμοι τῆς ἀμφικτυονίας, ἥτις ἦν ὁριστικῶς ἱδρυμένη ἐν Δελφοῖς, ἀνάγονται εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν αἱ φυλαὶ ἔζων διεσπαρμέναι ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ μόνον ἔτι κέντρα αὐτῶν εἶχον τὰ ἱερά, περὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν συνηθροισμέναι αἱ κατοικίαι τῶν ἀνθρώπων. Οὐδέποτε εἶδέ τις εἰσαχθείσας εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀμφικτυονίας ἀνισότητας διὰ νόμων καθιερωθείσας. Τοὐναντίον, καὶ ὅτε ἔτι φυλαί τινες ἀπέβησαν κράτη ἰσχυρά, ἐνῷ ἄλλαι παρέμενον ἐν καταστάσει ἀγροτικῶν δήμων, πᾶσαι διετήρησαν τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἐν τῇ ὁμοσπονδίᾳ. Τέλος αὐτῆς τῆς ὁμοσπονδιακῆς συνθήκης οἱ ὅροι φέρουσι τὸν τύπον τελείως ἀρχαϊκῆς ἁπλότητος. Περιωρίζοντο εἰς δύο σχεδὸν μόνον κανόνας τοῦ διεθνοῦς δικαίου, οὓς οἱ τῆς ὁμοσπονδίας μετέχοντες ὡρκίζοντο νὰ τηρῶσι, τοὺς ἑξῆς· οὐδεμιᾷ ἑλληνικῇ φυλῇ ἐπιτρέπεται ἡ ἐκπόρθησις τῆς προτευούσης ἄλλης τινός, οὐδεμία δὲ ἑλληνικὴ πόλις δύναται νὰ στερηθῇ τοῦ ὕδατος αὐτῆς ὑπὸ τῶν πολιορκητῶν. Εἶναι αὗται αἱ πρῶται ἀπόπειραι πρὸς εἰσαγωγὴν φιλανθρωποτέρων ἀρχῶν εἰς χώραν σπαραττομένην ὑπὸ ἐμφυλίων πολέμων. Ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς οὔπω ἐστὶν ἡ κατάργησις τῶν ἐνόπλων ἀγώνων, οὔτε κυρίως ἡ πρὸς κοινὴν φορὰν διεύθυνσις πασῶν τῶν δυνάμεων, ἀλλὰ μόνον ἡ ἐπίτευξις τῆς ὑπὸ ὁμάδος φυλῶν ἀποδοχῆς τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς δυνάμει τῆς ἀρχῆς ταύτης ἀναγνωρίσεως ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων καὶ ἐν περιστάσει ἀναποδράστου ρήξεως ἀποχῆς τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς κατ' ἀλλήλων χρήσεως ἐσχάτης σκληρότητος μέτρον[1].

Ὅσον συνοπτικαὶ καὶ ὅσον ἀσήμαντοι καὶ ἂν ἦσαν αἱ διατάξεις αὗται, αἱ ἀποτελοῦσαι τὰ ἀρχαιότατα λείψανα τῶν σοζομένων ἐκ τοῦ δημοσίου δικαίου τῶν Ἑλλήνων, ἐν τούτοις ἀπειρα ἀποτελέσματα, οὐδαμῶς περιλαμβανόμενα ἐν τοῖς δόγμασι τούτοις, ὀφείλονται τῷ θεσμῷ καὶ τῇ ἐκτάσει τῆς μεγάλης ἀμφικτυονίας. Καὶ ἐν πρώτοις ἡ λατρεία τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ θεοῦ καὶ ἡ διάταξις τῆς κυρίας πανηγύρεως ἐπέβαλον ἀναγκαίως συμφωνίαν, ἐπεκταθεῖσαν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑορτῶν καὶ ἐπὶ παντὸς τοῦ θρησκευτικοῦ συστήματος. Εἶτα δὲ ἀξιωματάτινα ἐκηρύχθησαν ὑποχρεωτικὰ πᾶσι καὶ διετυπώθη κανὼν ὀδόντα ἀμφικτυονικῶν θεοτήτων[2].

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἡ ἐμψυχος θρησκευτικὴ ὁρμή, ἡ κλίνουσα τὸν ἑλληνικὸν λαὸν πρὸ τῶν ὀδόντα θεῶν, οὐδὲ ἡ θρησκευτικὴ ἀνάγκη, ἡ δημιουργήσασα τὸν θεῖον τοῦτον Ἄρειον πάγον, οἱ ὀδόντα θεοὶ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶχον κοινὸν οὔτε ναὸν οὔτε λατρείαν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνευρίσκεται πολλάκις, μάλιστα παρὰ τοῖς Ἰωσιν, ὡς βάσις πολιτικοῦ συστήματος[3], ὁλόκληρος ὡς ὁ θεσμὸς ἔφερε χαρακτῆρα οὐδαμῶς πολιτικόν. Ἐπεζητεῖτο ἡ καὶ εἰς τὸν θεῖον κόσμον εἰσαγωγὴ κοινῆς τινος τάξεως καὶ ἀριθτικῆς στατιστικῆς καὶ ἡ διωρύθμισις ἐν ἑνὶ λόγῳ τῆς οὐρανίας αὐλῆς κατὰ τὸ πρότυπον τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ἱδρυμένης ὁμοσπονδίας. Τοῦτον ἕνεκα ὁ μῦθος ἀνιφέρει ὅτι ὁ Δευκαλίων ἤγειρε τὸν πρῶτον βωμὸν τοῖς ὀδόντα θεοῖς ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ καλεῖ αὐτὸν τὸν Δευκαλίωνα πατέρα τοῦ Ἀμφικτύονος, τούτου δ' ἕνεκα οἱ ὀδόντα θεοὶ παρίστανον συμβολικῶς τὰς εἰρηνικὰς σχέσεις τῶν λαῶν καὶ ἐλατρεύοντο εἰδικῶς ἐν ταῖς δημοσίαις πλατείαις καὶ ἐν τοῖς λιμέσι καὶ οἱ ἀρχαιότατοι θαλασσοπόροι, οἱ Ἀργοναῦται, ἐγέβρασιν αὐτοῖς βωμὸν ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Εὐξείνου, ὅπως προσφιλῶσι τρόπον τινὰ τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ τῶν Ἑλλήνων τὴς ἀρτι ἀνακαλυφθείσας παραλίας.

(Ἀκολουθεῖ).

1) Θουκυδ., Γ', 92. Müller, *Dorier*, I. 14.

2) Περὶ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Τραχῖνι ἴδε *Hermes*, VII 381.

3) Πλουτάρ., Ζητήμ. ἑλλην 13. 26.

4) L. Preller, Ausgew. Aufsätze; σ. 334.

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑ ΣΟΦΟΚΛΕΙ.

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ

ΕΝ ΤΩ ΕΛΛΗΝΙΚΩ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩ ΣΥΛΛΟΓΩ,

ΥΠΟ

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΥ ΚΛ. ΚΟΚΚΟΛΑΤΟΥ (Ἰατροῦ).

Ἡ ὑπὸ τὸν τίτλον ἡ «Ἰατρικὴ παρὰ Σοφοκλεῖ» πραγματεία, ἣν μετὰ ἐπίπονον μέν, οὐχὶ ὅμως ἄχαρν ὡς καὶ πάντα ἀνωφελῆ, ὡς φρονῶ, μελέτην ἐν ὥρᾳς σχολῆς τῶν ἑπτὰ σωζομένων τοῦ ἀθανάτου δραματικοῦ τῆς ἀρχαιότητος ποιητοῦ δραμάτων ἄδμενος παρουσιάζω τῷ πεφιλημένῳ Ἑλληνικῷ φιλολογικῷ Συλ-

1) Παρ' Αἰσχίνῃ σώζεται ἀπόσπασμα. τῶν ὑπὸ τῶν ἀμφικτυονικῶν συμπολιτειῶν θεσπιζομένων νόμων καὶ ὁρκωμοσιῶν, τὸ ἑξῆς: «Μηθεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποίησειν μήθ' ὕδατον ναματιαῖον εἴρξειν μήτ' ἐν πολέμῳ μήτ' ἐν εἰρήνῃ, ἐὰν δέ τις ταῦτα παραβαίνῃ, στρατεύσειν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσειν, καὶ ἐάν τις ἢ σύλᾳ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδῇ τι ἢ βουλεύσῃ τι κατὰ τῶν ἱερῶν, τιμωρήσειν καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει (Αἰσχ. Π. παραπρ. (15)».

2) Περὶ ἐπιγραφικοῦ ἐγγράφου ἀφορῶντος εἰς τὴν λατρείαν τῶν δώδεκα θεῶν ἴδε *Monatsber. d Berlin Akad.* 1877, σ. 475.

3) Περὶ τοῦ κατὰ συνάλμαν τούτου ἀριθμοῦ ἴδε Ross, *Archaeol. Aufsetze* I. 265.

4) Ἑλλανίκ., ἀπ. 15. Ἀπόσπ. Ἑλλην. ἱστορ., Α', σ.

4) Ἑλλανίκ., ἀπ. 15. Ἀπόσπ. Ἑλλην. ἱστορ., Α', σ.

18. L. Preller, *Griech, Mythol.* I, 86. II. 232.

5) Petersen, *Das Zwölfgöttersystem der Griechen und Römer* Hamburg. 1868. Πρβλ. *Archaeol. Zeitung*, 1866, σ. 290

λόγῳ, ἀνάκει καθόλου μὲν τῇ ἰατρικῇ φιλολογίᾳ, ἰδίᾳ δὲ τῇ ἀρχαιολογίᾳ τῆς ἰατρικῆς.

Ἂν ἐν πάσῃ ἀρχαιολογικῇ ἀναπαφῇ ἐν τῷ ἐδάφει τῆς ὑπὸ τὸν αἴθριον καὶ γλαυκὸν ἐκεῖνον οὐρανὸν Ἀττικῆς, ἂν εἰς πᾶν κτύπημα σκαπάνης ἐν τῇ ἰατρείῳ τῶν Ἀθηνῶν πόλει νέον ἀναθάλῃ λείψανον τῆς περικλεοῦς ἐκείνης ἐποχῆς, νέον καλλιτεχνικὸν ἀριστούργημα, νέον τέλος μνημεῖον τῆς μεγάλης ἡρῶν ἰατροῦς, τὸ αὐτὸ ἀνάτυχῶς οὐν συμβαίνει καὶ τῷ ἀναδιφῶντι ἐν τῷ αὐτῷ ἐδάφει τὴν ἀρχαιολογίαν τῆς θείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐπιστήμης.

Ἔχει τινὰ μόνον ἰατρικῆς καὶ ταῦτα ἐν πολλοῖς οὐχὶ ἄξια λόγου ἀπαντῶσι τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένα ἐν τοῖς συγγράμμασιν οὐχὶ ἰατρῶν συγγραφέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐπειδὴ τοιούτον ἐστερεῖτο τότε ἡ ἐπὶ Ἕλλης, ἀλλ' ἰδιωτῶν καὶ κυρίως τῶν ποιητῶν καὶ φιλοσόφων.

Τοιαῦτα ἔχει ἰατρικῆς ἀπαντῶσι καὶ ἐν τοῖς δράμασι τοῦ Σοφοκλέους, ἅτινα συστηματικῶς περιοπλλέξας συνεπλήρωσα τὴν ἀνὰ χεῖρας πραγματείαν, ἅτις μετὰ τῆς τοῦ Αἰσχύλου καὶ Εὐριπίδου ἰατρικῆς, ἣν ἐν προσεχεῖ χρόνῳ, ἣν Θεὸς δῷ, θέλω παρουσιάσει τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ, ἀποτελέσει τὸν ἐν τῇ τραγικῇ ποιήσει ἰατρικὸν τρίπουν τῆς πρὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος π. Χ. ἐν τῇ Ἀττικῇ ἰατρικῇ.

Πρὸ ἔτους ἀκριβῶς ὁ ἀειδοτάτος καὶ προσφιλής μοι καθηγητὴς κ. Ἀνδρέας Ἀναγνωστάκης, αὐτὸς ἐκεῖνος, εἰς ὃν ἡ ἡμετέρα ἰατρικὴ φιλολογία πολλὰ τὰ σοφὰ ὀφείλει, ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ πρὸς ἡμῶν διδοῦντος ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένῳ ἰατρικῷ περιοδικῷ «Ἰατρικῷ Δελτίῳ» ἐδημοσίευσε διατριβὴν τὰ μάλα ἀξίαν λόγου ἐπιγραφομένην «ἡ Ἰατρικὴ τοῦ Ἀριστοφάνους» ἐν τῇ διατριβῇ ἐκείνῃ, ἐν ᾗ σοφὸς καθηγητὴς ἠρώτατο ἐκ τῶν σωζομένων κωμῳδιῶν τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ χαρίεντος ἐκείνου φιλοσόφου, ὅστις ὑπὸ αὐτερέστελον μορφὴν ἐρμαίνει γνώσεις ποικίλας καὶ διαδίδει μαθήματα ἠθικῆς, ὅπως ζεβαιώσῃ ὅτι ἡ ἀληθὴς σοφία πάντοτε ὑπὸ σύνοφρυ μέτωπον, οὐδὲ ἐξέρχεται μόνον ἀπὸ ἀγέλας χείλη, (ἀλήθης ἀπεκάνισις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου) πλὴν ἄλλων ὡς ἐν πρόσωπῳ λέγει καὶ τάδε ἀριδόζοντα καὶ τῇ ἐμῇ πραγματείᾳ:

«Εἰς τὸν μελετῶντα τὴν ἀρχαιολογίαν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων παρεδόξον ἀληθὲς φαίνεται ὅτι τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν ῥάβις ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἤρξατο ἐν Ἀθήναις ἡ καλλιέργεια. Τῆς δεσποτείας, ἣν ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας μετέλθεν ἐφ' ἅπαντα τὸν ἰατρικὸν κόσμον ἡ ἑλληνικὴ μεγαλοφυΐα, οὐν συμμετέσχεν ἡ Ἀττική.... Μετηρσιωμένοι ἀνέτως οἱ Κεκροπίδαι εἰς ἰφηλὰς ἀτμοσφαίρας οὐν κατεδέχοντο νὰ σκαλίζωσιν ἐπιμόχθως τὸ ταπεινὸν τοῦτο ἔδαφος, ὅπου κυπτάζει ὁ ἰατρός».

Τὴν παρὰ Σοφοκλεῖ ἰατρικὴν ὕλην συστηματικῶς διεῖλον εἰς τὰ ἑπόμενα ἑξ μέρη, α') εἰς ἐπιτηδευματικά, β') εἰς ἀνατομικὰ καὶ εἰς χειρουργικά, δ') εἰς παθολογικὰ καὶ ψυχολογικά, ε') εἰς θεραπευτικὰ καὶ ζ') εἰς ἐγκύκλια.

Διελὼν τὴν ἐν τοῖς δράμασι τοῦ ποιητοῦ ἰατρικὴν ὕλην εἰς τὰ μέρη ταῦτα, οὐδόλως σκοπῶ, ὡς πᾶς τις νοεῖ, περὶ ὀστῶν, μυόνων καὶ τῆς ἐν γένει ἀνατομικῆς, ὡς καὶ περὶ ἐγχειρήσεων, νόσων, τῆς θεραπείας αὐτῶν κτλ. ἵνα πραγματεύσω, ἀλλ' ἁπλῶς μετ' ἐπίμονον βάσανον καὶ ἔρευναν συντόμως νὰ παραθῶ ἐν ταῦτα ὅ,τι ὁ ποιητὴς λέγει περὶ παντὸς εἰς τὴν ἰατρικὴν ἀφορῶντος. Οὐδὲν ἡμῶν ἀξιοῖ παρὰ ποιητοῦ, ἀποκαλύπτοντος διὰ τῶν ζωηροτάτων τῆς φαντασίας χρωμάτων τὰ εὐγενέστατα τῆς καρδίας συναισθήματα καὶ ταῦτα ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐξελίσσοντος, περιγραφὴν καὶ γνώσεις ἰατρικὰς ἀκριβεῖς καὶ ὅμως, ὡς ἐκ τῶν ἑπομένων θέλετε πεισθῆ, ἄπορον πῶς καὶ ταῦτ' ἀπαντῶσι, ὀδεννοῦντα ἔστω καὶ ἐπὶ σμικρόν, τὴν τοῦ ἐρευνητοῦ ἀδιέστον πρὸς ἐκζήτησιν αὐτῶν δίψαν.

Ἀντικείμενον τῆς ἰατρικῆς ἡ νόσος, ὁ νοῦσος· ταύτῃ λοιπὸν τῇ νόσῳ ὁ ὑψιπέτης ποιητὴς λίαν προφυῶς ἀποδίδει τὰ ἑξῆς ἐπίθετα, ἅτινα καὶ ὁ σοφώτερος τῶν παθολόγων ἀγγραφέων, ἐπιμένων περὶ τὴν ἀκριβῆ ἀναγραφὴν τῶν νόσων καὶ ἐκζητῶν πιστὴν ὀνομασίαν μιᾶς ἑκάστης αὐτῶν, ὡς ἐκ τοῦ προέχοντος συμπτώματος ἢ τοῦ συνόλου αὐτῶν, ἢ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀτόμου ἐπήρειας δύναται νὰ ζηλεύσῃ καὶ πρὸς ἐκζήτησιν αὐτῶν λίαν ἐπιτυχῶς νὰ προστρέξῃ.

Τὰ εἰς τὴν νόσον ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἀποδιδόμενα ἐπίθετα, ἅτινα ἔκκινα καλὸν τῆς κυρίως πραγματείας ἵνα προτάξω, εἰσὶ τ' ἀκόλουθα κατὰ δράματα καὶ στίχους.

Μαντὰς

Ἡ Ἀθηνᾶ λέγει πρὸς τὸν Ὀδυσσέα.

Ἐγὼ δὲ φοιτῶντ' ἄνδρα μανιάσιν νόσοις
ὤτρυνον, εἰσέβαλλον εἰς ἔρκη κακά.

Αἴας, 60.

Περιφανὴς

Ὠσαύτως.

δείξω δὲ καὶ σοὶ τήνδε περιφανῆ νόσον,
ὡς πᾶσιν Ἀργείοισιν εἰσιδὼν θροῇς.

Αὐτόθι, 67.

Θεία

ἥκει γὰρ ἐν θείᾳ νόσῳ·

Αὐτόθι, 186.

Καὶ

μώσαντες δ' εἴχομεν θείαν νόσον.

Ἀντιγόνη, 421.

Αὐθώδης

νῦν δ' ἡ Διὸς γοργῶπις ἀδάματος θεὰ
ἦρέ μ' ἐπ' αὐτοῖς χεῖρ' ἐπεντύνουσ' ἐμὴν
ἔφηλεν ἐμβάλοῦσα λυσσώδη νόσον,

Αἴας, 452.

Ἀμήχανος

νόσων δ' ἀμήχανον φυγὰς ξυμπέφρασται.

Ἀντιγόνη, 363.

Φθινὰς

οὔτε φθινάσιν πληγεῖσα νόσοις

Αὐτ. 819.

Ἐπακτὸς

κοὐδὲν νόσον γ' ἐπακτὸν ἐξαρούμεθα.
θεοῖσι δυσμαχοῦντες.

Τραχίνιαι, 492.

Φοιτὰς (διαλείπουσα)

Δεινὴ

οὐ μὴ ξεγερεῖς τὸν ὕπνῳ κάτοχον
κἀκκινήσεις κἀνκατήσεις
φοιτάδα δεινὴν
νόσον, ὦ τέκνον.

Τραχίνιαι, 981.

Ἀποτίβατος (Ἀπρόσβατος)

θρώσκει δειλαία
διολοῦσ' ἡμᾶς
ἀποτίβατος ἀγρία νόσος.

Αὐτόθι, 1030.

Ἀγρία

νοσεῖ μὲν νόσον ἀγρίαν.

Φιλοκτήτης, 173.

Ὠσαύτως

ὁ τοῦ Ποίαντος παῖς Φιλοκτήτης, ὃν οἱ
δισσοὶ στρατηγοὶ χὠ Κεφαλλήνων ἄναξ
ἔρριψαν αἰσχρῶς δὸ' ἔρημον, ἀγρίᾳ
νόσῳ καταφθίνοντα.

Φιλοκτ. 266.

Τάλαινα, διάθορος

οὐδ' ἀγύμναστόν μ' ἐᾶν
ἔοικεν ἡ τάλαινα διάθορος νόσος,

Τραχίνιαι, 1084.

καὶ

νόσῳ καταστάζοντα διαθόρῳ πόδα.

Φιλοκτ. 7.

Ἀδηφάγος

ἀλλ' ἀπόλλυμαι τάλλας
ἔτος τόδ' ἤδη δέκατον ἐν λιμῷ τε καὶ
κακοῖσι βόσκων τὴν ἀδηφάγον νόσον.

Αὐτόθι, 313.

Βαρεῖα

μή ποτ' ἐντυχεῖν
νόσου βαρείας.

Φιλοκτ. 1330.

Λυγρὰ

πρῶτον μὲν νόσου παύσει λυγρᾶς.

Αὐτ. 1424.

Βιαία

καὶ νῦν, ὡς βιαίας
ἔχεται πάλαμος ἁμὰ πόλις ἐπὶ νόσου.

Ἀντιγ. 1141.

ἰοὺ ἰοὺ· καὶ ταῦτά γ' ἄλλα θάλπεται
ῥάκη, βαρείας τοῦ νοσηλείας πλέκ.

Φιλοκτ. 39.

Ἐπιτηδευματικά.

Οὐδαμοῦ ἐν τοῖς δράμασι τοῦ ποιητοῦ ἀπαντᾷ ὄνομα ἰατροῦ, μόνον τὸ τοῖς ἰατροῖς ἀποδιδόμενον ἐπίθετον Ἀσκληπιάδης.

Ὁ Νεοπτόλεμος λέγει πρὸς τὸν Φιλοκτήτην:

Καὶ τοῖν παρ' ἡμῖν ἐντυχὼν Ἀσκληπιάδαιν νόσου μαλαχθῆς τῆσδε.

Φιλοκτ. 1334.

Ὁ Ἡρακλῆς λέγει πρὸς τὸν Φιλοκτήτην:

Ἐγὼ δ' Ἀσκληπιὸν
πεμπτῆρα πέμψω σῆς νόσου πρὸς Ἴλιον.

Αὐτ. 1438.

Ὁ εὐγενὴς Αἴας ἀποχαιρετίζων τὴν δακρυροοοῦσαν Τέκμησσαν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Εὐρυσάκη ἐπιλέγει:

οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ
θρηνεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τρωθέντι πήματι.

Αἴας, 582.

Ἄνευ τῆς θείας βοηθείας οὐδὲν ἰσχύει ἡ ἰατρικὴ μόνη περιθαλπῆς, λέγει ὁ ποιητής, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Ἡρακλέους:

τίς γὰρ ἀοιδός, τίς ὁ χειροτέχνης
ἰατορίας, ὃς τήνδ' ἄτην
χωρὶς Ζηνὸς κατακηλήσει
θαῦμ' ἂν πόρσωθεν ἰδοίην.

Τραχίνιαι, 1004.

Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἅμα
σωτὴρ θ' ἥκοιτο καὶ νόσου παυστήριος.

Οἰδίπους Τύραννος, 150.

οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' ὧν ἔχω παιώνιον
καὶ μοῦνον ἰκτῆρα τῶν ἐμῶν κακῶν.

Τραχίνιαι, 1209.

πάλιν μέν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως
οἷᾳ νόσῳ σύνεστιν· ἧς σὲ προστάτην
σωτῆρά τ', ὄναξ, μοῦνον ἐξευρίσκομεν.
Φοῖβος γάρ, εἴ τι μὴ κλύεις τῶν ἀγγέλων,
πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν, ἔκλυσιν
μόνην ἂν ἐλθεῖν τοῦδε τοῦ νοσήματος,

Οἰδίπ. Τύρ. 307.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΙΔΑΙΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ.

Οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι[1], ὡς ἐπίσης καὶ οἱ Κουρῆτες καὶ οἱ Κορύβαντες, εἶνε κατὰ τοὺς παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι μύθους, δαιμόνια ὄντα ἀνίκοντα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς θεᾶς Ρέας ἢ Κυβέλης, ὅπως οἱ Σάτυροι καὶ Σιληνοὶ παρακολουθοῦσι τὸν Διόνυσον καὶ οἱ Τελχῖνες τὸν Ποσειδῶνα[2]. Πατρὶς αὐτῶν λέγεται τὸ ὄρος Ἴδη κείμενον, κατὰ Στράβωνα[3], ἐν τῇ Τρῳάδι Φρυγίᾳ, ἔνθ' ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γεωγράφου[4] οἰκοῦντες παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ εἰρημένου ὄρους ὡς οἱ πρῶτοι τῆς χώρας οἰκήτορες. Ἐντεῦθεν ὅμως σὺν τῷ χρόνῳ μετανίστανται εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, ἔνθα τὸ αὐτὸ ἀπαντᾷ ὄρος, περὶ ὃ οἰκοῦσι.

Τὸ ὄνομα «Δάκτυλοι» φαίνεται οὐδὲν ἄλλο σημαῖνον, ἢ ὅτι καὶ οἱ τῆς χειρὸς δάκτυλοι ἐξηνέχθησαν ὄμως ἅπαλαι διάφοροι ἑρμηνεῖαι, ὧν πιθανωτέρα φαίνεται ἡ ἀποδεχομένη τὴν ὀνομασίαν παραχθεῖσαν ἐκ τῆς ἐπιτηδευότητος καὶ τέχνης τῶν χειρῶν τῶν μεταλλουργῶν τούτων δαιμόνων τῶν δακτύλων, διότι «καὶ οἱ τῆς χειρὸς δάκτυλοι τεχνῖταί τε καὶ πάντων ἐργάται», κατὰ τὸν Πολυδεύκην[5]. Δὲν δυνάμεθα δὲ καὶ ὡς ζῶντας ἐντὸς τῶν δακτύλων νὰ ὑπολάβωμεν αὐτοὺς ὄντας νάνους τινὰς τὴν σωματικὴν κατασκευὴν καὶ ἀνάπτυξιν, ὡς παρά τισιν ἄλλοις λαοῖς σημαίνει καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ γερμανικῇ μυθολογίᾳ[6], διότι ἐνιαχοῦ τοῦ ἀρχαίου ἔπους «Φορωνίδος[8]» τῶν Δακτύλων τούτων τις καλεῖται «μέγας» ἥτορ δὲ «ὑπέρθιος».

Ἀνεφέροντο τὸ παλαιὸν πέντε Δάκτυλοι, ἢ δέκα, ἢ καὶ πλείονες ἀριθμούμενοι πάντοτε τῇ βοηθείᾳ τῶν δακτύλων μιᾶς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν· ὁ δὲ Στράβων[9] τοὺς ἐν Κρήτῃ γεννηθέντας ἄνδρας Ἰδαίους Δακτύλους ἀναβιβάζει εἰς ἑκατόν· ἐπίσης ἀνεφέροντο καὶ ὀξεῖοι καὶ ἀριστεροὶ Δάκτυλοι, οὓς μετὰ ταῦτα διέκριναν εἰς ἄρρενας καὶ θήλειας[10].

Ἄλλη τις τῶν ἀρχαίων παραδόσεων ἄλλως ἑρμηνεύει τὴν παραγωγὴν τοῦ ὀνόματος «Δακτύλων»· ὅτι, λέγει, ἔτικτε τοὺς Δακτύλους τούτους ἡ Ρέα, ἢ νύμφη τις τοῦ ὄρους Ἴδης, ἥρπασεν ἐν στιγμῇ σφοδρῶν ὠδίνων τὴν γῆν διὰ τῶν δακτύλων καὶ ἐντεῦθεν ἡ προκειμένη ὀνομασία· ἢ ἐκλήθησαν Δάκτυλοι, διότι ἐγένοντο ἐκ τῆς κόνεως, ἣν αἱ τροφοὶ τοῦ Ἰδαίου Διὸς ἔρριψαν διὰ τῶν δακτύλων ὀπισθεν αὐτῶν[11]. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχωσι τὰ περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος αὐτῶν, τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι οἱ δαίμονες οὗτοι οὐδέποτε ἀπέβαλον τὸ πάλαι τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα τῆς περὶ τὸ μεταλλουργεῖν ἐπιτηδειότητος αὐτῶν, ἣν ὑποδηλοῦσι καὶ τὰ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἔπει «Φορωνίδι» ἀναφερόμενα ὀνόματα ἀδιάτων Ἰδαίων Δακτύλων[12], ἤτοι τὸ ὄνομα Κελμις[13], Δαμναμενεὺς[14] καὶ Ἄκμων. Πάντες δ' οὗτοι, κατὰ τὴν «Φορωνίδα»[15], εἶνε εὐπάλαμοι[16] θεράποντες ὀρεσσῆς Ἀφροδίτης, οἱ πρῶτοι τέχνην πολυμήτιος Ἡφαίστοιο εὗρον ἐν οὐρείῃσι νάπαις, ἰόεντα σίδηρον, ἐς πῦρ τ' ἤνεγκαν καὶ ἀριπρεπὲς ἔργον ἔδειξαν.» Κατὰ δὲ τὸν Overbeck[17] Κέλμις σημαίνει σφῦραν, Δαμναμενεὺς λαβίδα καὶ Ἄκμων τὸ παρ' ἡμῖν ἀμόνι.

Ἦσαν λοιπὸν οἱ Δάκτυλοι γένος δαιμόνων, ὅπως καὶ οἱ Κύκλωπες καὶ οἱ Τελχῖνες, μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι ὑπηρετοῦσι τὴν Ἰδαίαν μητέρα, ἥτις ὡς ἠφίστη θεὰ τοῦ ὄρους Ἴδης ἐδέσποζε καὶ ὑπηκούετο καὶ παρὰ τοῖς μεταλλουργοῖς τούτοις καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς δαίμοσι τοῦ κράτους αὐτῆς. Ὑπελήφθησαν δὲ οἱ Δάκτυλοι καὶ ὡς γόητες[18] καὶ ὡς ἐφευρεταὶ παντοίων τεχνῶν πρὸς δὲ καὶ τοῦ μουσικοῦ ἤχου καὶ χρόνου, ἀνακάλυψις, εἰς ἣν βεβαίως τὴν πρώτην ἀφορμὴν παρέδωκεν ἡ σφῦρα συγκρουομένη τῷ ἄκμονι. Ὑπὸ τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην ἔποψιν ἀναφέρονται οἱ Δάκτυλοι ὡς διδάσκαλοι τοῦ Παριδος ἐν τῇ μουσικῇ, ὅπως ὁ Χείρων μνημονεύεται διδάσκαλος τοῦ Ἀχιλλέως[19]. Ἀλλ' ὅτι μετὰ ταῦτα γενικὴ ἐπεκράτησε σύγχυσις μυστηρίων καὶ μύθων Κρήτης καὶ Σαμοθράκης, ἡ ἐπελθοῦσα τῶν χρόνων ἐκείνων δεισιδαιμονία συνέχεεν ὅλως τὴν ἀρχικὴν τῶν Δακτύλων φύσιν, συναναμίξασα αὐτοὺς καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν ὀρφικὴν θεολογίαν[20]. Μόνον δ' ἐπὶ τῆς νήσου Κύπρου, ὅπου ἀναφέρονται ὡσαύτως ὑπάρχοντες τὸ πάλαι οἱ Δάκτυλοι, διεφυλάχθη ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν ὡς μεταλλουργῶν δαιμόνων[21].

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1) L. Preller: Griechische Mythologie I. Berlin 1872, σ. 543 - 544

2) Preller: Griech. Myth. κτλ. I. σ. 539—540.

3) 10, 473. «πάντες δὲ ὑπειλήφασι (τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους) ἐν Φρυγίᾳ οἰκοῦντας περὶ τὴν Ἴδην, Φρυγίαν τὴν Τρῳάδα καλοῦντες, διὰ τὸ τοὺς Φρύγας ἐπικρατήσαντας πλησιοχώρους ὄντας, τῆς Τροίας ἐκπεσόντος».

4) Στρ. 10, 473. «Δακτύλους δ' Ἰδαίους, φασί τινες κεκλῆσθαι τοὺς πρώτους οἰκήτορας τῆς κατὰ τὴν Ἴδην ὑπωρείας».

5) Στρ. 10, 473· Διοδ. 5, 64. 17, 7. Περὶ τῶν Δακτύλων πρβλ. Lobeck ἐν Ἀγλαοφῶντι 1156—1181.

6) Ὀνομαστικόν, 2, 156. «Τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους κεκλῆσθαι λέ-

γοντων οἱ μὲν κατὰ τὸν ἀριθμόν, ὅτι πέντε, οἱ δὲ κατὰ τὸ τῇ Ρέᾳ πάνθ' ὑποκυρήσαν, ὅτι καὶ οἱ τῆς χειρὸς δάκτυλοι περιττοί τε καὶ πάντων ἐρρωμενέστατοι.

7. Preller: Griech. Mythol. κτλ. I. σ. 543.

8. Παρὰ Σχολ. Ἀπολλων. I, 1129.

9. 10. 473.

10. Στρ. 10, 553. «Σοφοκλῆς δὲ οἴεται πέντε τοὺς πρώτους ἄρσενας γενέσθαι, οἱ πίθηκόν τε ἔξωθεν καὶ εἰργάσαντο πρῶτοι καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων, πέντε δὲ καὶ τὰς ἀδελφὰς τούτων». Πρβλ. Σοφοκλ. Ἀντ. 336.

11. Σχολ. Ἀπολλων. I. 1129. M. Ἐτυμολ. «Ἰόπας». Preller, Myth. σ. 544.

12. Preller: Griech. Mythol. I. σ. 544.

13. Πρβλ. παρ' Ἡσυχίῳ «Κελμὰς=θέρμη».

14. Δαμασκηνὸς ἐκ τοῦ δαμνάω καὶ δάμνημι, ἐπικ. τύπ. τοῦ δαμάζω. Πρ. Ὁ. Πασσχάλου: Λεξικὸν Ὁμηρικόν. Ἀθην. 1874, σ. 148. Εὐρ. Ἄλκηστις 980 «τὸν ἐν Χαλύβοις δαμάζεις σὸν βίᾳ σίδηρον». Πρβλ. καὶ τὸν Στοϊκ. Κορνοῦτον «περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως»: 19 «τῇ τοῦ πυρὸς δυνάμει ὁ πίθηκος καὶ ὁ χαλκὸς δαμάζεται».

15. Παρὰ Σχ. Ἀπολ. I, 1129.

16. Overbeck: Geschichte der griech. Plastik: Leipzig 1881. I. σ. 25, ὅ' ὅσων λέγει φαίνεται ἀποδεχόμενος τὸ ἐπίθετον «εὐχειρ» ἢ εὐπάλαμος» εἰς ἄλλους τεχνίτας ἀναφερόμενον.

17. Geschichte der gr. Plastik: σ. 25.

18. Στρ. 10. 473 «πάντες δὲ καὶ γίγαντας ὑπεκλέψαντο τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους». πρβλ. καὶ Πλουτ. Νουμ. 15. «ἐνυπνίᾳ δὲ φαμάκων καὶ δεινότητα τῆς περὶ τὰ θεῖα γοητείας λέγουσι τοῦτ' τοῖς ὑφ' Ἑλλήνων προσαγορευθέντας Ἰδαίους Δακτύλους ποιεῖσθαι (ὁ Ἥφαιστος καὶ ὁ Φαῦνος)».

19. Πλουτ. περὶ Μουσ. Σχ. 16, 22, 291. Lobeck Ἀγλαοφῶν 1162.

20. Διόδ. 5, 64. Κλημ. Ἀλεξ Στρωμ. I, σ. 362 P.

21. Engel: Kypros I. σ. 194, ἐφεξῆς.

Π. Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ δ. φ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

— Αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν Δελφῶν ἄς ἀνεδέξατο, ὡς γνωστόν, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις, ἐξακολουθοῦσι ἀπὸ ἡμερῶν.

— Ἐν Νάμπτων Φῶλς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς εἷς τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἀμερικῆς ὁ Ἰωάννης Χουίττιερ, ὁ ὁποῖος, ἐξαιρομένου τοῦ Λονγφέλλου, ἦν ὁ δημοτικώτατος τῶν ποιητῶν τοῦ Νέου Κόσμου. Τὰς συνέχειας αὐτοῦ, ἀπεικόνισιν τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, διακρίνουσιν εἰλικρίνεια, ἁπλότης καὶ γενναιότης φρονήματος.

Ἐν τῷ Ἀστεῖ Ἀθηνῶν ὁ ἐν Παρισίοις τὰς διατριβὰς ποιούμενος κ. Δημ. Βικέλας, ὁ γνωστὸς λόγιος, ἐκτενῆ ἐδημοσίευσε καὶ εὐφυῆ κρίσιν περὶ τοῦ εἰς πρὸ πολλοῦ ἐκδοθέντος ἱστορικοῦ συγγράμματος τοῦ σέρβου διπλωμάτου Mijatovich. Ὁ κ. Βικέλας ἰδίᾳ πραγματευόμενος περὶ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων τῶν μέσων τοῦ ΙΒ' αἰῶνος καταδείκνυσιν ὅσα παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ γραψάντων ἠρύσατο ὁ σέρβος συγγραφεὺς καὶ παρατηρεῖ ὅτι οὗτος δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἀείμνηστον Πασπάτην.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι ἐδημοσιεύθη ἀνάλυσις τοῦ βιβλίου τοῦ von Meling (ὅστις καθὰ φέρεται εἶναι συγγενὴς τοῦ κ. Μ. Παπαρρηγοπούλου) «Griechenland in unseren Tagen».

Πλὴν τοῦ ἐν Μιλάνῳ λίαν ἐνδιαφέροντος διεθνοῦς συνεδρίου, ἐν Βρυξέλλαις ἐποιήσατο ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τῇ 9/14 Τρίτου ἕτερον συνέδριον διεθνὲς τῆς γυναικολογίας ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει τῶν Ἀκαδημιῶν. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ τῶν δημοσίων ἔργων κ. de Bruyn προσεφώνησε τῷ συνεδρίῳ καὶ ἤγγειλεν ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν ἐπισκεφθήσεται αὐτὸ ὁ βασιλεύς. Ὁ κ. Ρουν ἐξέφρασε τὴν ζωηρὰν συμπάθειαν, ἣν οἱ γάλλοι ἀντιπρόσωποι εὑρίσκουσιν ἐν Βελγικῇ. Μετὰ τὴν συνεδρίαν ὁ ὑπουργὸς ἤνοιξε τὴν τῶν χειρουργικῶν ἐργαλείων ἔκθεσιν, τὴν προτεταγμένην τῷ συνεδρίῳ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἰαπωνικὰ τοιχόχαρτα. — Ἡ νεωτάτη τάσις ἐν τῷ ζητήματι τῆς οἰκιακῆς διακοσμήσεως ἔγκειται ἐν τῇ χρήσει τῶν ἰαπωνικῶν τοιχοχάρτων, ἅτινα ἔχουσιν ἐφ' ἑκατὸν παραστάσεις διὰ προέχοντος χάρτου. Τὰ τοιαῦτα χαρτα, ὡς ἐκ τοῦ δαπανηροῦ αὐτῶν, ἐχρησιμοποιοῦντο μόνον ἐν μεγάλοις οἴκοις· ἤδη ὅμως ἤρξαντο νὰ καθιστῶνται γενικώτερα καὶ μεγάλα βιομηχανικὰ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐργοστάσια κατασκευάζουσιν αὐτὰ εἰδικῶς διὰ τὴν Ἀγγλίαν, Ἀμερικὴν καὶ τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς. Τὰ σχεδιάσματα ὅμως τῶν τοιχοχάρτων τούτων δὲν εἶναι ἐπιχώρια, καθότι οἱ Ἰάπωνες ἐδανείσθησαν ἔνια τῶν ὡραιοτέρων ἐνετικῶν ἑλληνικῶν, γαλλικῶν καὶ ἀρχαίων ἀγγλικῶν τοιούτων. Ἂν ἐξακολουθήσῃ ὁ συρμὸς οὗτος οἱ καλλιτέχναι ξηνιοθήσονται, διότι περιττεύθ' ἀπαξάπασι πλὴν αἱ εἰκόνες ἐν τοῖς οἴκοις.

Τὰ χρώματα τῶν ἀνθέων. — Ἀνθοκόμος τις λέγει ὅτι ὁ νόμος, ὅστις διευθύνει τὸν χρωματισμὸν τῶν ἀνθέων, καθίστησιν ἀδύνατον τὸ εἶδος ροδόχρουν. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον τὰ τρία χρώματα ἐρυθρόν, κυανοῦν καὶ κίτρινον οὐδέποτε ἐμφανίζονται πάντα ἅμα ἐν τῷ αὐτῷ εἴδει ἀνθέων· δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ἄνθη τοῦ αὐτοῦ εἴδους φέροντα ὅμως δύο τῶν ἀναφερθέντων χρωμάτων οὐχὶ ἅμα καὶ τὸ τρίτον· οὕτως ἔχομεν τὸ ἐρυθρὸν καὶ τὸ κίτρινον ρόδον, οὐχὶ ἅμα καὶ κυανοῦν. Τοιοῦτον συμβαίνει καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα εἴδη ἀνθέων.

Ὁ ἠλεκτρισμὸς ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ. — Ἡ «Ἡμερησία Ἐφημερὶς τῆς Βιρμιγγάμης» λέγεται ὅτι εἶναι ἡ πρώτη ἡμερησία ἐφημερὶς ἡ ἐκτυπουμένη, κοπτομένη καὶ πτυσσομένη διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὸ ρεῦμα προμηθεύει ἡ τῆς Βιρμιγγάμης ἑταιρία προμηθείας ἠλεκτρισμοῦ, ἡ δὲ γινομένη οἰκονομία ἔγκειται ἐν τῷ ἑξῆς, ὅτι ἡ ἠλεκτρικὴ δύναμις χρησιμοποιεῖται μόνον ὅταν ὑπάρχῃ ἀνάγκη αὐτῆς. Κίνησι ἐσταλμένη ἡ γνώμη ὅτι ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι «νέα δύναμις» ὁ ἠλεκτρισμὸς ἀπεδείχθη ὡς οἰκονομικὴ μέθοδος διανομῆς δυνάμεως, ἀλλ' αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἀπαιτεῖ δύναμίν τινα πρὸς παραγωγὴν αὐτοῦ.

Σεισμός, ἠλεκτρισμὸς καὶ βλάστησις. — Ὁ Γκιερὸν συνέλεγεν ἀφ' ἑκανοῦ πολλὰς παρατηρήσεις, ἐξ ὧν τεκμαίρεται ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῶν σεισμικῶν δονήσεων ἐπὶ τῆς βλαστήσεως ὑποβοηθοῦσι τὴν ταχυτέραν βλάστησιν τῶν σπόρων καὶ ταχυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν νεαρῶν φυτῶν, συνεπαγόμενα οὕτω αὔξησιν τῆς φυτείας. Κατ' αὐτὸν τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ὀφείλονται, οὐχὶ εἰς ἄμεσον ἐπιροὴν τῆς δονήσεως ἀλλ' εἰς τρία δευτερεύοντα αἴτια, ἐν οἷς καὶ ἡ παραγωγὴ ἠλεκτρισμοῦ.

Σχετικῶς πρὸς τ' ἀνωτέρω ἀξιοσημείωτα φαίνονται καὶ πειράματά τινα τοῦ καθηγητοῦ Α. Ἀλόν περὶ τῆς ἐπιροῆς τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν φυτῶν. Ἐπὶ παρατηρήσεων γενομένων κυρίως ἐπὶ τοῦ καπνοῦ (Nicotiana tabacum) ἐπὶ τῆς ζέας (Zea mais), τῶν κυάμων (Vicia faba) κλπ. οὗτος συμπεραίνει ὅτι ἡ ἐπιροὴ αὕτη εἶναι εὐεργετική.

Περαιτέρω πειράματα ἀπέδειξαν ὅτι ὁ ἠλεκτρισμὸς τοῦ ἐδάφους ἔχει παραπλησίαν ἐπιροὴν ἐπὶ τῆς βλαστήσεως τῶν σπόρων.

Αἱ πεπτικαὶ τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις. — Ὁ ἀνθρώπινος στόμαχος θαυμασίας κέκτηται δυνάμεις ἐξοικειώσεως αὐτοῦ πρὸς τὰς περιστάσεις. Ὅτε ὁ ναυτικὸς Μελάϊ καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν 18 ἄνδρες ἐξεβλήθησαν τοῦ σκάφους Bounty διὰ λέμβου ὑπὸ τῶν στασιαστῶν, ἐπὶ 41 ἡμέρας ἐζήσαν τρώγοντες καθ' ἡμέραν ἕκαστος τὸ 1/32 λίτρας διπορίτου καὶ πίνοντες 1/4 κοτύλης (pint) ὕδατος. Τῷ 1880 ὁ ἰκτρὸς Τίννερ ἔζησε δι' ὕδατος μόνον, καθὰ λέγεται, ἐπὶ 40 ἡμέρας· παραπλήσια δ' ἔπραξαν ὁ Σούστης καὶ λοιποί. Τοὐναντίον οἱ Κόρσι οἱ τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἠδύνατο νὰ μνημονευθῶσιν ὡς προέχοντα παραδείγματα ἀθηναϊκῆς· ἀλλὰ καὶ τούτων ἔτι τὰ γαστρονομικὰ κατορθώματα ὑπερβαίνει ὁ ἀνδρωθεὶς Ἐσκιμῶος, ὅστις καθ' ἡμέραν τρώγει 20 λίτρας κρέατος καὶ λίπους — ἐν περιπτώσει καθ' ἣν αὕτη τοῦτο ἐννοεῖται· ἐνῶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λεγομένων τοῦ ναυάρχου Σκρίτσερ εἰς Γτακοῦτ τῆς Σιβηρίας παρετηρήθη ὅτι ἔτρωγεν ἐντὸς 24 ὡρῶν τὸ ὄπισθεν μέρος μεγάλου βοὸς καὶ 20 λίτρας λίπους, μεθ' ἱκανῆς ποσότητος ἀνελελυμένου βουτύρου ἐν εἴδει ποτοῦ!

Ἐκτράπελαί τινες ἀπαντήσεις εἰς ζητήματα ἐξετάσεων. — Ἡ ἀγγλικὴ «Ἑρμῆς τῆς Βικτωριδείου» ἐδημοσίευσε πρό τινος ἐκλογὴν ἐκ τῶν ἀπαντήσεων τὰς ὁποίας ἔγραψαν ἐν ἐξετάσεσι ἐγκύκλιοι μαθηταί τινες ἐν ζητήμασιν οἰκιακῆς οἰκονομίας. Ἔτος 0ὸ ἐσκέπτετό τις ὅτι ἀγγλὶς κόρη ἡλικίας 12—16 ἐτῶν θὰ ἤξευρεν ἐκ πείρας τί εἶναι τὸ βόειον (φρέας)· ἐν τούτοις ἰδοὺ τί περιελαμβάνετο ἐν μιᾷ τῶν ἀπαντήσεων:

«Τὸ βόειον εἶναι χρήσιμον εἶδος τροφῆς, ὅπερ προμηθευόμεθα ἐκ διαφόρων ζώων, ὡς τῆς ἀγελάδος, τοῦ προβάτου, τοῦ χοίρου κλπ. Τὸ φ α γ ο ὐ ν αὐτοῦ μέρος ἀνήκει εἰς τὸ ζωϊκὸν βασίλειον, τὸ δὲ λιπῶδες (παχὺ) εἰς τὸ φυτικόν».

Ἑτέρα κόρη ἔγραψεν ἐν τῇ ἀπαντήσει αὐτῆς ὅτι «ἂν μὴ ἐπρόκομεν γεώκαρπα θὰ ἐγινόμεθα λίαν λαπτοφυεῖς. διότι τὰ γεώκηλα εἶναι ἀναγκαιότατα πρὸς διατήρησιν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς».

Μεταξὺ δύο ὑποψηφίων ὑπῆρχεν ἡ ἑξῆς διαφορὰ γνώμης ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως lawn σημαινούσης βελοῦδειόν (peluche): ἡ μία τούτων ὡρίσθη αὐτὸ ὡς «ἀπαλὸν ὕφασμα, κατασκευαζόμενον ἐκ τοῦ ἐρίου τοῦ lawb, ζῴου τῆς Ν. Ἀμερικῆς», ἡ δὲ ἄλλη ὡς: «μέρος τῆς σαρκὸς τῆς βοὸς ἢ τοῦ προβάτου — τὸ τῶν πλευρῶν μέρος».

Τὸ ὕφασμα, ὅπερ ἀγγλιστὶ καλοῦσι Calico, παρεστάθη ὡς «καλὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος, διότι ταχέως ἀναβλέπεται».

Αἱ εἰς τὰ ἄλλα ζητήματα ἀπαντήσεις δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον πρωτότυποι, ἀλλ' ἴσως οὐδεμία θὰ ἦτο τόσον ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ σαφήνειαν αὐτῆς ὅσον ἡ ἑξῆς: ὅτι «ἂν τις ζήσῃ ἐφ' ἱκανὸν ἄνευ τροφῆς, ἐπὶ 60 ἡμέρας π. χ. θὰ ἀποθάνῃ ἐντὸς μηνός, ἢ ἂν ἡ κρᾶσις αὐτοῦ εἶναι ἀσθενὴς δυνατὸν νὰ ζήσῃ μόνον ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα ἢ καὶ ὀλιγώτερον ἔτι.

Ἀδάμαντες ἐπὶ τῶν ὀδόντων. — Λὲν ἤρκεσεν ἡ ἐν ἐνωτίοις, ἀκροτυλίοις, ψελλίοις καὶ λοιποῖς χρῆσις τῶν πολυτίμων λίθων· ἄρτι ἐν Ἀμερικῇ ἀνεπτύχθη μονοκλὶς συρμός, τὸ νὰ φέρωσι δηλ. ἀδάμαντας ἐπὶ τῶν ὀδόντων. Ἡ παράδοξος αὕτη ἰδιοτροπία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐξ ἀοιδοῦ ἐν ὠδείῳ, ἥτις ἤθελε νὰ θαμβώσῃ τοὺς θαυμαστὰς αὐτῆς, κατὰ πᾶσαν στιγμήν, καθ' ἣν ἤνοιγε τὸ στόμα. Μικκύλος ἀδάμας ἐντίθεται ἐν τεμαχίῳ τεχνητοῦ ὀδόντος· τὸ ἀντίστοιχον μέρος τοῦ φυσικοῦ ὀδόντος ἀποτέμνεται τότε καὶ τὸ τεμάχιον, ὅπερ φέρει τὸν ἀδάμαντα, ἀντικαθίστησι τὸ ἀποτμηθὲν μέρος. Οὕτως ὁ ἀδάμας φαίνεται ὡς νὰ ἦτο συμφυὴς τῷ φυσικῷ ὀδόντι.

ΤΟ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΣΙΑΝΟΛΟΓΩΝ.

Μετὰ τὴν ἐκτενῆ περίληψιν τοῦ ἐναρκτηρίου λόγου τοῦ προέδρου τοῦ περιόντος ἤδη τὰς ἐργασίας αὐτοῦ συνεδρίου τῶν Ἀσιανολόγων, παρακαθήμεθα ἤδη σύναψιν τῶν σπουδαιοτέρων κατὰ τὰς διαφόρους συνεδρίας γενομένων, μετὰ περιλήψεως τῶν κυριωτέρων ἀναγνωσμάτων.

Ἐν τῇ πρώτῃ συνεδρίᾳ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τμήματος ὁ σὶρ Ρέϋμονδ Γουέστ ἐποιήσατο τὴν προσδοκίαν αὐτοῦ προσφώνησιν. Θέμα ἔχουσαν τὴν «Ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν διὰ τὴν Ἰουδαϊκήν, τὴν θείαν καὶ τὰς ἀξιώσεις αὐτῆς». Κατὰ δὲ τὴν σύνεδρίαν τοῦ ἀριανικοῦ τμήματος τῇ 25/6 Τρίτου ὁ πρόεδρος αὐτοῦ καθηγητὴς Κόουελ ἀπήγγειλε τὸν ἐναρκτήριον αὐτοῦ λόγον περὶ τῶν ἐπιτυχιῶν, ὅσαι ἐγένοντο ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς σανσκριτικῆς φιλολογίας.

Ἐν τῷ σημειωθέντι τμήματι πολλὰ ἐγένοντο ἀναγνώσματα, ὧν κυριώτερα ἦσαν τὸ τοῦ ἐκ Μονάχου καθηγητοῦ Νόμμελ (ἐν μέρει ἀγγλιστὶ καὶ ἐν μέρει γερμανιστὶ) περὶ τῆς βαβυλωνικῆς καταγωγῆς τοῦ αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ, μετὰ συγκρίσεων τῆς αἰγυπτιακῆς πρὸς τὴν βαβυλωνιακὴν κοσμολογίαν καὶ τῶν θεοτήτων τῶν δύο χωρῶν καὶ τὸ τοῦ καθηγητοῦ Λόυδ (ἀγγλιστὶ) περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης ἀναπτύξεως τῆς ἀραβικῆς μουσικῆς, καταδείξαντος ὅτι ἡ ἐπιχώριος ἀραβικὴ μουσικὴ ἀνεπτύχθη, ἐν μεταγενεστέρᾳ πως ἐποχῇ, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς περσικῆς.

Ἐν τῷ τῆς Αἰγύπτου καὶ Ἀφρικῆς τμήματι σπουδαιότατον ἦτο τὸ τοῦ καθηγητοῦ Κέτελερ ἀνάγνωσμα περὶ τοῦ ἀρχαίου χειρογράφου παπύρου τῶν Ο', περὶ οὗ ἐν ἡγουμένοις φύλλοις δὶς ἐποιησάμεθα λόγον, καὶ ὅπερ ἀνάγουσιν εἰς τὸ 300 π. Χ. Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ παρεθέσωμεν τὰ ἑξῆς ἐνδιαφερούσας σχετικὰς λεπτομερείας: Ἡ τῶν Ο' μετάφρασις τῆς Βίβλου ἤρξατο ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου περὶ τὸ 280 π. Χ. καὶ ἐπερατώθη περὶ τὸ 150 π. Χ. Ἡ μετάφρασις αὕτη ἦτο ἐκείνη ἣ ἡς συνηθέστερον ἐνέμερε χωρία ὁ τε Κύριος ἡμῶν καὶ οἱ ἀπόστολοι, μολονότι οἱ τελευταῖοι ἐχρησιμοποίουν ἔστιν ὅτε καὶ τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον, αὐτοὶ οὗτοι προφανῶς μεταφράζοντες τὸ πρωτότυπον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Νόμος ἦτοι ἡ Πεντατεύχος μετεφράσθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ νήσῳ Ψάρῳ παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐν Αἰγύπτῳ, ὑπὸ τὸ 3, μᾶλλον 72 Ἑβραίων, οἵτινες ἐκόμισαν τὸ ἀρχαῖον πρωτότυπον ἐκ Παλαιστίνης εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, καταρτίζοντα τότε τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ. Τοῦ γεγονότος τούτου πλήρη ἀφήγησιν παρέχει ὁ Ἰώσηπος ἐν τῇ ΙΒ' κεφαλαίῳ τῶν Ἀρχαιοτήτων αὐτοῦ. Τὸ ἀληθὲς εἶναι πιθανῶς τὸ ἑξῆς ὅτι οἱ πολλοὶ καὶ εὐποροῦντες κάτοικοι τῆς Ἀλεξανδρείας, ζῶντες ὑπὸ τὴν ἐπίδοσιν ἑλληνικῆς ἐπιρροῆς, ἀπέβαλον σχεδὸν τὴν τῆς ἑβραϊκῆς γνῶσιν μετὰ τὴν ἐκ Βαβυλῶνος ἐπιστροφὴν καὶ τὴν διασπορὰν. Οὕτω πως ἐκλίθη ἡ ἀνάγκη μεταφράσεως τῶν ἱδίων αὐτῶν ἱερῶν βιβλίων. Προσεκτικὴ ὅμως ἐξέτασις ἀπεκάλυψεν ὅτι οἱ μεταφραστὰι μεγάλως ἀπ' ἀλλήλων διέφερον τάς τε γνώσεις καὶ τὴν δεξιότητα καὶ ἐπειδὴ ἀλεξανδρινὴν ἢ αἰγυπτιακὴν εἶχον τοὐλάχιστον καταγωγὴν ἡ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως ἦτο ἀνατιρρήτως ἑλληνιστική. Μολονότι δὲ ἡ τῶν Ο' ἦτο ἡ πρώτη πλήρης μετάφρασις τῆς Γραφῆς, ὑπῆρχον ὅμως πρότερον αἱ χαλδαϊκαὶ μεταφράσεις ἢ μᾶλλον παραφράσεις, αἱ καλούμεναι Targums («Ἑβραϊκὴ λέξις ἀπαντῶσα ἐν τῇ ἀραβ. τ ε ρ τ ζ ο υ μ ὰ ν διερμηνεύς, ἐξ ἧς καὶ ἡ λέξις drugman»· αἵτινες ὅμως ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἦσαν μόνον προφορικαὶ παραφράσεις, ἐν αἷς ἐξετιμῶντο αἱ ἰδέαι τοῦ μεταφραστοῦ μᾶλλον ἢ οἱ ἀρχαῖοι τὴν Γραφὴν συγγράψαντες. Αἱ δύο γνωστότεραι τοιαῦται παραφράσεις εἶναι ἡ τῆς Πεντατεύχου καὶ ἡ τῶν ἀρχαιοτέρων τε καὶ μεταγενεστέρων προφητῶν ὑπὸ Ἰωνάθαν μπὲν Οὐριέλ. Ἡ χαρὰ τῶν ἑλληνοφώνων ἐν Αἰγύπτῳ Ἰουδαίων ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς τῶν Ο' μεταφράσεως τοσαύτη λέγεται ὅτι ἦτο ὥστε πολλοὶ εὐσεβεῖς Ἰουδαῖοι μετέβησαν εἰς ἐπίσκεψιν τῆς νήσου Ψάρου, ὅπου ἡ μετάφρασις ἐγένετο. Οἱ τῆς Παλαιστίνης ὅμως ὀρθόδοξοι Ἰουδαῖοι πάντοτε ἐθεώρουν τὴν τῆς ἑβραϊκῆς Βίβλου μετάφρασιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὡς μέγα σφάλμα. Τὸ Ταλμοὺδ ἀναφέρει ὅτι οἱ αὐστηροὶ Ἰουδαῖοι ἐθεώρουν τὴν ἡμέραν τῆς μεταφράσεως τοσοῦτον ἀποφράδα, ὅσον καὶ τὴ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ἰσραὴλ ἔστησε τὸν εἰδωλολατρικὸν μόσχον ἐν τῇ ἐρήμῳ. Ἐν ἑτέρῳ χωρίῳ λέγεται: — «Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐθεωρεῖτο ἡμέρα ἀτυχίας καὶ ἕνεκα τούτου ὡρίσθη νὰ ἦναι ἡμέρα νηστείας, ὡς ἡ 8η τοῦ Ταβέθ· ἡ παράδοσις δ' ἀναφέρει ὅτι μετὰ τὴν μετάφρασιν σκότος ἐπὶ τριήμερον ἐπεκράτησε. Τοιαύτη ἡ γλῶσσα τοῦ Ταλμοὺδ ἐν τῇ κατὰ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' διαμαρτυρίᾳ, ἕνεκα τῶν πολλῶν ἐκτροπῶν ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ κειμένου καὶ παραλλαγῶν αὐτοῦ. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι πάρυσυν ἀνεκαλύφθη ὅτι ἡ τῶν Ο' μετάφρασις πολὺ ἀπέχει τῆς ἀκριβείας· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἑλληνικὴ ἦτο ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἡ γλῶσσα τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἡ τῶν Ο' μετάφρασις ἐν γενικῇ ἐτέθεισ γρήσει. Μόνον πρὸ ἑβδομάδων τινῶν εἶχε προσελκύσει ἐπὶ τοῦ ἀξιοθαυμάστου τούτου χειρογράφου ἡ προσοχὴ τοῦ καθηγητοῦ Κέτελερ, ἥτις ἐκ συγκρίσεως παρετήρησεν ἱκανὰς διαφορὰς γραφῶν. Ἡ τῶν Ο' μετάφρασις δὲν ἐμελετήθη εἰσέτι ἐπαξίως αὐτῆς, μολονότι ὑπάρχει ἄφθονος ὕλη

πρὸς διασάφησιν αὐτῆς. Ἐλπίζεται δ' ὅτι ὁ ἀρχαιότατος οἶτος τῶν τῆς Γραφῆς παπύρων θὰ παράσχῃ ἱκανὴν ὤθησιν πρὸς διοργάνωσιν ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης πρὸς ἀνεύρεσιν παπύρων ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξ ὧν ἀδύνατον νὰ ὑπολογισθῶσιν ἐκ τῶν προτέρων αἱ ἐπιγνωσθῆναι πιθανῶς ἐκπλήξεις.

Ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι ἐγένετο λίαν ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα «Περὶ τῶν νεωτέρων ἀνακαλύψεων ἐν Τὲλ-ἐλ-Ἀμάρνᾳ» ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἀρχαιολόγου Γουλιέλμου Φλίνδερς Πετρῆ.

Ἐν τῷ ἀνθρωπολογικῷ καὶ μυθολογικῷ τμήματι ἐνδιαφέρουσα ἦτο ἡ ἀγόρευσις τοῦ προέδρου αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐξήτασε τὰ ἴχνη τῆς ἀρχαίας λιθίνης ἐποχῆς τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς τὰς βάσεις μεταγενεστέρου καὶ ὑπερτέρου πολιτισμοῦ, ἐν δὲ τῇ γεωγραφικῷ τμήματι ἡ ἀγόρευσις τοῦ σὶρ Γκράντ Δάφ «Περὶ τῶν κυριωτέρων προσθηκῶν εἰς τὴν τῆς Ἀσίας γεωγραφίαν ἀπὸ τοῦ 1860».

Κατὰ τὴν τῇ πρωΐᾳ τῆς 26ῆς Ἰουλίου συνεδρίαν τοῦ συνεδρίου τὰ ἐν τοῖς διαφόροις τμήμασι παρὰ ἄλλως καὶ ἀπὸ βαθείας μελέτης καὶ ἐρευνῶν ἀπορρέοντα ἀναγνώσματα ἐπεκάθησαν πᾶς ὑπὸ μακροτάτης μελέτης τοῦ κ. Γλάδστωνος, ἀναγνωσθείσης ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συνεδρίου καθηγητοῦ Μὰξ Μύλλερ «Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς». Τῆς μελέτης ταύτης διὰ βραχυτάτων μόνον ἐν τῇ «Νεολόγῳ» νεῦμα ποιησάμενοι, παρατιθέμεθα ὧδε μακροτέραν περίληψιν:

Ἐκ παντὸς ὅ,τι ἐλέχθη ἢ ἔψαλλε — ἐξαιρουμένου ὁ κ. Γλάδστων ἐν τῇ μελέτῃ αὐτοῦ — ἐν ταῖς ἀκταῖς τῆς μεσογείου κατὰ τὴν σκοτεινὴν ἐκείνην ἐποχήν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ πυθαρὸν ἐπέζησε, εἰ μὴ ἡ μοναδικὴ ὦδὴ καὶ ἀνεκτίμητος καὶ λαμπρὰ ἐξαίρεσις τῶν δύο ἔργων. Ἅτινα εἶναι γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ποιήματα τοῦ Ὁμήρου. Ἐν αὐτοῖς καθορῶμεν τὴν πραγματικὴν βίον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Ὁμήρου κατέχομεν σπάνια καὶ ἀπαρχήμαλλα μέσα πρὸς ἐρευνεῖαν τῶν ἀρχόντων θησαυρῶν, οὓς προμηθεύουσιν αἱ διάφοροι ἀδελφαὶ πηγαὶ καὶ πρὸς τελειοτέραν ἢ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῶν ἐκτίμησιν τῆς ὅλης ἀρχικῆς ὀφειλῆς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀνατολήν. Τοῦ ἀνέου ὅλη θέματός μου ἐπιλαμβανόμενος, τὰ τοῦ Ὁμήρου ὅπη πραγματεύομαι ὡς ἀκέραιον ἄγκυρα συγχρόνου μαρτυρίας περὶ τοῦ βίου τῆς ἀράσεως καὶ τῶν θεσμῶν ἰδιαιτέρας ἐποχῆς καὶ λαοῦ, μεθ' ἑτέρων παραλλήλων διασαφήσεων. Ὁ πιθήποτε κὰν ἐφαντάσθησαν οἱ θεωρητικοὶ ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν συγγραφέα αὐτῶν, γενικῶς περὶ αὐτῶν κακῶν ὑπῆξε νὰ πραγματευώμεθα τὸ περιεχόμενον αὐτῶν διὰ πρακτικοῦ σκοποῦ ὡς ἐν ὅλον. Ἡ μόνη ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος τούτου ἐγένετο ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὑπεμφαινομένας ἄλλας θρησκείας, τοῦθ' ὅπερ δὲν παραβλάπτει ἀλλ' ἐρμηνεύει καὶ ἐπικυροῖ τὴν πεποίθησιν εἰς τὴν ἑνότητα ἐκείνην τοῦ πολιτισμοῦ, ἥτις ἐπιστάνευσεν ἐν τῇ τῶν ποιημάτων συνθέσει. Ἐρευνῶν τὴν συμβολὴν τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἤθη τῶν Ἀχαιῶν, τῶν ὑπηκόων πρωτοτόκων τῶν Ἑλλήνων. δὲν θ' ἀρξῶμαι ἀπὸ τῆς θρησκείας, διότι δὲν ἀναζητοῦμεν ὁποῖα τὰ θρησκευτικὰ στοιχεῖα, ἅτινα μετήχθησαν πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς ἐν τῇ κεντρῴᾳ Ἀσίᾳ ἕδρας αὐτῶν μετοικιστάντων, ἀλλ' ὁποῖον σύνολον τεχνῶν ἔργα καὶ γνώσεων, μετὰ τὸν συνοικισμὸν τῆς ἑλληνικῆς χερσονήσου, μετεδόθη εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς καὶ τοὺς γείτονας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ἀνατολικῶν ἐκείνων πολιτισμῶν, οἵτινες ἀνεπτύχθησαν κατὰ τὰς μετολαβηστάτας ἐποχάς καὶ ἐν γένει διὰ μέσου τῶν Φοινίκων, οἵτινες ἀναγνωρίζονται ὡς ὁ θαλάσσιος βραχίων τοῦ μεγάλου αἰγυπτιακοῦ κράτους. Τὸ ἐπάρχιον ὅμως διατίθησι τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐπωφελῶνται αὐτοῦ ὡς οὐδέτερον ἄλλον ἢ ὡς μέτοχοι καὶ τούτου ἕνεκεν οἱ Φοίνικες προτίμων νὰ διενεργῶσι τὴν διαμετακόμισιν ἐκ Βαβυλῶνος καὶ Ἀσσυρίας ἢ ἄλλης χώρας, μεθ' ἧς διεξῆγον ἐμπόριον ὡς καὶ ἐξ Αἰγύπτου, μεθ' ἧς εἶχον διακεκριμένην πολιτικὴν σχέσιν. Ἐνταῦθα ὅμως εἶναι ἡ κατάλληλος στιγμὴ πρὸς παρατήρησιν ζωτικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐν σχέσει πρὸς τὴν σημασίαν ἥτις λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου εἰς τὸ φοινικικὸν ὅμιλον. Ἀγνοοῦμεν ἂν οἱ ἀχαϊκοὶ Ἕλληνες αὐτοὶ ἐφεῦρον ἐκεῖνο, πρὸς περιγραφὴν ἐμίλων ξένων, συγχαίνοντα τὰς ἀκτὰς αὐτῶν ἐν τούτοις οὔτε ὑπὸ τῆς Πενταπόλεως οὔτε ὑπὸ τῶν μνημείων ὑποστηρίζεται τοῦτο ἢ ἐρμηνεύεται. Διὰ τὸν Ὅμηρον ὅμως φαίνεται ἀντιπροσωπεῖον πᾶν ὅ,τι, ἐν τῇ ἀρχαϊκῇ, εὑρισκόμενον χερσονήσῳ ἦτο ξένης προελεύσεως. Ὃν δὲ τρόπον παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις Ὀθωμανοῖς συνέβαινε Φράγκον νὰ καλῶσιν ἀδιακρίτως πάντα Εὐρωπαῖον, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς τοῦ Ὁμήρου Ἀχαιοῖς κάντα τὰ διὰ θαλάσσης εἰς αὐτοὺς καταφθάνοντα πρόσωπα καὶ ποάγματα ἐχαρακτηρίζοντο διὰ τοῦ φοινικικοῦ ὀνόματος. Τὸ ὄνομα λοιπὸν ἐκεῖνο περιλαμβάνει οὐ μόνον τοὺς τολμηροὺς ναυτίλους τῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὅ,τι αὐτοὶ ἐπορμήθευον, ἢ παρεῖχον τὸ πρὸς μεταφορὰν αὐτοῦ μέσον ἐν ἑνὶ λόγῳ περιελάμβανε καὶ τὰς σημασίας συριακάς, ἀσσυριακὰς καὶ αἰγυπτιακάς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ λέξις δεικνύει, εἶναι παρόμοιον πᾶν δὲ τὸ διὰ τοῦ πορθμοῦ τούτου διελθὸν περιλαμβάνεται ἐν αὐτῇ. Ἡ ἐμπορία αὕτη χρῆσις τοῦ ὅρου λοιπὸν φαίνεται ὡς ἔχουσα λαμπροτάτην βάσιν ἢ ἐκείνη, ἣς μνείαν ἐποιησάμην ὡς ἐν παραλλήλῳ ἐρευνομένης χρήσει. Ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι ἐκαλοῦντο Φράγκοι διὰ νοτωνυμίας, ἥτις παρεῖχεν εἰς τὸ ὅλον τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς πλειονοψηφίας. Οἱ Αἰγύπτιοι ἢ αἰγύπτιοι ὑπήκοοι ἐθεωροῦντο ὡς Φοίνικες διότι, πάντων μεταβιβαζομένων εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς διὰ φοινικικῶν πλοίων καὶ φοινικικῆς συνοδίας, ἐπαρουσιάζοντο ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην πραγματικὴν ἑνότητα μορφῆς. Τὸ πρῶτον λοιπὸν φοινικικὸν ὄνομα πρὸς τὴν ἑλληνικὴν χερσόνησον ὑπὸ τὴν γενικὴν ταύτην ἔννοιαν θὰ ἦτο κάτι, συνδεόμενον μετὰ τῶν ἀστυκῶν θεσμῶν. Τοῦτο δὲ ἀνακαλύπτομεν διὰ τῆς ἐξιστορικῆς ὀφείλεως ἄνακ ἀνδρῶν. Οὐδὲν ἀπλούστερον τῆς σημασίας τῶν δύο τούτων λέξεων. Λὶν σημαίνουσι βασιλέα ἀνδρῶν, ἀλλὰ κύριον (lord) ἀνδρῶν. τῆς λέξεως ἄνακτος ἐμφαινούσης τάξιν καὶ οὐχὶ ἀξίωμα. Τὴν φράσιν χρησιμοποιεῖ κοινότατα ὁ Ὅμηρος διὰ τὸν Ἀγχεμέμνονα· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πέντε ἄλλων προσώπων ἐφαρμόζει αὐτὴν μετ' ἐνδείξεων, αἵτινες, καίπερ πολὺ ἀπέχουσαι τοῦ ἐντελοῦς, εἶναι ὅμως ἀρθόνιος ἀπαρκεῖς ὥστε νὰ καταδείξωσιν ὅτι δὲν ἀποτελοῦσιν ἁπλῶς κοσμητικὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ γνώρισμα (role) ἐφαρμοζόμενον αὐστηρῶς ἐπὶ ἰδιαιτέρων προσώπων συνεπεῖς κοινοῦ τινος πλεονεκτήματος ἢ ἰδιότητος. Λὶν εἶναι βασιλικὴ ἡ φράσις οὐδὲ σημαίνει ὑπερογὴν, διότι ἡ λέξις ἄνακ εἶναι ὅλως διακεκριμένη τοῦ βασιλέως καὶ καταδείκνυσι μόνον ἐν τῷ Ὁμήρῳ, ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἐφαρμοζομένη, τὴν ἀνωτέραν τάξιν τῶν ἀνδρῶν ἢ διακεκριμένον τι μέλος τῆς τάξεως ἐκείνης. Εἶναι δὲ κληρονομική, διότι δίδεται εἰς τὸν Αἰνείαν καὶ εἰς τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀγχίσην. Λὶν ἐφαρμόζεται ἐπὶ ἐτιμῶν καὶ διακεκριμένων ἀποικιστῶν. Ὁ Ἀγαμέμνων ὡς χαρακτὴρ εἶναι μόνον δευτερεύοντος μεταξὺ τῶν μεγάλων ἀρχηγῶν, πάντες δ' οἱ λοιποὶ εἶναι κατώτεροι ἐν τῇ ὁμηρικῇ τάξει. Λὶν εἶναι ἐθνική, διότι καὶ τρῶες ἡγεμονεῖται εὐμοιρεῖν τοῦτον. Εἶναι ἀρχαία ὁ Αἰνείας ἔρρεν αὐτὴν ἐπὶ τολλάγιστον ἐλοκλήρους γενεὰς πρὸ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου. Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἄνακ ἀνδρῶν ἦτο ὁ διοικητὴς ἢ σατράπης, ὅστις ἀπεστάλη διὰ θαλάσσης ἐξ Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς δυνάμεως αὐτῆς, ὅτε ἐκυβέρνα τὴν ἑλληνικὴν χερσόνησον καὶ τὰς γειτνιαζούσας χώρας ἐν περιόδῳ, προηγουμένῃ τῆς ἐποχῆς τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου κατὰ χρονικὸν διάστημα, ὅπερ ἐδυνατοῦμεν εἰκάζει νὰ καθορίσωμεν, εὑρίσκομεν ἐρμηνείαν, συμβιβαζομένην πρὸς τὰ πράγματα, ἀρχαίας ἀναμφιβόλως δεομένης ἐρμηνείας, καὶ μὴ δυναμένης ἄλλως νὰ ἐρμηνευθῇ. Ἡ φράσις αὕτη παρέχει ἡμῖν τὸ ἀρχαιότερον ἱστορικὸν σημείωμα περὶ σταθερᾶς καὶ κανονικῆς κυβερνήσεως ἐν Ἑλλάδι. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἀπαντῶσιν ἴχνη ἀγῶνος, συνδεομένου μετὰ τῆς αἰγυπτιακῆς ἐπιδρομῆς, πιθανὸν φαίνεται ὅτι ἡ ξενικὴ κυριαρχία, χαλαρὰ ἐν τῷ χαρακτῆρι αὐτῆς ὡς ἀσιατικῆ, εὐχερῶς ἐπεκράτησεν ἐπὶ λαοῦ, ζῶντος διὰ τῆς γεωργίας καὶ κατοικοῦντος κωμηδὸν καὶ ὅτι ὑπὸ τὸ κράτος τῶν οὕτω δημιουργηθέντων εὐρυτέρων ὀργανισμῶν δυνατὸν νὰ ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν ἡ συνείδησις ἐκείνη τῆς δυνάμεως καὶ ἡ περὶ τὴν πρόοδον δύναμις ἐκείνη, ἥτις προὐκάλεσε μετὰ τινα χρόνον καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῶν ξένων. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη ἔλαβε τὰς ποικίλας μορφὰς θηβαϊκοῦ καὶ τρωϊκοῦ πολέμου, κολχικῆς ἐκστρατείας πιθανῶς δὲ καὶ συμμετοχῆς τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῷ ἱστορικῷ ἤδη γνωστῷ συνδυασμῷ τῶν χειραφετηθεισῶν ἢ ἀγωνιζομένων γειτονικῶν Πολιτειῶν ἐναντίον τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μερεπθά. Ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικαὶ ὑπάρχουσι πηγαὶ σχέσεως τοῦ τίτλου ἄνακ ἀνδρῶν πρὸς τὰ μεγα αἰγυπτιακὸν κράτος. Ἐκ τῶν αἰγυπτιακῶν μνημείων πληροφορούμεθα ὅτι κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος Ραμεσῆ τοῦ Β', κατὰ τὸ τέλος τοῦ ΙΕ' αἰῶνος π. Χ. οἱ Ἀκρδανίδαι τῆς Τροίας ἐπολέμησαν ὡς σύμμαχοι ἐν τοῖς στρατοῖς τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὸν Μαυρνοῦν, βασιλέα τῶν Ἰττιτῶν καὶ ὅτι μετὰ σειρὰν ἐτῶν ὑπέταρβον εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν χώραν. Οὐδὲν ἐδύνατο νὰ ἦναι φυσικώτερον τῆς ἀποκοῆς αἰγυπτιακοῦ τίτλου εἰς τὴν ἀρχοῦσαν σειρὰν τῶν Δαρδάνων, ἥτις διετήρησε τὴν κατ' ἰδίαν ὑπαρξιν αὐτῆς μόνον τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου καὶ τοῦτο συνεπεῖ τῆς ὑφισταμένης πολιτικῆς σχέσεως. Ἀρκεῖ εἰς τὴν ὑπ' ὄψιν σκοπὸν μου νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ τίτλος ἄνακ ἀνδρῶν μετεδίδετο ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Ἐν δὲ τοῖς ποιήμασι δίδονται εἰς δευτερεύοντα ὅλως πρόσωπα, ὡς εἰς τὸν Ἐρμέλεον καὶ τὸν Εὐρύτιον. ὅστις καὶ ἄνακ τοῦ ἰδιάζοντος τούτου λόγου οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ τῶν ποιημάτων ἀναφέρεται. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἐκληρονόμησεν αὐτὸν οὐδεμίᾳ δ' ὑπάρχει περὶ τοῦ ἐναντίου μαρτυρία πρὸς δικαίωσιν τοῦ πιθανοῦ συμπεράσματος ὅτι οἱ ἐν τοῖς Μυκηναίοις τάφοις τεθαμμένοι ἡγεμονίσκοι ἄνακες εἰς σειρὰν ἡγεμόνων, φερόντων τὸν τίτλον ἄνακ ἀνδρῶν. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου οἱ μυκηναῖοι τάφοι παρέχουσιν ἡμῖν πολλὰ καὶ σαφῆ δείγματα σχέσεως πρὸς τὰ ἤθη τοῦ αἰγυπτιακοῦ κράτους. Ἐν αὐτοῖς συγκαταλέγονται ἡ ἐν ἑνὶ τῶν τάφων ὑπαρξις πλάστιγγος πρὸς σταθμισιν τῶν πράξεων τῶν ἀποθανόντων, τοῦθ' ὅπερ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην τὴν Βίβλον τῶν Νεκρῶν, ἡ χρῆσις χρυσοῦ φύλλου, ὅπερ εὑρέθη καλύπτον τὰς ἀπὸ πολλοῦ ἐξαφανισθείσας μορφὰς καὶ ἡ θέσις πέντε σωμάτων, ἐκτεταμένων ἐν μακρῷ ἀλλὰ στενῷ τάφῳ οὐχὶ κατὰ πάχος, ἀλλ' ἐγκαρσίως, μετ' ἀναρμοδίου συμπιέσεως, ἕνεκεν ἐλλείψεως χώρου, κατὰ διεύθυνσιν δὲ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς καὶ ἐρόντων πρὸς δυσμὰς ἐστραμμένου τὸ πρόσωπον, συμφώνως πρὸς τὸ ἔθιμον τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ταφῆς. Τοιαύτη ὑπάρχει ἡ πρὸς τὰ Αἰγυπτιακὰ ἔθιμα σχέσις τῶν τάφων τούτων καὶ τῶν ἐν Μυκήναις λαφύκων ἐν γένει. ὥστε οὐ μόνον αἴρεται πᾶσα περὶ ταύτης ἀμφιβολία, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἅπαξ συσχετίζεται ὁ τίτλος ἄνακ ἀνδρῶν μετὰ τῆς Αἰγύπτου, καθόσον φανερῶς ἐπεκράτει ἐν τῇ τῶν Πελοπιδῶν σειρᾷ καὶ καθόσον ἄτομα τῆς πειρᾶς ἐκείνης ἦσαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ κατέχοντα τοὺς μυκηναίους τάφους. Ὁ τίτλος αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν εἶναι τοσοῦτον διακεκριμένος τὸν χαρακτῆρα ὥστε προαγόμεθα νὰ συσχετίσωμεν τὴν ἀποδοχὴν αὐτοῦ μετά τινος μεγάλου γεγονότος καὶ τοιοῦτο γεγονὸς θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ πρώτη ἀποστολὴ τοῦ Πέλοπος ἢ τοῦ πρώτου ἀρχηγοῦ τοῦ τῶν Πελοπιδῶν οἴκου πρὸς κυριαρχίαν ἐν τῇ ἑλληνικῇ χερσονήσῳ ἐν ὀνόματι τῆς Αἰγύπτου. Ἂν ὀρθαὶ ἦσαν αἱ εἰκασίαι αὗται καὶ ἂν ἀνατολικὸν κράτος μετέδωκεν εἰς διάφορα τμήματα τοῦ βορρᾶ καὶ τῆς δύσεως τὸν πρῶτον πυρῆνα ἀστυκῆς κοινωνίας, ἐπεκτεινομένης πέραν τῶν ὁρίων τῆς τοῦ χωρίου κοινότητος. ἐνδιαφέρει μεγάλως νὰ σημειώσωμεν τὰς διαφορὰς τοῦ τρόπου καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποδοχῆς τοῦ φώρου ὑπὸ διαφόρων φυλῶν καὶ χωρῶν. Ἂν κρίνωμεν ἐκ τοῦ μέτρου τῶν παρ' Ὁμήρῳ γενεαλογιῶν ἡ Τροὰς ἦτο ἡ ἕδρα Πολιτειῶν, ἀρχαιοτέρων τῶν τῆς ἀχαϊκῆς χερσονήσου, ἤτοι τῆς τοῦ Ἰλίου καὶ Δαρδανίας. Ἐν Δαρδανίᾳ μόνῃ, τῇ ἀρχαιοτέρᾳ τῶν δύο, ἀπαντᾷ τὸ ἄνακ ἀνδρῶν. Ἀγνοοῦμεν πράγματι τὰ δαρδανικὰ ἔθιμα καὶ τοὺς θεσμούς, γινώσκομεν ὅμως τὰ ἐν Τροίᾳ καὶ δὲν φρονοῦμεν ὅτι τὰ παρὰ ταῖς δυσὶ ταύταις ἔθιμα καὶ οἱ θεσμοὶ διάφερον οὐσιωδῶς ἀπ' ἀλλήλων. Τὰ τρωϊκὰ ὅμως ἤθη καὶ οἱ θεσμοὶ μεγάλως διαφέρουσι τῶν ἀχαϊκῶν. Ἡ τρωϊκὴ πολιτεία εἶχε πράγματι βασιλέα καὶ Βουλήν, καίπερ μὴ ἐπιδεικνυμένης ἐν αὐτῇ τῆς ἀρχῆς ἐλευθέρου λόγου, πραγματικῆς συζητήσεως ἢ ἐθνικοῦ βίου. Τὰ ὑπὸ τὸν Πάριν φῦλα φαίνονται παρέχοντα τὸ κύριον ἐλατήριον τῆς ἐξουσίας. Τὰ πάντα φέρουσι χροιὰν ἀσιατικήν· ταὐτὸν συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς Φαίαξιν, ὅπου ἡ χροιὰ τῆς περιγραφῆς δὲν εἶναι ἑλληνική, ἀλλὰ φοινικική. Νεώτερος ἀμερικανὸς σχολιαστὴς παρατηρεῖ τὸ ἀπολυταρχικὸν τοῦ Ἀλκινόου ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτοῦ, ἅτε ὑπαρχουσῶν συνελεύσεων ἄνευ ὅμως συζητήσεων, ἀμέσου δὲ μόνον ἀποδοχῆς τῶν τοῦ βασιλέως βλέψεων. Ἐν ταῖς ἀχαϊκαῖς ὅμως κοινότησιν, εἴτε ἐν εἰρήνῃ διατελούσαις, ὡς ἐν Ἰθάκῃ, εἴτε ἐν στρατοπέδῳ πρὸ τῆς Ἰλίου, ἀναγωρίζομεν τὰ στοιχεῖα πάντων τούτων τῶν μεγάλων ἰδεῶν, ὁρατῶν τολλάγιστον πανταχοῦ ἐν ταῖς ἐξωτερικαῖς αὐτῶν γραμμαῖς καὶ μέχρι σημείου, ἐν ᾧ καθορῶμεν ὅτι ἡ θέλησις τοῦ ἀνωτάτου ἀρχηγοῦ ὑπόκειται εἰς περιορισμὸν ἐκ μέρους ἄλλων κρίσεων, ὑπόκειται, δυνάμεθα εἰπεῖν, καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς. Οὕτως ὅταν ὁ Ἀγαμέμνων προέτεινε τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ἐκστρατείας, ὁ Διομήδης ἀποφασιστικῶς ἀνθίσταται ἐν συζητήσει κατ' αὐτοῦ καὶ τὸ γενικὸν αἴσθημα τοῦ στρατοῦ ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ Ἀνατολὴ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ συλλάβῃ ἐν τῷ νῷ σὺν ὅλῳ καὶ ν' ἀνεπτύξῃ, ἡ ἐλαστικωτέρα καὶ σθεναρωτέρα φύσις τοῦ ἀχαιοῦ Ἕλληνος ἐδέξατο ὡς δῶρον καὶ διὰ τῆς δημιουργικῆς αὐτῆς μεγαλοφυΐας ἀνέπτυξεν, ἠβύνεν καὶ ἐπαγίωσε ὑπὸ τύπον καὶ μετ' ἀποτελέσματος ἀρχικοῦ διωρήματος.

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσῃ τις ἴσως ἀφοῦ τὸ αἰγυπτιακὸν κράτος ἀφῆκεν ἐπὶ χωρῶν, ὑποτελῶν ἄλλοτε, ἴχνος κυριαρχικῆς ἐξουσίας ἐν τῷ τίτλῳ ἄνακ ἀνδρῶν, δὲν ἀνετύπωσεν ἀρά γε ἐπὶ τῶν παραδόσεων τῆς ἀχαϊκῆς φυλῆς οἱονδήποτε ἴχνος τῆς ἰδίας αὐτοῦ περὶ βασιλέως ἰδέας καὶ τῆς ἐν ἔτει ἑκατὸν ἀξιοσημειώτου σχέσεως τῆς βασιλείας μετὰ τῆς θεότητος; Ἡ ἀρχαιοτάτη δυναστεία, ἣν παρέχει ὁ Μανέθων, λέγεται ὅτι ἦτο «θεῶν καὶ ἡμιθέων». Ὁ κατάλογος αἰγυπτίων βασιλέων ἐπὶ τοῦ παπύρου τοῦ Τουρίνου ἄρχεται διὰ σειρᾶς θεοτήτων, ὧν τελευταία εἶναι ὁ Ὧρος. Οὐδὲν λοιπὸν τὸ ἐκπλήσσον ἂν ἀνευρίσκωμεν τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ποιήμασιν. Ἐννοῶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου χρῆσιν δύο λέξεων διοτρεφῆς καὶ διογενής. Τὸ πρῶτον τούτων τῶν ἐπιθέτων ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῆς φυλῆς τῶν Φαιάκων, μετὰ τῆς σαφοῦς προθέσεως τοῦ παραστήσαι αὐτοὺς ὡς ἐκ τῶν συγγενῶν τοῖς θεοῖς· ἐν δὲ τῇ Ἰλιάδι χρησιμοποιεῖται εἰς δήλωσιν τῶν βασιλέων τῶν πόλεων ὡς τάξεως. Οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ χρησιμοποιεῖται ἡ λέξις αὕτη εἰμὴ ἐν στίχῳ (Ἰλ. Δ 480) ὅπου ἀντικαθίσταται ἀρχαῖον καὶ γνωρίμον κατ' ἐμὲ γραφὴν καὶ ὅπου σχεδὸν στερεῖται ἔννοιας. Ἅπαξ ἐν τῷ ἐνικῷ ἐφαρμόζεται θωπευτικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπὶ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Φοίνικος. Γενικῶς ὅμως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἀμφότεραι αἱ λέξεις περιορίζονται ἐν τῷ Ὁμήρῳ εἰς βασιλικὰ πρόσωπα μετ' ἀξιοσημειώτου αὐστηρότητος· ὡσεὶ δὲ προὐτίθετο ὁ ποιητὴς ἐκφαντικώτερον νὰ ἐντυπώσῃ ἐπ' αὐτῶν τὸν χαρακτῆρα τίτλων, ἢ ἐκ προτιμήσεως χρῆσις αὐτῶν γίνεται ἐν τῇ ἀλητικῇ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΣΥΝΟΔΟΣ ΓΕΝΕΥΗΣ (1892)

Ἐνῷ τὰ ἐπιστημονικὰ συνέδρια διαδέχονται ἄλληλα, τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τῶν Τσάρων πρωτευούσῃ ἀνθρωπολογικὸν διαδέχεται τὸ ἐν τῷ κατ' ἐξοχὴν Ἄστει ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐπιφανοῦς ἰνδολόγου καὶ τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας πατρὸς Max Muller, καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀμερικὴν ἑταιρεῖαι, ἀκαδημίαι, σύλλογοι κτλ. οὐ παύονται συνερχόμεναι. Κατὰ τὰς συνεδρίας δ' αὐτῶν σπουδαιότατοι γίγνονται αἱ ἀνακοινώσεις τε καὶ ζητήσεις, σκοπὸν ἔχουσαι τὴν προαγωγὴν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης. Τοιοῦτος δὲ σύλλογος ἐστὶν καὶ ὁ ἀπὸ τῆς 24—27 αὐγ. συνελθὼν τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, ὃς πάντα ἔσχε, δύναταί τις εἰπεῖν, τὸν Rolin-Jaequemyns, διδάκτορα τὰ νομικὰ καὶ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν, μέλος πολλῶν σοφῶν ἑταιρειῶν, ἐκ τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἀρχισυντακτῶν τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τοῦ διεθνοῦς δικαίου καὶ τῆς συγκριτικῆς νομοθεσίας», συγγραφέα πολλῶν ἐμβριθῶν πραγματειῶν, ἄλλοτε ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ Βελγίου καὶ νῦν γενικὸν σύμβουλον τοῦ βασιλέως τοῦ Σιάμ. Οὗτος δι' ἐμπιστευτικῆς ἀνακοινώσεως κατὰ μάρτιον τοῦ 1873 πρὸς σοφοὺς ἄνδρας ὑπέβαλε τὸ σχέδιον τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συλλόγου τοῦ Διεθνοῦς δικαίου, ὅπερ μάλιστα ἐνεστερνίσατο ὁ συγγράνως τὴν ἰδέαν συλλαβὼν Mognier, πολίτης τῆς Γενεύης, διαπρέπων, γενόμενος πρόεδρος τῆς ἑταιρείας τῆς δημοσίας ὠφελείας, πρόεδρος τῆς διεθνοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τὰ μέγιστα μογήσας ὑπὲρ τῆς φιλανθρώπου ταύτης ἑταιρείας καὶ τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτῆς σκοποῦ. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τῶν εὐστερνισμένων τὴν ἰδέαν τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συλλόγου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου σημειούμεθα ἐν τοῖς κυριωτάτοις τοῦ ἐπιφανοῦ καθηγητοῦ τοῦ δημοσίου καὶ τοῦ ποινικοῦ δι-

καίου ἐν Μονάχῳ, μέλος πολλῶν ἑταιρειῶν, ἐπίτιμον δὲ τοῦ παρ' ἡμῖν ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Συλλόγου, τὸν ἀείμνηστον Bleulschli, γενόμενον καθηγητὴν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Ζυρίχῳ, ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Ἀδελβέργῃ καὶ καταλαβόντα ὑψηλὰς κυβερνητικὰς θέσεις ἐν τῇ Ἑλβετικῇ ὁμοσπονδίᾳ. Σημειωτέον ἐπίσης ὅτι τῶν ἔργασιῶν τοῦ Συλλόγου τούτου σπουδαίως μετέσχε καὶ ὁ ἀείδιμος ἕλλην νομομαθὴς Νικόλαος Σερίπολος, ὅστις καὶ ἐν συνεδρίᾳ τοῦ Συλλόγου ὡμίλησε περὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐπικαλεσάμενος ἐν τέλει τὴν ἐπ' αὐτῆς προσοχὴν οὐ μόνον τῶν περιστισμένων Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ παντὸς φιλολόγου καὶ φιλεπιστήμονος. Ἀλλὰ τίς ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου τούτου;

Κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ ἐξ ἑνὸς καὶ εἴκοσιν ἄρθρων ἀποτελουμένου κανονισμοῦ αὐτοῦ, ὁ Σύλλογος τοῦ διεθνοῦς Δικαίου (Institut de droit International) ἐστὶν ἑταιρεία ἀποκλειστικῶς ἐπιστημονικὴ exclusivement scientifique; καὶ ἄνευ χαρακτῆρος ἐπισήμου sans caractère officiel). Σκοπὸν δὲ ἔχει α') τὴν ὑποστήριξιν τῆς προόδου τοῦ διεθνοῦς δικαίου, πᾶσαν προσπάθειαν καταβάλλων ὅπως καταστῇ τὸ ὄργανον τῆς νομικῆς συνειδήσεως τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, β') τὴν διατύπωσιν τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἐκ τούτων ἀπορρεόντων κανόνων καὶ τὴν διάδοσιν αὐτῶν, γ') τὴν παροχὴν τῆς ἀρωγῆς αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοβαρᾷ ἀποπείρᾳ πρὸς βαθμιαίαν καὶ προσδυτικὴν ἀπόπειραν καθιεροποιήσεως τοῦ διεθνοῦς δικαίου, δ') τὴν ἐπιδίωξιν τῆς ἐπισήμου καθιερώσεως τῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἀναγνωρισθήσονται ὡς εὑρισκόμεναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀναγκας τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, ε') τὴν ἐν τῷ κύκλῳ αὐτοῦ ἐνέργειαν πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης ἢ πρὸς διατήρησιν τοῦ νόμου τοῦ πολέμου, στ') τὴν μελέτην τῶν ἀναφυομένων ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ καὶ τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ δικαίου δυσχερειῶν καί, ἐν ἀνάγκῃ, τὴν ἠτιολογημένην νομικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ ζητημάτων ἀμφιβόλων ἢ ἀμφισβητουμένων, καὶ ζ') τὴν συνεργασίαν αὐτοῦ διὰ δημοσιεύσεων, δημοσίου διδασκαλίας καὶ διὰ πάντων τῶν ἄλλων μέσων πρὸς θρίαμβον τῶν νεωτέρων τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς φιλανθρωπίας, αἵτινες δέον νὰ διέπωσι τὰς σχέσεις τῶν λαῶν πρὸς ἀλλήλους. Τοιοῦτος ὁ σκοπὸς τοῦ Συλλόγου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου, ὃς ἅπαξ τοῦ ἐνεχοῦ συνέργεται ἐν ἐποχῇ καὶ τόπῳ ὁρισθέντι ἐν τῇ προτέρᾳ συνελεύσει. Συγκροτοῦσι δὲ τὸν Σύλλογον μέλη τακτικά, ἐπίτιμα καὶ ἑταῖροι. Καὶ τακτικὰ μὲν ἐκλέγονται ἄνδρες εἰς τὰ διάφορα ἔθνη ἀνήκοντες καὶ μεγάλας παρεχόντες ἐκδουλεύσεις, θεωρητικὰς ἢ πρακτικάς, τῷ διεθνεῖ δικαίῳ, ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ πεντήκοντα, ἐπίτιμα δὲ πᾶν ἄτομον ἢ ἑταιρεία ἢ ἡθικὸν πρόσωπον ἀπορούμενον τῷ Συλλόγῳ 3.000 φράγκων, καὶ ἑταῖροι (associés) ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν ἄτομα, ὧν αἱ εἰδικαὶ γνώσεις δύνανται νὰ ὦσιν ὠφέλιμοι τῷ Συλλόγῳ. Τὰ μέλη ταῦτα μετέχοντα τῶν συνεδριῶν ἔχουσι συμβουλευτικὴν μόνον ψῆφον. Ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ ποιεῖται ὁ γενικὸς γραμματεύς, ὅστις, ἐν ᾧ ὁ πρόεδρος καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι ἐκλέγονται κατ' ἔτος ἅπαξ τῇ ἐνάρξει ἑκάστης συνελεύσεως, ἐκλέγεται ἐπὶ ἓξ ἔτη καὶ ἔστι καὶ αἰδιος ἐκλεξιμος, ἡ δὲ ἕδρα τῆς ἑταιρείας εἶνε ὅπου διαμένει ὁ γενικὸς γραμματεύς. Οὕτω λοιπὸν ὁ γενικὸς γραμματεὺς εἶνε ὁ κυριώτατος μοχλὸς τοῦ Συλλόγου καὶ ὡσεὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Σημειωτέον δ' ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ Συλλόγου καλύπτονται ἐκ τῶν συνδρομῶν τῶν τακτικῶν μελῶν, τῶν προσφορῶν τῶν ἐπιτίμων καὶ τῶν δωρεῶν παντὸς φιλεπιστήμονος. Γενικὸς γραμματεὺς νῦν τοῦ Συλλόγου διατελεῖ ὢν ὁ κ. Ἐρνέστος Lehr, σύμβουλος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας ἐν Ἐλβετίᾳ, ἐπίτιμος καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Lausanne καὶ συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων ἐμβριθῶν, διεδέξατο δὲ τὸν Bolin-Jaequemyns, ὃ τινι ἀπενεμήθη ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ὁ ἐξαιρετικὸς τίτλος τοῦ ἐπιτίμου προέδρου, ἕνεκα τῶν μεγίστων πρὸς τὸν Σύλλογον ὑπηρεσιῶν αὐτοῦ. Ὁ νῦν γενικὸς γραμματεὺς ὡς καὶ ὁ πρόεδρος κ. Moynier καὶ οἱ ἀντιπρόεδροι κ.κ. Holland, καθηγητὴς ἐν Ὀξφόρδῃ, καὶ A. Rolin, καθηγητὴς ἐν Γάνδῃ, ἐξελέγησαν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ Συλλόγου τοῦ παρόντος ἔτους τῇ 24|5 Σεπτεμβρίου ἐν τῇ Γενεύῃ τῆς Ἐλβετίας.

Ἡ σύνοδος τοῦ ἔτους, ἤτις ἐστὶν ἡ δεκάτη τετάρτη, ἐγένετο, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν, τῇ δευτέρᾳ 24|5 Σεπτεμβρίου μετὰ μεσημβρίαν, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Μεγάλου Συμβουλίου. Ὁ σύμβουλος τοῦ Κράτους τῆς πολιτείας τῆς Γενεύης κ. Richard ἐν τῇ συνεδρείᾳ ταύτῃ ἀπήγγειλε γλαφυρὸν λόγον, ἀναγνωσθεὶς ἐν αὐτῇ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου, ἀριθμοῦντος ἤδη βίον εἰκοσαετῆ. Ἐπίσης δὲ λόγους ἀπήγγειλον ὅ τε ἐκλεγεὶς πρόεδρος κ. Moynier καὶ ὁ γενικὸς γραμματεὺς κ. Lehr. Εἶτα ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων μελῶν καὶ ἑταίρων, ὀνομάσθησαν ἐπίτιμα μέλη, ἕνεκα τῶν ἐκτάκτων ὑπηρεσιῶν, ἃς πρακτικῶς παρέσχον τῷ διεθνεῖ δικαίῳ οἱ κ. κ. βαρῶνος Lambermont, ὑπουργός, καὶ σὶρ Ρολβέρτος Hart G.C. M.G. κυριότατος ἀντιπρόσωπος τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος ἐν Σινικῇ. Ἀκολούθως ἀνεγνώσθη ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ τέως γενικοῦ γραμματέως κ. Rolin-Jaequemyns, διαφόρους μεταρρυθμίσεις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συλλόγου προτείνοντος, ἐν οἷς λόγος ἐγένετο καὶ περὶ τῆς ἕδρας τῆς ἑταιρείας.

Αἱ δὲ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι τοῦ Συλλόγου κυρίως ἤρξαντο ἀπὸ τῆς β' συνεδρίας, γενομένης τῇ τρίτῃ 25|6 Σεπτεμβρίου. Αἱ δύο συνεδρίαι τῆς ἡμέρας ταύτης κατηναλώθησαν ὑπὸ τῆς συζητήσεως προτάσεως «περὶ τῶν ληπτέων μέτρων ἔναντι τῆς συγκρούσεως τῶν νόμων πρὸς τὸ συμφέρον τῶν ξένων ἐνηλίκων, ἀνικάνων διευθετεῖν ἑαυτούς τε καὶ τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν». Τὸ βούλευμα τοῦτο ἐγένετο πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ ψηφισθέντος τῶν ξένων ἀνηλίκων. Ἡ ἔκθεσις τῶν εἰσηγητῶν κ. κ. Glasson καὶ Lehr, ἐκπροσωπούντων τὴν πλεονοψηφίαν τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, μετὰ μακρὰν συζήτησιν, ἀπερρίφθη ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς, τῆς συνελεύσεως μὴ θελησάσης νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ βούλευμα.

Τῇ ἑσπέρᾳ τῆς 25|6 Σεπτεμβρίου παρετέθη λαμπρὸν δεῖπνον ὑπὸ τῶν πολιτειακῶν καὶ δημοτικῶν ἀρχῶν τοῖς ἐπισήμοις τῆς Γενεύης, τοῖς μετακεχωρηκόσι τῶν συνεδριῶν μέλεσι καὶ ἑταίροις τοῦ Συλλόγου ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ Eynard, ἅρτι ἀγορασθέντι ὑπὸ τῆς πόλεως τῆς Γενεύης. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἐγένοντο διάφοροι προπόσεις ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς πόλεως τῆς Γενεύης, εἰς ἃς ἀπήντησαν κατάλληλος ὁ πρόεδρος κ. Moynier καὶ ὁ γενικὸς γραμματεὺς κ. Lehr, ἐκφράσαντες τὰ αἰσθήματα τῆς συμπαθείας, ἅπερ ἀπέδειξαν πάντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, εἰς οἱανδήποτε κἂν ἀνήκωσιν ἐθνικότητα, πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν πόλιν τῆς Γενεύης καὶ τὴν Ἐλβετίαν ἐν γένει.

Τῇ ἐπιούσῃ τετάρτῃ (26|7 Σεπτεμβρίου) ὁ Σύλλογος συνεζήτησε καὶ μετά τινας ἐπουσιώδεις μεταβολὰς ἀπεδέξατο τὸ σχέδιον τῆς συμβάσεως καὶ τοῦ κανονισμοῦ, τοῦ ἀναγομένου εἰς τὴν σύστασιν Διεθνοῦς Ἑνώσεως πρὸς δημοσίευσιν τῶν συνθηκῶν. Τὸ σχέδιον ὀφείλεται τῷ κ. de Martens, καθηγητῇ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Πετρουπόλεως, διαρκεῖ μέλει τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς Ρωσίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κ. Martens διὰ παρέστη ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ, ἡ δὲ ἔκθεσις αὐτοῦ διενεμήθη πρὸ πολλῶν ἑβδομάδων, κατ' αἴτησιν αὐτοῦ τούτου, ὁ κ. A. Rivier, ἐκ τῶν ἐγκρίτων μελῶν τοῦ Συλλόγου, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα εἰσηγητοῦ. Τὸ σχέδιον, ὅπερ ἐδέξατο ἡ συνεδρία, συνίστησι τὴν ἵδρυσιν νέας Παγκοσμίου Ἑνώσεως, ὁμοίας τῇ ἤδη ὑφισταμένῃ τῶν ταχυδρομείων, τῶν τηλεγράφων καὶ λοιπῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Διεθνοῦς ἑνώσεως πρὸς δημοσίευσιν τῶν τελωνειακῶν διατιμήσεων, τῇ ὀφειλομένῃ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς βελγικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀπὸ διετίας περίπου λειτουργούσῃ. Ἡ νέα Ἕνωσις καταστήσει διεθνὲς γραφεῖον ἐν Βέρνῃ ἢ ἄλλῃ πόλει, ὁρισθησομένῃ ὑπὸ τῶν προσχωρησόντων εἰς τὴν σύμβασιν κρατῶν, ἡ ἐπίσημος δὲ συλλογὴ πασῶν τῶν διεθνῶν Πράξεων τῶν συναφθεισῶν ὑπὸ τῶν κρατῶν τούτων, εἴτε πρὸς ἄλληλα εἴτε πρὸς τὰ ἄλλα κράτη, θέλει δημοσιεύεσθαι ὑπὸ τοῦ νέου Διεθνοῦς Γραφείου. Ἐννοεῖται ὅτι οὔτε αἱ ἐπίσημοι συλλογαί, αἵτινες δημοσιεύονται ἐν τοῖς διαφόροις τόποις, οὔτε αἱ συνθῆκαι ἢ τὰ διπλωματικὰ ἔγγραφα, ἅτινα δημοσιεύονται νῦν ἰδιωτικῇ πρωτοβουλίᾳ, ἐκπληρώσουσι τῷ σκοπῷ, ὃν προτίθεται διεθνὴς Ἕνωσις πρὸς δημοσίευσιν τῶν συνθηκῶν ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ συλλογῇ. Φαίνεται δ' ὅτι ἡ ἑλβετικὴ κυβέρνησις οὐ μόνον ἀποδέχεται τὸ σχέδιον, ἀλλὰ καὶ προτίθεται νὰ ὑποβάλῃ ταῖς Δυνάμεσι πρὸς ἀποδοχὴν αὐτὸ τοῦτο τὸ σχέδιον συνθήκης καὶ κανονισμοῦ, ὁ ἐψηφίσατο ὁ Σύλλογος.

Τὰ λοιπὸν τῆς ἡμέρας τῆς τετάρτης διῆλθον τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου ἐν παρπνῇ ἑορτῇ, δοθείσῃ τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ τοῦ Συλλόγου ὑπὸ τοῦ κ. Brochér de la Flechère, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γενεύης, ἐν τῇ ἐξοχικῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ τοῦ Val d' Arve.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς πέμπτης, 27|8 Σεπτεμβρίου, ὁ Σύλλογος εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Albérie Rolin, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Γάνδης, εἰσηγησαμένου τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἄρθρων 13 καὶ 14 τῶν Ἀποφάσεων περὶ τῆς παραδόσεως. Ἅτινα ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐν τῇ ἐν Ὀξφόρδῃ κατὰ σεπτέμβριον τοῦ 1880 ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Moutlague Bernard γενομένῃ συνόδῳ καὶ κοινῶς γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀποφάσεων τῆς Ὀξφόρδης περὶ παραδόσεως. Τὰ ἄρθρα ταῦτα 13 καὶ 14 ἀναφέροντα εἰς τὸ τοσοῦτον ἐνδιαφέρον ζήτημα τῆς παραδόσεως ἐπὶ πολιτικαῖς πράξεσι. Μετὰ μακρὰν συζήτησιν, καθ' ἣν πλεῖστοι ἔλαβον τοῦ λόγου ἐγένετο δεκταὶ τροποποιήσεις, καθορίζουσαι τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ παράδοσις δέον νὰ γίγνηται.

Τὸ λοιπὸν τῆς συνεδρίας ἀφιερώθη εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ σχεδίου τῆς διεθνοῦς διατάξεως περὶ τῆς ἐξώσεως καὶ παραδοχῆς τῶν ξένων. Εἰσηγητὴς ἐπὶ τούτῳ ἦν ὁ κ. de Bal, μέλος τοῦ γραμματικοῦ κοινοβουλίου, καθηγητὴς ἐν Γρόνιγγῃ, ὃς προῴδευσε τοῦ Συλλόγου ἐν Ἀμβούργῳ.

Ταῦτα ἐν γενῷ παρόντι, καθότι ἡ σύνοδος ἐξακολουθεῖ ἔτι, περὶ τῶν τεσσάρων μέχρι τοῦ νῦν συνεδριῶν κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τοῦ Συλλόγου τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου κατὰ τὰ ἐπίσημα αὐτῶν πρακτικά. Ἐξ ὧν τε προσεταξάμεν καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκτεθέντων ζητημάτων φανεροῦται σαφῶς ἡ σπουδαιότης τοῦ Συλλόγου ὑπό τε ἐπιστημονικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν ἔποψιν.

Ο. Α.

Ο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΟΛΟΜΒΟΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΙΟΥΔΑΙΟΙ.

Ἡ Μεσόγειος ἐχαρακτηρίζετο ὑπὸ τῶν συγγραφέων τῆς Βίβλου ὡς ἡ «μεγάλη θάλασσα», πᾶν δὲ κράτος, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἡ Ρώμη, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Φοινίκη, ἡ Ἰουδαία καὶ ἡ Καρχηδών, ὅπερ εὑρίσκετο ἐν τῇ «μεγάλῃ θαλάσσῃ» εἶχεν ἐλπίδα νὰ διαδραματίσῃ μέγα πρόσωπον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ κόσμου. Τοὐναντίον δὲ τὰ μὴ ἐγγὺς τῆς «μεγάλης θαλάσσης» κείμενα ἐστερεῦντο τῆς ἐλπίδος ταύτης. Ὁ Κολόμβος μετέτρεψε τὸν ὅρον τοῦτον, διότι κατέστησε «μεγάλην θάλασσαν» τὸν Ἀτλαντικὸν τὰ ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀτλαντικοῦ λοιπὸν λουόμενα κράτη εἶναι σήμερον τὰ μεγάλα κράτη τοῦ κόσμου. Ἡ τῆς Ἀμερικῆς ὅμως ἀνακάλυψις προκάλεσεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεταβολήν, οἵαν θὰ προκαλεῖ αἰφνιδία μεταβολὴ τοῦ ἄξονος τῆς σφαίρας, τοιαύτη δὲ μεταβολὴ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ πολιτικῇ θὰ ἐπέδρᾳ κυρίως ἐπὶ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἦσαν διεσπαρμένοι ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον. Ἡ ἡγεμονία τῶν ἐθνῶν μετετέθη εἰς τὴν Ἱσπανίαν.

Τὰ κυριότερα τῶν τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν ὑπὸ τὴν τοῦ πολιτισμοῦ ἔποψιν ἦσαν ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία, ὅπου πολλοὶ ὑπῆρχον Ἰουδαῖοι. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ὅμως τοῦ Κολόμβου τὰ ἐν τῷ πολιτισμῷ προέχοντα κράτη ἦσαν· ἡ Ἱσπανία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία, ὅπου δὲν ἐπετρέπετο ἡ ὕπαρξις Ἰουδαίων. Ἐκ τούτου συνέβη ὥστε ἐνῶ μέχρι τοῦ 1492 οἱ Ἰουδαῖοι ἐτήρουν τὴν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ φιλολογίᾳ θέσιν αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ἐθνῶν τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας, ἡ κατόπιν ἐπὶ 300 ὅλα ἔτη φιλολογικὴ αὐτῶν συμβολὴ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ λοιπὴν ἐργασίαν τοῦ κόσμου ἦτο ἀσήμαντος. Οὕτω τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ὑπῆρξε καταστρεπτικὸν διὰ τὴν ἰουδαϊκὴν ἱστορίαν. Τοῦτο δὲν θὰ συνέβαινεν ἂν μὴ ὑπῆρχεν ἡ ἔλλειψις ἀνεκτικότητος τῶν ἐθνῶν εἰς χεῖρας τῶν ὁποίων περιῆλθεν ἡ διεύθυνσις τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὅταν ὁ νέος κόσμος ἀπέβη τὸ ἔπαθλον τοῦ τῶν ἐθνῶν πρὸς ἄλληλα ἀγῶνος. Ἡ Ἀγγλία εἶχεν ἐξώσει τοὺς παρ' αὐτῇ Ἰουδαίους πρὸ 200 ἐτῶν, ἡ δὲ Γαλλία, 20 ἔτη κατόπιν τῆς Ἀγγλίας, ἀριθμῶς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος, καθ' ὃ ὁ Κολόμβος ἐτίθει τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ νέου κόσμου, εἰς ὃν θὰ εἰσήρχοντο οἱ Εὐρωπαῖοι, πολυάριθμος ὅμιλος ἐξορίστων, κατελείπετο τὴν Ἱσπανίαν, ἀπήρχετο εἰς ἀναζήτησιν νέου ἐδάφους ἐνεργείας.

Ἀτυχῶς τὰ ἄπερ ἀνεζήτησαν νέα ἐδάφη ἦσαν κυρίως μέρη τοῦ κόσμου, ἅτινα οὐδέποτε εἶχον ἔκτοτε προαχθῆ, ἕνεκα τῆς καταβολῆς. Ἦν συνεπήγαγεν ἐν τῇ θέσει αὐτῶν ἡ τοῦ Κολόμβου ἀνακάλυψις. Τὸ Μαρόκον, ἡ Τύνις καὶ ἄλλα τινὰ μέρη ἦσαν τὰ κυριώτερα ἄσυλα εἰς ἃ κατέφυγον οἱ ἱσπανοὶ Ἰουδαῖοι. Ὁ Κολόμβος λοιπὸν κατέστησε τὴν ὑπεροχὴν τῶν Sephardi λείψανον τοῦ παρελθόντος. Ἡ ἡγεμονία τοῦ Ἰσραὴλ περιῆλθεν εἰς τὴν Πολωνίαν. Ὑπὸ ταύτην λοιπὸν τὴν ἔποψιν ὁ Κολόμβος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ ὄνομα. οὗτινος μετ' εὐγνωμοσύνης θ' ἀναμιμνήσκωνται οἱ ἰουδαϊκοὶ λαμπροὶ καὶ παιδεύσεως ἄνδρες. Ὁ Κολόμβος, μετατρέψας τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον καὶ τὸν πολιτισμὸν ἐκ χωρῶν, ἐν αἷς ἐν πορείᾳ οἱ Ἰουδαῖοι ἐβίουν πρὸς χώρας, ἐξ ὧν εἶχον ἐκδιωχθῆ, ἀσυνειδήτως, οὕτως εἰπεῖν, ἐστέρησε αὐτοὺς τὴν ἐκλογὴν τοῦ συμμετασχεῖν ἐν τῇ ἐκπολιτιστικῇ ἔργῳ τοῦ κόσμου. Ἄλλως ὅμως θὰ εἶχον ἢ τε Ἱσπανία καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν οἱ τελευταῖοι ἐξεβάλλοντο τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ διοργανωτικὴ καὶ οἰκονομικὴ αὐτῶν ἱκανότης θὰ ἦτο ἀποτελεσματικωτάτη. Ὡς εἶχον τὰ πράγματα ὅμως, τὸ πλεῖστον τοῦ μετὰ τοῦ Νέου Κόσμου ἐμπορίου περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν ἐξωσθέντων Ἰουδαίων. Τὸ ἐμπόριον ὅμως τοῦτο θὰ διεξήγετο κατὰ τρόπον ὅλως διάφορον ἐὰν οἱ Γκρεκῆ, οἱ Καρβιγιὰλ οἱ Δὰ Κόστα διηύθυνον τὰς ἐργασίας ταύτας φανερῶς ἐξ Ἱσπανίας καὶ οὐχὶ δι' Ἰουδαίων, κρυφίως διατριβόντων ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ κινδύνῳ τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς. Ὁπωσδήποτε τὸ γεγονὸς εἶναι τὸ ἑξῆς, ὅτι ἡ Ἱσπανία ἐξέωσε τὰς μεγαλειτέρας διανοίας τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νέος κόσμος ἤρξατο ἐπηρεάζων τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον, τὴν πολιτικὴν καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ οὕτως οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεκλείσθησαν τοῦ ὑψηλοτέρου εὐρωπαϊκοῦ βίου ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν αἰῶνας.

ΤΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ
ΝΕΩΤΕΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ.

Τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ὄργανον, ὅπερ ὑπὸ πολλῶν ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἄθυρμα κατὰ τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ, ἀνῆλθεν ἤδη εἰς περισπουδαιοτάτου μέσου ἐπικοινωνίας καὶ ἀγνοοῦμεν εἰ ἔτι, ὀλίγα τινὰ εἰσὶ τὰ ὅρια τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς δύναται νὰ παράσχῃ. Οὕτως ὁ ἀμερικανὸς Ἐλίζας Γκρεῖη, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὸς ὁ Μπελ ἐξέφρασεν ὅτι «μεγάλαι ὀφείλονται αὐτῷ χάριτες ἐπὶ ταῖς σπουδαίαις αὐτοῦ ὑπηρεσίαις ἐν τῇ ἀνακαλύψει τοῦ τηλεφώνου, ἐφεῦρεν ἀντιγραφικόν, ὅπερ εἶναι, τηλέγραφον, δι' οὗ καταρθοῦται νὰ διαβιβάζωνται πιστότατα δι' ἀναπαραγωγῆς ἔγγραφα ἢ σημειώματα μετὰ μεγάλης ταχύτητος εἰς ἀποστάσεις, οἷα ἡ ἀπὸ Βιέννης εἰς Βερολῖνον. Ὁ τηλέγραφος οὗτος δύναται νὰ λειτουργῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ τηλεφώνου ἐπὶ γραμμῆς, ἐξελεγχομένων καὶ ἐξακριβουμένων τῶν προφορικῶς διαβιβαζομένων κειμένων διὰ μέσου τῆς μεταβιβάσεως τοῦ ἔγγραφου πρωτοτύπου. Τὸ ἀξιοθαύμαστον τῆς τηλεφωνικῆς λειτουργίας ἔγκειται ἐνταῦθα ἐν τῇ προσαρμογῇ αὐτοῦ ἐν πάσῃ τηλεγραφικῇ λειτουργίᾳ, τοῦθ' ὅπερ ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ συμβαίνει μηχανήματι.

Ἐν Βιέννῃ ὁ κ. Λέκερτ ἐποιήσατο πρό τινων ἑβδομάδων σπουδαιοτάτην ἀνακάλυψιν ἐν σχέσει πρὸς τὸ τηλέφωνον, ἥτις δὲν προκαλεῖ ὀλίγην αἴσθησιν ἐν τοῖς ἁρμοδίοις ἐπιστημονικοῖς κύκλοις καὶ αἱ πρακτικαὶ συνέπειαι τῆς ὁποίας δὲν δύνανται ἀπὸ τοῦδε νὰ ὑπολογισθῶσι. Τὸ περὶ οὗ λόγος φαινόμενον προκαλεῖται εὐχερῶς ἐν τῷ τηλεφώνῳ διὰ καταλλήλου ἤρτος ὁμιλίας, ἤτοι φωνογραφικῆς συσκευῆς καὶ τῆς καθ' ἑαυτὴν ἁπλοῦ συνδυασμοῦ αὐτῆς μετὰ ἠλεκτρικῆς συστοιχίας. Ἀποτελουμένης ἐκ δύο ἢ τριῶν στοιχείων. Κρατεῖται ὅπλον ἡ ἀκουστικὴ σύριγξ ἰσορρόπως ἐν ἀποστάσει ὀλίγων μόνον χιλιοστοστέτρων ἀπὸ τοῦ ἐπιπεδείου τοῦ μικροφώνου καὶ φυσᾷ τις ἐν τῷ μεταξὺ τῶν δύο συσκευῶν ὑπάρχοντι χάσματι. Πάραυτα τὸ τηλέφωνον ἄρχεται νὰ ἠχῇ μετὰ τόνου καὶ σφοδρὸν νὰ συρίζῃ.

Διὰ καλῆς προπαρασκευῆς τοῦ τηλεμόνου ὡς καὶ δι' ἁρμοδίας συστάσεως τῶν τῆς ἠλεκτρικῆς συστοιχίας στοιχείων καὶ τέλος δι' ἐγχυροῦ μικροφώνου ἀρκεῖ ἡ προσέγγισις τῆς πρώτης συσκευῆς πρὸς τὴν τελευταίαν ἵνα παραγάγῃ τὸν τόνον. Ἐὰν ἤδη μεταβληθῇ ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις τῶν ὀργάνων, ὁ τόνος ποικίλλει, ἢν τρόπον καὶ ὅταν τὸ ἐπιστόμιον τῆς ἀκουστικῆς σύριγγος ὑπὸ γωνίαν, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 90 μοίρας, ἀποτελῇ τοῦ ἐπιστομίου τοῦ μικροφώνου. Νῦν μεταξὺ τῶν δύο ἐπιστομίων παρεμβαίνει σωλὴν ἐκ χάρτου, χαρτονίου ἢ καὶ λεπτοῦ ξύλου ὁ τόνος παραλλάσσει ἐνισχύεται καὶ ὅταν ὅτι οἱ σωλῆνες εἶναι κεκλιμένοι. Ὁ ἦχος δύναται νὰ μεταδοθῇ εἰς ἀποστάσεις, οἷα ἡ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Πράγαν καὶ ἀπὸ συνδρομητοῦ εἰς συνδρομητήν. Ἕκαστον ὄργανον ἔχει ἴδιον τόνον. ὅστις, καλῶς διηυθετημένου ὄντος τοῦ ὀργάνου, ἀποβαίνει ἀρμονικώτατος καὶ ἐγχωρεῖ εἰς τρόπον ὥστε κατόπιν μικρᾶς ἀσκήσεως, δύναταί τις νὰ ἐνοήσῃ ἂν τὸ ὄργανον ἦναι καλῶς διηυθετημένον ἢ οὔ.

Ἐκ τῶν μικρῶν ἤδη τούτων ὑποδείξεων καταφαίνεται ὅτι ἡ σπουδαία αὕτη ἀνακάλυψις δύναται καὶ πρακτικῶς νὰ τύχῃ χρησιμοποιήσεως. Καὶ πρῶτον ἐπάστη ἀκουστικὴ σύριγξ διεμεταδίδει κατὰ τὸν μᾶλλον καὶ ἧττον δι' αὐτὴν τρόπον, διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως δὲ δύο τοιούτων ἀπὸ κεκοῦ παράγεται ἁρμονικὴ συμφωνία. Τοῦτο σπουδαιότατον συγκύπτει ἐν τῇ πρακτικῇ χρήσει, διότι ἡ ὀπτικὴ τῆς τῆς ἀκοῆς αἰσθήσεως κατὰ τὴν τηλεφώνησιν ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ δεχομένου τὸ τηλεφώνημα ὀργάνου. Πρὸς τούτοις δι' αὐτοῦ περιττὰ ἀποβαίνουσι καὶ πάντα τὰ συμπληρωματικὰ κατὰ τὴν τηλεφώνησιν βοηθήματα, διότι ἁπλῆ κίνησις μικροῦ ἀρκεῖ. Ἵνα θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ τηλέφωνον τοῦ δεχομένου τὸ τηλεφώνημα σταθμοῦ ἡ δι' ἀκουσθείσης φωνῆς τοιούτον ἐγχωρεῖ ἀποδείνει, ὥστε καθίσταται ἀκουστὴ κατὰ μῆκος πολλῶν δωματίων καὶ διαδρόμων.

Ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἀνωτέρου τρόπου δύνανται ν' ἀναπαραγῶσι κοινωνικὰ τελεσίγραφα τοιοῦτο τηλεμικροφωνικὸν ἁρμονικὸν ὄργανον, διὰ συσκευῶν πολύπλοκον ἔχοντων τὴν ὡς πρὸς τὸν ἦχον διευθέτησιν ὅλον ὁπ ἐνεργεῖ μικρὰ ἐντύπωσιν. Ὅταν μάλιστα ἀληθῆ ταλαιπωρίνος ὑπ' ὄψει ἡ ἀπλότης τῆς κατασκευῆς. Τοιοῦτο μουσικὸν ὄργανον σκέπτεται νὰ ἐνθετῇ ἐν Σικάγῳ ὁ τὴν ἀνακάλυψιν ποιησάμενος κ. Λέκερτ.

ΙΑΤΡΙΚΑ.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

Εἰς τῶν συνεργατῶν τῆς Ἀθήνας ἐπιγραφόμενος ἐπιστολῆς μετὰ πρὸς τῶν κυριωτάτων γάλλων ἰατρῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀναφερομένην ἐν Ρωσίᾳ ἀνακάλυψιν θεραπείας τοῦ καρκίνου. Κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις ληφθεῖσαν ἔνθεσιν ὁ διδάκτωρ Πάτσερ τῆς Μόσχας ἐθεράπευσε δύο κυρίας, πάχυσας ἐκ τοῦ νοσήματος, μεταβάσας δὲ παρὰ τῷ Πάτσερ τῇ 10|22 ἰουλίου καὶ ὑποβληθείσας ὑπ' αὐτοῦ ἀμέσως εἰς λουτρὸν ἐκ θειικῶν ἀτμῶν. Αἱ δύο ἀσθενεῖς αὐτοῦ μετέβαινον παρ' αὐτῷ δὶς τῆς ἑβδομάδος μέχρι τῆς 24|5 αὐγούστου, τοῦτέστιν ἑκάστη ἐποιήσατο τέσσαρα ἀκριβῶς λουτρὰ καὶ ἤδη ἀναφέρονται ὡς πληρέσταται ἀναρρώσασαι, μολονότι προηγουμένως οἱ ἰατροὶ παρήτησαν αὐτὰς ὡς ἀνιάτους. Λέγεται, ὅτι μία τῶν κυριῶν τούτων ἀνήκει εἰς τὴν ρωσικὴν αὐλὴν καὶ τὸ τηλεγράφημα, ὅπερ ἤγγειλε τὴν θαυμασίαν θεραπείαν, προσετέθη ὅτι ὁ Τσάρος ἀπέστειλε τὸν ὑπασπιστὴν αὐτοῦ ἵνα συγχαρῇ τῷ ἰατρῷ Πάτσερ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ αὐτοῦ καὶ τεῖς πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ὑπηρεσίας.

Ὁ διδάκτωρ Γερμανὸς Ζέε, μεθ' οὗ ἐν ἔτει συνεντεύξεως εἰς τῶν συνεργατῶν τοῦ Παλαιοῦ, ἔφη ὅτι τὰ περὶ τῆς θεραπείας λεχθέντα αὐτῷ ἐφαίνοντο παράδοξα καὶ ὅτι δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ χρησιμοποιήσασα θεραπεία ἠδύνατό ποτε νὰ παραγάγῃ τὰ ὑποδειχθέντα ἀποτελέσματα.

Ὁ Ἰατρὸς Ἀρμάνδος Δαπρὲ ὑπέδειξεν ὅτι πολλοὶ ἠξίωσαν ὅτι θεραπεύουσιν τὸν καρκῖνον, ἀλλ' ὅτι αἱ μέθοδοι αὐτῶν ἀπεδείχθησαν ἀνωφελεῖς εἰς τὸν σκοπόν.

Ὁ Ἰατρὸς Παῦλος Τιλλὸ ἀπεδέξατο ὅτι, ἐκεῖνος ὅστις θ' ἀνεκάλυπτε τὸ μέσον τοῦ θεραπεῦσαι τὸν καρκῖνον, θὰ ἐποιεῖτο μίαν τῶν ἐπωφελεστέρων ἀνακαλύψεων ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, ἀλλὰ προσέθηκεν ὅτι μέχρι τοῦδε ἡ ἐπιστήμη ἀπεδείχθη ἀνίσχυρος πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ νοσήματος.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ὁ κ. Κρόστον Μπράουν ἐπανέλαβε τὴν συγκριτικὴν μελέτην τοῦ ἐγκεφάλου παρὰ τῷ ἀνδρὶ καὶ τῇ γυναικί, ἀφοῦ δ' ἐπεβεβαίωσεν ὅτι τὸ βάρος τοῦ τῆς γυναικὸς ἐγκεφάλου εἶναι μικρότερον τοῦ τοῦ ἀνδρὸς κατὰ τριάκοντα περίπου γραμμάρια, παρετήρησεν ὅτι οἱ μετωπικοὶ λοβοὶ ἦσαν ἀποτελεσματικῶς βεβύρωνται παρὰ τῇ γυναικὶ ὑπὸ τοῦ αἵματος ἢ παρὰ τῷ ἀνδρί καὶ ὅτι τοὐναντίον ἡ τοῦ αἵματος κυκλοφορία εἶναι ζωηροτέρα ἐν τοῖς ὀπισθίοις καὶ τοῖς ἀνωτέροις τμήμασιν.

Ὁ κ. Μπράουν παρατήρησε πρὸς τούτοις ὅτι τὰ ὀπίσθια μέρη τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ παρεγκεφαλὶς καὶ οἱ ἐνικοὶ λοβοί, εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμένα παρὰ τοῖς γυναιξίν, ὅτι ὁ ἀριστερὸς ἐγκέφαλος τῆς γυναικὸς εἶναι κατώτερος τὸ βάρος τοῦ δεξιοῦ καὶ ὅτι οἱ στρωμοὶ αὐτοῦ εἶσιν ἧττον πολύπλοκοι καὶ ἀπλούστεροι ἢ παρὰ τοῖς ἀνδράσιν.

Τέλος ὅτι αἱ διάμετροι τῆς ἐσωτερικῆς καρωτίδος καὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης παρουσιάζουσι σαφεῖς διαφορὰς παρὰ τοῖς δυσὶ φύλοις. Ἐπὶ 10 ἐγκεφάλων ἐρήβων, ἀπηλλαγμένων παντὸς ἐγκεφαλικοῦ νοσήματος καὶ ἀγόντων τὸ 25 — 30 ἔτος τῆς ἡλικίας ἡ ἐσωτερικὴ καρωτὶς ἔχει μέσην διάμετρον 28 χιλιοστομ. πρὸς δεξιὰν καὶ 27 πρὸς ἀριστερά, ἐνῶ διὰ τὴν σπονδυλικὴν στήλην ἡ μέση διάμετρος εἶναι 22 χιλιοστομέτρων πρὸς δεξιὰν καὶ 18 πρὸς ἀριστερά. Ἐπὶ 10 γυναικείων ἐγκεφάλων τῆς αὐτῆς ἡλικίας καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὑγιεινοὺς ὅρους ἡ ἐσωτερικὴ καρωτὶς ἔχει μέσην διάμετρον 26 χιλιοστομέτρων ἐν ἑκάστῃ πλευρᾷ ἐνῷ αἱ διάμετροι τῆς σπονδυλικῆς εἶναι 23 χιλιοστομέτρων πρὸς δεξιὰν καὶ 20 πρὸς ἀριστερά. Ἐξ οὗ προκύπτει ὅτι ἡ διανομὴ τοῦ αἵματος, ἐν τοῖς ἐγκεφάλοις τῶν δύο φύλων διαφέρει τὰ μέγιστα.

Αἱ ἐσωτερικαὶ λοιπὸν καρωτίδες μεταξὺ τῶν κυριωτέρων αὐτῶν κλάδων εἶναι παλλῷ εὐρύτεραι ἀπολύτως τε καὶ σχετικῶς παρὰ τῷ ἀνδρὶ ἢ τῇ γυναικί. Τοὐναντίον αἱ σπονδυλικαὶ εἶσι μείζονες παρὰ τῇ γυναικὶ ἢ τῷ ἀνδρί. Ὁ δὲ κρανικὸς κοιλός, ὅστις ἀποτελεῖ συνέχειαν τῶν σπονδυλικῶν, εἶναι ἐπίσης εὐρύτερος, τῆς μέσης διαμέτρου αὐτοῦ οὔσης 28 χιλιοστομέτρ. παρὰ τῇ γυναικὶ ἀνὰ τῶν 90 παρὰ τῷ ἀνδρί.

Η ΠΡΩΤΗ ΡΥΤΙΣ.

Ἦτο τεσσαρακονταέτις· ἤδη αἱ πρῶται ἀργυραῖ τρίχες ἤρξαντο ποικίλλουσα τὸν στεῖπνὸν γαγάτην τῆς κόμης της· ἀλλ' ὀλίγαι, ὀλίγιστοι οὖσαι, ἐφάνοντο ὑπὸ τὰ πλούσια ἐκείνης κύματα καὶ δὲν διεφαίνοντο εἰμὴ ὅτε ἐλαφρὰ ζεφυρῖτις ἐπέπνεε διὰ μέσου των.

Ἐκάθητο ρεμβάζουσα ἀπέναντι κατόπτρου, ὅπερ παρετήρει προσεκτικῶς καὶ μετὰ λεπτῆς μελαγχολικῆς ἐκφράσεως διότι, τοῦ ζεφύρου ἐπιπνεύσαντος, ἐφάνησαν ἐν αὐτῷ αἱ ἀργυραῖ τρίχες· τότε ἐμειδίασε θλιβερῶς, διαυγιζόντων δὶ' ὧν χειλέων, ἐφάνη ἡ κανονικὴ ἔτι σειρὰ τῶν ὀδόντων· ἀλλά, περίεργον! οὗτοι δὲν εἶχον πλέον τὴν μαργαρώδη λάμψιν των. Τὸ μειδίαμα κατέστη θλιβερώτερον, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ μετώπου της ὑγκαρσία ρυτὶς ἐνεφανίσθη· ἦτον ἡ πρώτη ρυτίς· ὦ, ἀπευρώπατο τὴν παμμέλαιναν αὐτοῦ χαίτην, ἐστεφανίνην διὰ τῶν ἀδαμάντων τοῦ οὐρανοῦ, ἡ μήτηρ, λευχείμων ὡς σκιά, ἐλαφρῶς ὡς ὁ φλὰς ἄγγελος χωρεῦσα, ἵνα μὴ ταράξῃ τὸν γλυκὺν ὕπνον καὶ τὰ ἀγνὰ τοῦ τέκνου της ὄνειρα, ἐκίθηκεν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ δεύτερον φίλημα. Θεφρὸν καὶ ἐγκάρδιον, οἱονεὶ θέλουσαν ν' ἀποτυπώσῃ ἐκεῖ διὰ τῶν χειλέων αὐτῆς τὴν ἱερὰν σφραγῖδα τῆς ἀγάπης, ἤτις ἐπλήρου τὴν καρδίαν της καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ρυτίδα, τὸ εὐγενὲς τῆς πεβαστῆς ἡλικίας ἔμβλημα, ὅπερ δὲν ἐμίσει πλέον.

Κ. Α. Π.

Ο ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

Πρό τινων ἐτῶν παρευρέθην ἔν τινι ἑσπερίδι, διδομένῃ ὑπὸ ὑπουργοῦ· ἤμην τότε νεώτατος, τὰ δὲ περὶ ἐμὲ ὑψηλὰ πρόσωπα, περὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν φιλοδόξων σχεδίων μορμυνόντα, ὀλίγην προσοχὴν ἐδίδον εἰς νεαρὸν καὶ ἄπειρον φοιτητὴν τῆς νομικῆς, ὁποῖος ἤμην τότε, τούτου δὲ ἕνεκεν εἶχον ὅλον τὸν καταλληλον καιρὸν ὅπως ἐπιδοθῶ εἰς παρατηρήσεις τινάς. Ὀλίγοι μόνον προσκεκλημένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐγώ, ἔτυχον τῆς τιμῆς νὰ γίνωσι δεκτοὶ παρὰ τῇ Α. ἐξοχότητι· ἵνα δὲ τοὺς παρατηρήσω καλλίτερον, ἔλαβον θέσιν παρὰ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης, ἀπέναντι ἀκριβῶς τῆς ἕδρας τοῦ ἐξοχοτίμου οἰκοδεσπότου. Θιουτοτρόπως ἠδυνάμην πάντας τοὺς εἰσερχομένους νὰ παρατηρῶ, χωρὶς νὰ προσελκύω τὴν προσοχὴν οὐδενός.

Νωχελῶς ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου τῆς ἕδρας μου καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων τεταπεινωμένους, ὅτε νέον τι πρόσωπον εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν, παρατήρουν μόνον τοὺς πόδας τοῦ νεωστὶ τὸν οὐδὸν τῆς αἰθούσης διελθόντος. Κατὰ τὸν τρόπον, μεθ' οὗ ἔθετο τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ διπλωματικοῦ τούτου ἐδάφους, ἐσχηματίζον τὴν περὶ τοῦ προσώπου του ὡς καὶ περὶ τῆς κοινωνικῆς του θέσεως ἰδέαν μου. Ἐνίοτε προτιμῶ, παρατήρουν μετὰ προσοχῆς τὰς τοῦ σώματός του κινήσεις, αἵτινες ἦσαν λίαν ποικίλαι· ἄλλοι μὲν προὐχώρουν μὲ τρόπον προδίδοντα ὑπερηφάνειαν, ἄλλοι δὲ μὲ τρόπον προδίδοντα ταπεινοφροσύνην καὶ δειλίαν. Οὕτω παρατήρησα ὅτι ὀλίγα πρόσωπα ἦσαν τὰ αὐτὰ ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς.

Ἀφοῦ ὁ προσκεκλημένος ἐξεπλήρου τὸ σπουδαῖον αὐτοῦ τοῦτο καθῆκον, τὰ βλέμματά μου ἔρριπτον ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ὕρους τὸ ὁποῖον ἐκάστοτε προσελάμβανε τὸ πρόσωπόν του, ἔκρινον περὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως τοῦ ξένου. Εἶτα μετὰ τὸν χαιρετισμόν, ὁ προσκεκλημένος ἔστρεφε τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν θύραν, τότε δὲ μόνον ἦτο ἡ κατάλληλος στιγμὴ ὅπως παρατηρήσω αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, οὐδέποτε δὲ σχεδὸν ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα ἣν εἶχον προηγουμένως σχηματίσει περὶ τοῦ ἀτόμου του.

Ἐνῷ ἐγὼ ἀπήλαυον τῆς ἀγνῆς ταύτης εὐχαριστήσεως, γέρων τις, ὑπέροχον κατέχων ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν, ἦλθε καὶ ἐκάθησε παρ' ἐμοί.

— Εἶσθε διπλωμάτης, νεαρέ μου φίλε; μὲ ἠρώτησε μετὰ πατρικοῦ ὕφους, ὅπερ ἐδικαιολόγει τὴν οἰκειότητα τῆς ἐρωτήσεώς του.

— Ὄχι, κύριε, ἀπήντησα, θὰ μετέλθω τὸν δικηγόρον.

— Ἀ! Ἀ! σπουδάζετε τοὺς ξηροὺς ἐκεῖνους νόμους, οἵτινες ὑποδεικνύουσιν εἰς τοὺς τιμίους ἀνθρώπους τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπηγορευμένα νὰ πράττωσι καὶ οἵτινες διδάσκουσιν εἰς τοὺς ἀποκλήρους τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνο εἰς ἃ δύνανται νὰ ἐπιδοθῶσιν. Ἐνθυμήθητε τὴν προφορικὴν ταύτην· Ὅταν γίνητε συνήγορός τινος, ἡμεῖς θὰ γνωρίζητε περὶ τῶν πελατῶν σας περισσότερα ἐκείνων, ὅσων θὰ θελήσωσι νὰ σᾶς ἀφήσωσι, νὰ μαντεύσητε.

κταία ἐμφάνισις! εἶναι ἡ πρώτη ψυχὴ τοῦ φθινοπώρου πνοή, ἡ τὸν χειμῶνα προαγγέλλουσα· εἶναι τὸ πρῶτον ζωηρὸν τοῦ σ' ρανοῦ νέφος εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποίου ἀποδημοῦσι τὰ πτηνά! . . . Φεῦ! ὡς αὐτὰ ταχύπτερος καὶ ἡ νεότης ἀπέρχεται. . .

Ἡ γυνὴ προτέλεπεν ἔτι εἰς τὸ κάτοπτρον ὥρᾳ καὶ σκεπτικῆ· καὶ πῶς; εἶχεν ἤδη ρυτίδας; ἦτο λοιπὸν ὡραία; ἀλλοίμονον! αἴφνης δὲ κατέλαβεν αὐτὴν εἶδος ἀλγεινῆς ἐκστάσεως· ἐν τῷ κατόπτρῳ διέφαινε περικαλλὴς νεανίδα, λάμπουσαν ἐκ ὀρότου καὶ φαιδρότητος, λευχείμονα, μειδιῶσαν, ῥοδοστεφῆ· ἐν τῇ νεανίδι ἐκείνῃ ἀνεγνώρισεν ἑαυτήν. . . ἀλλ' αἱ εὑρεῖαι τῆς φαντασίας πτέρυγες ἤνεγκον αὐτὴν εἰς τὴν ἀνέφελον ἀρίζουσα ἑτέρας ψάλλον ἀρετώσης· ἐσφιγξε καὶ εἶδεν ἔτι ἐν τῷ κατόπτρῳ κοραστίδα ῥοδοπάρειον, ἀνθηρὰν καὶ γελέσσαν. ἐν τῇ κοραστίδι ἐκείνῃ ἀνεγνώρισε καὶ πάλιν ἑαυτήν. . . ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον ἐκείνη, διότι εἶχεν ἤδη ρυτίδας· δυστυχία! διὰ τί νὰ ἔχῃ ρυτίδας; Οἱ ὀφθαλμοί της ἐκστατίσθησαν, τὰ χείλη της ὠχρίασαν· ἡ κεφαλή της ἔκλινεν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ δάκρυα ἔλουσαν τὰς παρειάς της ἀναλογιζομένης τὸ ἐγγίζον γῆρας· ἦσαν ἡ πρώτη τοῦ φθινοπώρου βροχή. . .

Ἔβλεψεν ἡ νεότης καὶ ἔλεψεν μετ' αὐτῆς αἱ τέρψεις καὶ τὰ γόητρα· ἐπέταν ἡ Ἥβη καὶ ἐπέταν μετ' αὐτῆς τὰ περίφυτα ὄνειρα, ἡ χρυσῆ μαγεία τοῦ ἔαρος τῆς ζωῆς καὶ ἤδη, τί μένει; πικρίαι καὶ ἀπογοητεύσεις· καθήκοντα μόνον πολλὰ καὶ ἐργώδη, ὧν ἡ ἐκτέλεσις λήγουσα σήμερον ἵνα ἐπαναρχίσῃ αὔριον. πᾶν ἄλλο ἐπίκειται τὸ ἀκρώνυχον γῆρας οὗ ἡ καγεστώδης πνοὴ σβίνυσι τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σπινθῆρα τῆς χαρᾶς· καὶ ὡς ἀπαίσιος πρόδρομος, ἡ δυσειδὴς αὐτοῦ σφραγίς, ἡ ρυτίς, μένει ἐγγεγραμμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου· ὦ, τὴν κατάκρυον ρυτίδα! ὦ, τὴν ἀπεχθῆ ἄλλακα, ἣν ἐμίσησεν ἡ λακτίσγετος τρυφὴ τῶν ἐτῶν!

Ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν μελαγχολικῆς σιγῆς, ἐν μέσῳ τῶν πικρῶν αὐτῶν συλλογισμῶν τῶν ἀπορροφούντων τὴν αἴσθησιν, ἤκουσεν αἴφνης φωνὴν, γλυκεῖαν παιδικὴν φωνὴν, κράζουσαν: Μῆτέρ μου! . . . καὶ ἡ λέξις αὕτη, ἡ ἥδεια καὶ ἱερὰ αὕτη λέξις δι' ἧς τὰ χείλη τοῦ Ἰησοῦ ἐκάλεσάν ποτε τὴν Ἀειπάρθενον ὡς μαγικὴ ἁρμονία τὴν ἀκοήν της ἐκίνησε . . . μῆτέρ μου! ὁποῖοι εὐγενεῖς παλμοί, ἁποία χαρὰ, ἁποῖον ὕψος ἐμπεριελείετο εἰς τὰς τρεῖς ταύτας συλλαβάς, τὰς πρώτας, ἃς προφέρει τὸ ἀφελὲς παιδικὸν χεῖλος ἐν ᾧ ὅλος οὐκ ἔστι! Τί ἔστι μήτηρ; γυνὴ παραγαγοῦσα ἄνθρωπον καὶ διὰ ὠδίνων καὶ θυσιῶν ἀπαθανατίζουσα αὐτόν· γυνὴ ἀγαπῶσα καὶ μεταγγίζουσα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ παιδὸς αὐτῆς πᾶν ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ἱερόν, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα, τὴν αὐταπάρνησιν· γυνὴ, ἣ ὁ Θεὸς ἔνθετο τὴν ἀνάπλασιν τῆς ἀνθρωπότητος, δοχεῖον ἔμψυχον αἰσθημάτων, προστάτης ἄγγελος.

Ἡ μήτηρ τότε, ἀποτόμως ἀποσπασθεῖσα τῶν ρεμβασμῶν αὐτῆς, εἶδε θαλερὸν κοραστίδα ἀπαραλλάκτως ὁμοίαν πρὸς τὴν ἐν τῷ κατόπτρῳ φανεῖσαν πρό τινων ὅτι στιγμῶν· ἀλλ' ἡ θέα τῆς δευτέρας ταύτης δὶν τῇ προὐξένησε πλέον δάκρυα· ἀπεναντίας, ἔξαρνε τὸν χείμαρρον τῆς θλίψεώς της· τὰ χείλη αὐτῆς ἐμειδίασαν, ἀλλ' οὐχὶ πλέον μελαγχολικῶς· οἱ ὀφθαλμοί της ἔλαμψαν ἐκ τοῦ θείου τῆς ἀγάπης πυρός, ὅπερ ἐπὶ στιγμὴν πρὸ τοῦ διαβλητικοῦ κατόπτρου κατεναρκᾶν, ὡσεὶ ὑπὸ ζείδωρον κύρας πνοήν. ἀνεζωπυρήθη ὑπὸ τὴν ἁγνὴν καὶ οὐρανίαν ἐκείνην λέξιν· μῆτέρ μου!

Καὶ ἡ μήτηρ, περιπτυχθεῖσα, κατεφίλει τὸ τέκνον αὐτῆς ἐν ᾧ δάκρυα ἀρρήτου ἡδονῆς, καθαρὰ μαργαρίτης, ἐμίγνυτο ἐπὶ τῶν βλεφάρων αὐτῆς πρὸς τὰ πρὶ μικροῦ ἐκ θλίψεως ῥεύσαντα· ἐν δὲ τῇ ὑψηλῇ ἐκείνῃ στιγμῇ, καθ' ἣν ἡ μητρότης ἀφυπνισθεῖσα κατέπνιγε τὴν ματαιότητα, ἐνόησε, ὅτι εἶχεν ἄδικον σκεφθεῖσα ὅτι ὁ βίος αὐτῆς οὐδεμίαν τῇ παρέῳ χαράν. Ἥδη τί πρὸς αὐτὴν ἡ ρυτίς; τί πρὸς αὐτὴν ἡ οἰκουμένη νεότης; τὰ ἀποσπάντα ὄνειρα; ἡ ρυτὶς ἐκείνη τῇ ἦτο ἤδη προστιλής οὕτω συνδεδεμένη μετὰ τῆς μητρότητος· ἠλλάγει ἤδη τὸ ἐπικείμενον γῆρας οὕτω στενῶς συνδεδεμένον μετὰ τοῦ μέλλοντος τοῦ τέκνου της ἐν ᾧ ἀγνὴ καὶ μυροβόλος ἡ ἰδία αὐτῆς χρυσοστέφανος Ἥβη ἀνέθαλλε.

Καὶ ὅτε ὁ μελαμπτερος Μορφεὺς ἐν ταῖς εἰρεσίαις ἀγκάλαις φιλίως σὺν ἠρεμοῦσαν φύσιν περιέπτυξεν, ὅτε τὸ ἀερόπεπλον τῆς κελαινῆς νυκτὸς φάσμα, ὅπερ οὐρανῷ ἱστήριξε κάρη κ' ἐπὶ χθονὶ βαίνει, ἐπερώτησε τὴν παμμέλαιναν αὐτοῦ χαίτην, ἐστεφανίνην διὰ τῶν ἀδαμάντων τοῦ οὐρανοῦ, ἡ μήτηρ, λευχείμων ὡς σκιά, ἐλαφρῶς ὡς ὁ φλὰς ἄγγελος χωρεῦσα, ἵνα μὴ ταράξῃ τὸν γλυκὺν ὕπνον καὶ τὰ ἁγνὰ τοῦ τέκνου της ὄνειρα, ἐκίθηκεν ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ καὶ δεύτερον φίλημα. Θεφρὸν καὶ ἐγκάρδιον, οἱονεὶ θέλουσαν ν' ἀποτυπώσῃ ἐκεῖ διὰ τῶν χειλέων αὐτῆς τὴν ἱερὰν σφραγῖδα τῆς ἀγάπης, ἤτις ἐπλήρου τὴν καρδίαν της καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ρυτίδα, τὸ εὐγενὲς τῆς πεβαστῆς ἡλικίας ἔμβλημα, ὅπερ δὲν ἐμίσει πλέον.

Κ. Α. Π.

Ἐνόησα ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν παρετήρουν καὶ ἐξήταζον τοὺς ἄλλους, ἄλλοι παρετήρουν ἐμέ, ἐπειδὴ δὲ ἤμην ἀκόμα ἐν τῇ ἡλικίᾳ, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐρυθριᾷ, ἠσθάνθην ἐρύθημα ἀνερχόμενον ἐπὶ τῶν παρειῶν μου.

Ἄξονας ἤκουσα καγχασμούς, γέλωτας πρὸς τὰ δεξιὰ, εἶδον δὲ δύο νεαροὺς ἄνδρας, οἵτινες ἀλληλεσύρροντο, τοὺς ἀγκῶνας.

— Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν μεγάλην μύτη! ἔλεγον, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν μεγάλην μύτη!

Ἤγειρα τοὺς ὀφθαλμούς, παρετήρησα πρὸ τοῦ ὑπουργοῦ, ἄνδρα, ὅστις ὑπεκλίνετο μακρόθεν μετὰ πολλῆς δεικίας. Τὸ ὅλον του ἦτο αὐστηρῶς κομψόν, τὸ δὲ ἀνάστημα αὐτοῦ, λεπτοφυὲς καὶ κάλλιστα ἀνεπτυγμένον, προέδιδεν εὐγενῆ καταγωγήν. Ἀλλὰ τὸ βάδισμα αὐτοῦ ἐδείκνυεν ὅτι εὑρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ, ὑπεκλίνετο δὲ ὡς κατάδικος, θέλων νὰ ἀποκρύψῃ τὸ παράπτωμά του, ζητῶν δὲ νὰ μείνῃ ἄφατος ἐν τινι σκιᾷ, ἐξ ἧς οὐδέποτε θὰ ἐτόλμα νὰ ἐξελθῇ. Ὑπεράνω πρὸς τὴν θύραν, εἶδον δὲ μόνον ρῖνα, μεγάλην ρῖνα, ρῖνα ἀσύγγνωστον ἐν μέσῳ προσώπου, ὅπερ ἐφαίνετο ἤρεμον καὶ γλυκύ, ρῖνα ἐξ ἐκείνων, αἵτινες παρεμποδίζουσι τοὺς ἔχοντας αὐτὴν νὰ ἀναγνώσκωσι, νὰ γράφωσι, νὰ τρώγωσι, τέλος δὲ σπανίαν ρῖνα μὲ τὴν ὁποίαν οὐδέποτε δύναταί τις νὰ εἴπῃ εἰς γυναῖκα «σὲ ἀγαπῶ» καὶ ἡ ὁποία μόνη κατάλληλος καὶ ἀναγκαία εἶναι εἰς κομψὸν πρόσωπα ἱπποδρομίου. Ἢ ρὶς αὕτη μὲ καθίστα περίεργον μέχρις ἀδιακρισίας, δὲν ἠδυνάμην δὲ νὰ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ νὰ παύσω νὰ τὴν παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς. Τούτου ἕνεκα παρηκολούθουν τὸν ἔχοντα αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν ὁμίλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσέδυεν ὅπως τὴν ἀποκρύψῃ. Ἀλλὰ οὐδὲ κἂν διέλθῃ τοῦ νοῦ μου ἡ ἰδέα νὰ σκώψω αὐτόν, διότι ἐὰν ἡ ρὶς αὕτη μοὶ ἐκίνει τὴν περιέργειαν μέχρις ἀδιακρισίας, συνάμα μὲ ἐλύπει ὑπερβαλλόντως. Παρετήρουν οἱ ἑκατέρωθεν τῆς τρομερᾶς ταύτης ρινὸς ὀφθαλμοὶ ἐξέφραζον ἀγάπην, ὅτι τὸ στόμα τοῦ ἀνδρὸς ἐμειδία πάντοτε, ὅτι τὸ μέτωπόν του προέδιδεν ἀγχίνοιαν καὶ ὅτι ἡ φυσιογνωμία ἦτο μελαγχολική, ἐφ' ἧς ἠδύνατό τις νὰ ἀναγνώσῃ τὴν συναίσθησιν ἑκάστου δυσμορφίας.

Ὁ παρ' ἐμοὶ καθήμενος, ὅστις δὲν ἔπαυσε νὰ μὲ παρατηρῇ, πλαγίως μοὶ εἶπε:

— Βλέπω ὅτι δὲν εἶσθε μογθηρός, διὰ τοῦτο δὲ θὰ σᾶς διηγηθῶ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος.

Ἐγενόμην προσεκτικὸς καὶ ἤκουσα τὰ ἑπόμενα:

— Ὑπάρχουσιν, ὑπέλαβεν ὁ γέρων, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχουσιν ἐκκεντρικὴν ρῖνα καὶ οἵτινες παρουσιάζουσιν αὐτὴν μετ' ἀνερμήστου ἀδικαρισίας, φαίνονται δὲ ὅτι θέλουσιν τὴν ρῖνά των νὰ μεταχειρίσθωσιν ὡς μέσον ὅπως προσελκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῶσιν αὐτήν. Παρενοχλοῦσι τοὺς ἄλλους διὰ τῆς ρινός των, διότι οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἴδῃ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον, ἐκεῖνοι δὲ περιπατοῦσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον, οὗ τὰς ἀκτῖνας ἀποκρύπτουσι διὰ τῆς ρινός των, καὶ ῥίπτουσι σκιὰν ἐπὶ τῆς γῆς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι ὅλως διάφοροι τοῦ ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου εἴδετε. Οὗτος εἶναι μετριόφρων, γνωρίζει καὶ ἔχει συνείδησιν τῆς δυσμορφίας του, ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς, ἀντὶ δὲ νὰ προκαλῇ τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, μόνην σκέψιν ἔχει, τίνι τρόπῳ ν' ἀποκρύψῃ τὴν ρῖνα, ἀπὸ τῶν περιέργων καὶ ἀδικαρίτων βλεμμάτων τῶν ἄλλων. Εἶναι κατησχυμμένος ἐκ τῆς ρινός του, ὡς εἰ ἦτο ἰδικόν του σφάλμα, ἡ δὲ ρὶς αὕτη ἀπουδαίως ἐπηρέασε τὴν τύχην τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἀνθρώπου.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ὁ τελευταῖος τῶν κληρονόμων μιᾶς τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τῆς Βουρζ, ὁ πατήρ του, ὁ Ἰσκιωρ, Σιμὰν, ὅστις ὑπῆρξε συμβολαιογράφος, τὴν ἐκληρονόμησεν ἀρκούντως μεγάλην περιουσίαν. Ἀλλὰ ὁ Ἰουλιανὸς Σιμὰν πολὺ ὀλίγην χρῆσιν αὐτῆς ἐποιήσατο, διότι ἡ κ. Σιμὰν, ἡ μήτηρ του, μείνασα χήρα ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, φιλάρεσκος καὶ βαρέως φέρουσα τὴν ρῖνα τοῦ υἱοῦ της, ἐστείλεν αὐτὸν νὰ διακούσῃ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν τινι Λυκείῳ τῶν Παρισίων, ἐν ᾧ ἡ ρὶς αὐτοῦ ἐγένετο αἰτία ὁ Ἰουλιανὸς νὰ σκώπτηται καὶ μυκτηρίζηται παρὰ τῶν συμμαθητῶν του. Ἐπὶ δέκα πέντε μόνον ἡμέρας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν ὁ Ἰουλιανὸς ἔλειπεν ἐκ τῆς σχολῆς, ἐπειδὴ δὲ παρερχομένων τῶν ἐτῶν, ἡ μήτηρ του παρετήρει ὅτι ἡ ρὶς του ἐβαίνεν αὐξανομένη, ἔτι περισσότερον κακῶς μετεχειρίζετο αὐτόν. Ἕνεκα τῆς ρινός του λοιπόν, ὁ Ἰουλιανὸς Σιμὰν διῆλθε πολύπικρον τὴν νεανικήν του ἡλικίαν.

Ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν δέκα ἐννέα ἐτῶν, ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν. Μέχρι τελευταίας στιγμῆς αὕτη ἤλπιζε νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκ νέου, τούτου δὲ ἕνεκα ἐν Βουρζ ἔζη πολυτελῆ βίον, συνῆψε δὲ καὶ πολλὰ χρέη. Ὁ Ἰουλιανὸς ἔλαβε γνῶσιν τῶν χρεῶν τῆς μητρός του καὶ ἠθέλησε νὰ τὰ πληρώσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκείνης ἦτο εἰσέτι ἀνήλικος ὁ κληρονόμος αὐτοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ὁ Ἰουλιανὸς παραιτεῖται τὴν μητρικὴν περιουσίαν καὶ τὰ χρέη δὲν ἐπληρώθησαν τότε. Ἀλλ' ὁ Ἰουλιανὸς ἔλαβε ὑπὸ σημείωσιν τὰ ὀνόματα τῶν δανειστῶν, ὅτε δὲ ἐγένετο ἐνήλικος, ἐνηλικίᾳ εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν, καὶ ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχήν του ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν, προσεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ συμβολαιογράφου του, ἄνευ δὲ κομπορρημοσύνης καὶ μεγάλων λόγων, εἰς ἕκαστον ἐπλήρωσε τὸ χρέος τῆς μητρός του.

Εἰς τὴν γενναίαν ταύτην πρᾶξιν προέβη, φρονῶν ὅτι ἐξετέλει τὸ μᾶλλον στοιχειῶδες καθήκόν του, ἐὰν δὲ ἔβλεπέ τις αὐτὸν μεθ' ὑπόσης εὐαρεσκείας καὶ χαρᾶς ἐξώφλει τὰ χρέη τῆς μητρός του, θὰ ἔλεγεν ὅτι εἶχεν ὁρκισθῆ νὰ διατηρήσῃ ἱερὰν τὴν μνήμην τῆς καλλιτέρας καὶ ἀγαθωτέρας τῶν μητέρων!

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν ἐσκέπτοντο πλέον τὴν ρῖνά του. Τὰ δάκρυα ἄπινα ἐκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς πάντων δὲν ἐπέτρεπον αὐτοῖς νὰ ἴδωσι πόσον ἦτο μεγάλη. Ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον διαρκοῦσιν αἱ στιγμαὶ τῆς εὐθυμονίας ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, διότι μετ' οὐ πολὺ ἡ ρὶς αὐτοῦ ἀνέλαβε τὸ πρότερον αὐτῆς πρόσωπον.

Ὁ Ἰουλιανὸς ἦτο κάτοχος μικροῦ πατρικοῦ κτήματος, δὲν ἠδύνατο δὲ νὰ ἔλθῃ ὅπως ζήσῃ εἰς Παρισίους, ἄλλως πάντες ἠγάπων αὐτὸν ἐν Βουρζ, διότι ἡ γενναία αὕτη πρᾶξις ἐρείλκυσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν γενικὴν συμπάθειαν καὶ τὸν ἀμέριστον σεβασμόν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ἔβλεπον αὐτὸν κατὰ πρόσωπον καὶ δὲν ἐγέλων. Ὁ Ἰουλιανὸς ἀπεφάσισε νὰ διαμένῃ παρά τινι θείᾳ του, ἀδελφῇ τῆς μητρός του, ἥτις δὲν ἐθεώρησε τὴν ἐν τῷ οἴκῳ της διαμονὴν τοῦ Ἰουλιανοῦ ὡς ἐπικίνδυνον, καίτοι εἶχε θυγατέρα. Ἀλλὰ ἐὰν ὁ Ἰουλιανὸς δὲν ἦτο ἐπίφοβος καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς θείας του, ἡ ἐξαδέλφη του, δὲν ἦτο πολὺ ὡραία. Ἦτο ἡλικίας δέκα ἓξ ἐτῶν, ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ἠγάπησεν αὐτὴν χάρις εἰς τὰ θέλγητρα τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς νεανικῆς ἡλικίας. Ἡ νεαρὰ κόρη, συγκινηθεῖσα ἐκ τῆς ἐπιδειχθείσης πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης, ἔτρεφε πρὸς τὸν τίμιον νέον ἀκραιφνῆ ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν.

Αἱ γυναῖκες ἐνίοτε εἶναι σκληραί. Ὅταν ἴδωσιν ἄνθρωπόν τινα μὴ δυνάμενον νὰ ἀγαπηθῇ, τῷ ἀφαιροῦσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀγαπήσῃ ἄλλην, ὅτε καί, εἴτε ἐκ φιλαρεσκείας καὶ χάριν τῆς ἐκ τοῦ θριάμβου προξενουμένης χαρᾶς, εἴτε ἐκ παντελοῦς ἀδιαφορίας, δὲν αἰσθάνονται τὸ ἐρύθημα τῆς αἰδοῦς, μολονότι παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ δὲν κατορθοῦσι νὰ ἐξεγείρωσι ἐπιθυμίαν τινά.

Ἡ Μαρία ἐπεδείκνυεν ἀδιαφορίαν πρὸς τὸν ἐξάδελφόν της, ἡ δὲ μήτηρ της, ἥτις τὴν ρῖνα τοῦ ἀνεψιοῦ της ἐθεώρει ὡς κώλυμα πρὸς ἐξέγερσιν ἔρωτος ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς θυγατρός της, δὲν παρημπόδιζεν αὐτὴν νὰ ἐπιδεικνύῃ πρὸς αὐτὸν ἀδελφικὴν ἀγάπην.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.